

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Cu privire la aprobarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030

În temeiul art. 5 lit. b) și al art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 (se anexează).

2. Autoritățile și instituțiile publice responsabile:

2.1. vor realiza acțiunile incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030;

2.2. vor prezenta Ministerului Afacerilor Interne anual, până la 10 februarie, precum și la solicitare rapoarte privind gradul de realizare a acțiunilor incluse în Planul de acțiuni nominalizat.

3. Ministerul Afacerilor Interne va prezenta Guvernului:

3.1. anual, până la data de 25 februarie, raportul de progres privind implementarea Programului menționat;

3.2. până la data de 15 aprilie 2028, raportul de evaluare intermediară pentru doi ani;

3.3. până la data de 15 aprilie 2031, raportul de evaluare finală.

4. Finanțarea acțiunilor prevăzute în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 se va efectua din contul și în limitele alocațiilor aprobate în acest scop în bugetele autorităților publice implicate, precum și din alte surse, conform cadrului normativ.

5. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la 1 ianuarie 2026.

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Daniella Misail-Nichitin

**PROGRAM NAȚIONAL
de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030**

**Capitolul I
INTRODUCERE**

1. Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 (în continuare – *Program*) reprezintă documentul de politici publice prin care se consolidează direcțiile strategice ale statului în domeniul ordinii și securității publice, având ca scop general asigurarea climatului de securitate și încredere în rândul populației, printr-o guvernare eficientă, proactivă și orientată spre respectarea drepturilor omului.

2. Programul este elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, având ca temei Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 658/2022, și ținând cont de lecțiile învățate din implementarea Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 913/2022, evaluate prin exerciții independente de monitorizare și analiză intermediară.

3. Prezentul Program răspunde necesității de adaptare a politicilor de ordine publică la noile provocări de securitate cu care se confruntă Republica Moldova, inclusiv: nivelul persistent scăzut al percepției de siguranță în rândul populației; capacitatea limitată de intervenție și reacție, în special în zonele rurale; necesitatea respectării efective a drepturilor fundamentale în toate etapele intervenției structurilor de ordine și securitate publică; manifestarea riscurilor de natură hibridă, precum dezinformarea, instabilitatea regională și atacurile cibernetice; presiuni sporite asupra structurilor de ordine în contextul gestionării situațiilor de criză.

4. Prezentul Program va fi implementat pe parcursul unei perioade de cinci ani (2026-2030), printr-un plan de acțiuni etapizat, cu obiective clare, indicatori de performanță cuantificabili și măsuri de monitorizare continuă. Accentul este pus pe eficiență operațională, digitalizare, interacțiune cu comunitatea și partajarea responsabilităților între autoritățile și instituțiile publice cu competențe în domeniu.

5. Prezentul Program contribuie în mod direct la implementarea obiectivelor Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii

2022-2030 și corelează cu Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, precum și cu Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte. Această aliniere conferă programului legitimitate, coerență și direcție strategică, asigurând integrarea politicilor de ordine publică într-un cadru larg de dezvoltare durabilă, siguranță și drepturi fundamentale.

6. Corelarea cu Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030

Prezentul Program se fundamentează pe prioritățile definite în Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, asigurând implementarea direcțiilor strategice din acest document. Domeniile acoperite în Program sunt reflectarea directă a direcțiilor prioritare din Strategie:

- 6.1. consolidarea capacității instituționale și operaționale a structurilor de ordine publică;
- 6.2. modernizarea structurilor Ministerului Afacerilor Interne (în continuare – MAI) în baza principiului poliției orientate spre comunitate;
- 6.3. creșterea accesibilității serviciilor de ordine publică pentru grupurile vulnerabile;
- 6.4. asigurarea respectării drepturilor omului în toate formele de intervenție ale structurilor MAI;
- 6.5. dezvoltarea cooperării interinstituționale și a interoperabilității în cadrul sistemului de siguranță publică.

7. Prin abordarea acestor priorități, prezentul Program sprijină transpunerea operațională a obiectivelor Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 pentru a construi un sistem de ordine publică modern, profesionist și responsabil.

8. Implementarea **obiectivului general nr. 3** „*Siguranță rutieră sporită pe drumurile publice*”, prevăzut în Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, va fi asigurat prin intermediul Programului național de siguranță rutieră pentru anii 2025-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 326/2025.

9. Contribuția la realizarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”

Prezentul Program contribuie la realizarea obiectivelor strategice ale Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”:

9.1. obiectivul 9 – *Promovarea unei societăți pașnice, sigure și incluzive*: prin intervenții orientate spre siguranța comunitară, prevenirea violenței și

consolidarea încrederii publice; prin măsuri specifice pentru protejarea drepturilor fundamentale și eliminarea discriminării;

9.2. obiectivul 8 – *Edificarea unui sistem de justiție echitabil, incoruptibil și independent*: promovează modernizarea forțelor de ordine și aplicarea unitară a legii; se integrează cu măsuri de combatere a corupției, responsabilizare instituțională și dezvoltare profesională;

9.3. obiectivul 2 – *Îmbunătățirea condițiilor de trai*: vizibil prin modernizarea sediilor structurilor teritoriale ale poliției, dotarea acestora și digitalizarea proceselor operaționale.

10. Aportul la atingerea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (Agenda 2030)

Prezentul Program este aliniat la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și contribuie la realizarea următoarelor Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD):

10.1. ODD 16 – *Pace, justiție și instituții eficiente*: prin consolidarea capacității de reacție a structurilor de ordine, prevenirea violenței, combaterea abuzurilor și garantarea accesului la justiție;

10.2. ODD 5 – *Egalitate de gen*: prin integrarea măsurilor de prevenire și combatere a violenței de gen și promovarea participării femeilor în domeniul securității publice;

10.3. ODD 3 – *Sănătate și bunăstare*: prin intervenții orientate spre siguranța rutieră, prevenirea accidentelor, crearea unui mediu sigur pentru comunități vulnerabile;

10.4. ODD 10 – *Reducerea inegalităților*: prin măsuri specifice pentru protejarea persoanelor cu dizabilități, a minorităților și a altor grupuri vulnerabile în contact cu autoritățile de ordine publică.

11. Alinierea cu Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte

Prezentul Program reflectă și transpune în practică angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, în special *Titlul III – Libertate, securitate și justiție*, art. 12-16:

11.1. respectarea drepturilor omului în toate intervențiile autorităților;

11.2. prevenirea torturii, a tratamentelor inumane sau degradante;

11.3. creșterea cooperării în prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere și a terorismului;

11.4. consolidarea capacității administrative și operaționale a poliției și a carabinierilor.

12. Prezentul Program constituie un pilon esențial în ciclul strategic guvernamental. Acesta va consolida intervențiile MAI cu cele ale altor autorități și instituții publice, precum și cu angajamentele externe ale Republicii Moldova,

oferind un cadru unitar de realizare a politicilor de ordine și securitate publică. În implementarea sa, Programul va urmări o orientare pe rezultate, stabilind indicatori de impact clar definiți și mecanisme de monitorizare pentru fiecare obiectiv. În același timp, principiul respectării drepturilor omului guvernează elaborarea Programului: se asigură integrarea principiilor nediscriminării, accesibilității și protecției drepturilor fundamentale (inclusiv a drepturilor persoanelor cu dizabilități) în toate acțiunile planificate.

13. Interoperabilitatea instituțională și digitalizarea serviciilor constituie, de asemenea, niște principii-cheie: prezentul Program va promova dezvoltarea unor sisteme integrate de monitorizare și reacție (conectate la Strategia de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030) pentru eficiență sporită și răspuns prompt la incidente. În spiritul angajamentelor europene („Nimeni să nu fie lăsat în urmă”), va fi accentuată incluziunea socială și protecția categoriilor vulnerabile, iar planificarea intervențiilor va fi centrată pe cetățean, prin prevenire și implicarea comunității.

14. Având în vedere complexitatea proiectului și pentru asigurarea unui proces participativ de elaborare a acestuia, la data de 11 iulie 2025 a fost organizată consultarea publică a prezentului Program, la care au participat organizațiile necomerciale, parteneri externi, precum și părțile interesate. Invitația privind participarea la consultarea publică a fost însoțită de proiectul Programului și de Planul de acțiuni privind implementarea acestuia. La fel, proiectele au fost plasate pentru consultare publică pe site-ul web oficial al MAI, la directoriul „Transparență”/”Consultări publice”/„Platforma consultativă permanentă”.

15. Prezentul Program asigură coordonarea strategică între politicile naționale și standardele internaționale. Prin principiile menționate și prin colaborarea interinstituțională solidă, acesta va oferi un cadru coerent pentru creșterea siguranței publice și consolidarea încrederii cetățenilor în stat.

Capitolul II

ANALIZA SITUAȚIEI

16. Ordinea și securitatea publică constituie fundamente esențiale ale unui stat de drept funcțional, asigurând cadrul necesar pentru exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale, protecția persoanei, a comunităților și a bunurilor, precum și buna funcționare a instituțiilor publice. Această analiză explorează modul în care se manifestă preocupările privind ordinea și securitatea publică în Republica Moldova în diverse medii, de la spațiul domestic, în comunitate și în spații publice, în contexte specifice cum ar fi evenimentele publice, spațiul public din mediul online, până la zona de securitate și infrastructura critică. Într-un context social și geopolitic aflat în continuă schimbare, analiza include o privire asupra tendințelor, a amenințărilor emergente și a vulnerabilităților serviciilor de

ordine și securitate publică, dar reflectă și schimbările produse ca urmare a implementării Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 913/2022.

Secțiunea 1

Siguranța la domiciliu, în comunitate și în spații publice

17. Potrivit Barometrului Opiniei Publice din 2024, majoritatea populației se simte în siguranță acasă, 90 % declarând că se simt pe deplin sau mai degrabă în siguranță pe timp de zi și 84 % pe timp de noapte, ceea ce confirmă percepția generală a locuinței ca un spațiu sigur.

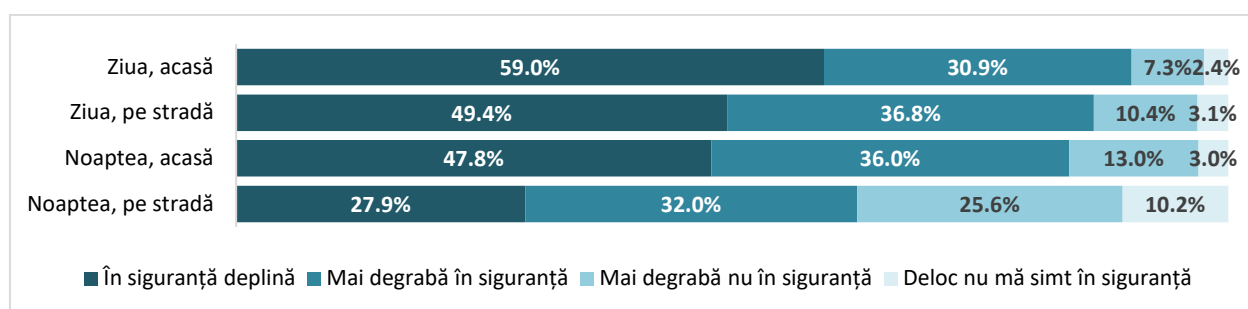

Figura 1. Percepția populației privind siguranța în timpul zilei și nopții (2024)

Sursa: Institutul de Politici Publice, Barometrul Opiniei Publice 2024

18. Constatările Barometrului Opiniei Publice sunt confirmate și de datele sondajului național realizat de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, care constată în 2025 un nivel de siguranță deplină sau mai degrabă în siguranță de 93,4 % ziua acasă și de 85 % noaptea acasă.

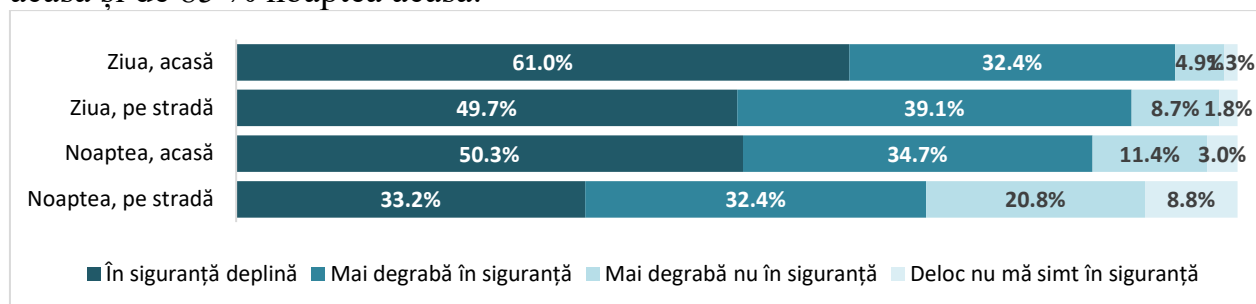

Figura 2. Percepția populației privind siguranța în timpul zilei și nopții (2025)

Sursa: Studiul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare „Moldova inegală” (2025)

19. Datele sondajului Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare pentru anii 2018-2025 indică o creștere constantă a sentimentului de siguranță la domiciliu, atât ziua, cât și noaptea, reflectând un trend general de stabilizare socială. Proporția celor care se simt „în siguranță deplină” ziua a crescut de la 52 % (2018) la 64,6 % (2023), menținându-se la 61 % în 2025, iar noaptea de la 38,7 % la 50,3 %. Simultan, numărul celor care nu se simt deloc în siguranță a scăzut semnificativ.

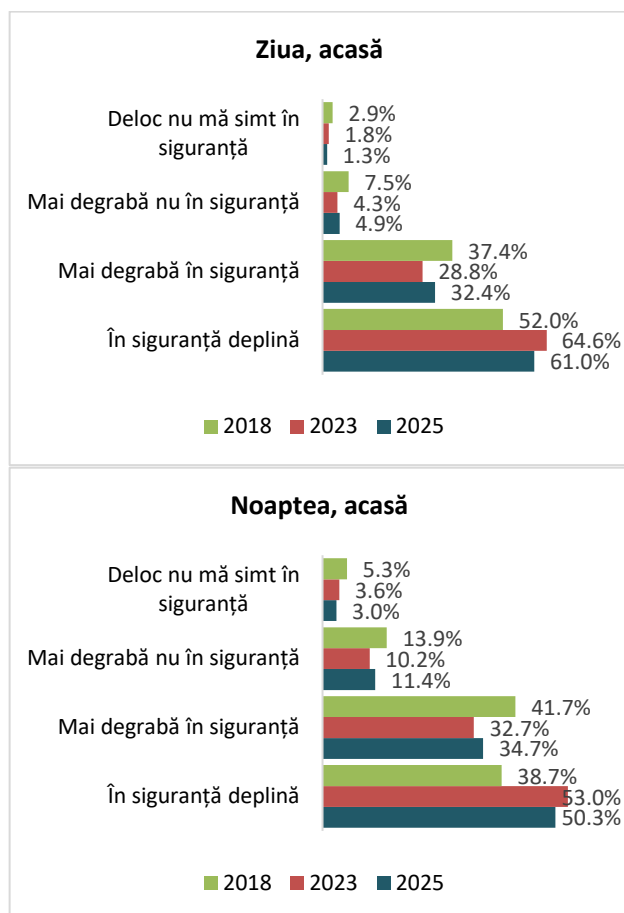

Figura 3. Percepția populației privind siguranța în timpul zilei și nopții acasă (2025)
Sursa: Studiul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare „Moldova inegală” (2025)

20. Au fost identificați următorii factori care au determinat aceste evoluții: modernizarea locuințelor, supravegherea comunitară și digitalizarea sistemelor de securitate. Totuși, persistă diferențe între zi și noapte, sugerând necesitatea unor măsuri orientate mai clar spre sporirea siguranței rezidențiale nocturne, mai ales pentru persoanele vulnerabile. Totodată, măsurile care pot îmbunătăți sentimentul de siguranță în spațiile publice ar putea include o mai bună patrulare a spațiilor publice în timpul zilei, precum și iluminatul străzilor și al parcurilor pe timp de noapte.

21. Conform aceluiași sondaj realizat de Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, percepția siguranței în locurile publice s-a îmbunătățit ziua – 49,7 % dintre cetățeni se simt în siguranță deplină în 2025, față de 42 % în 2018, și doar 1,8 % declară că nu se simt deloc în siguranță (față de 2,8 % în 2018). Noaptea, însă, sentimentul de nesiguranță persistă: doar 33,2 % se simt în siguranță deplină (comparativ cu 26,5 % în 2018), în timp ce 20,9 % spun că mai degrabă nu se simt în siguranță și 8,8 % – că nu se simt deloc în siguranță. Femeile, tinerii și vârstnicii sunt cele mai expuse grupuri, în contextul unor factori precum iluminatul public insuficient, lipsa patrulilor vizibile și transportul public redus pe timp de noapte.

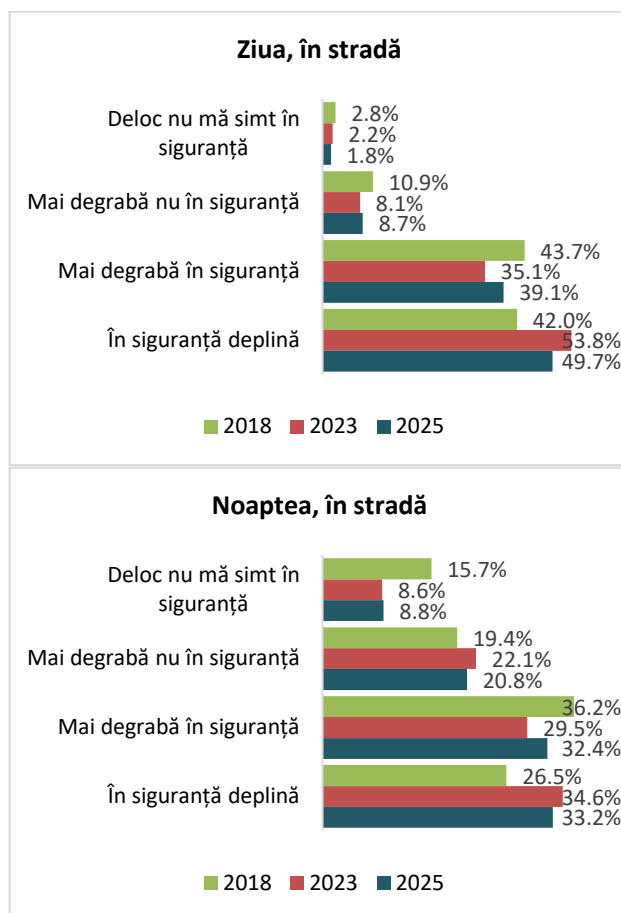

Figura 4. Percepția populației privind siguranța în timpul zilei și nopții în stradă (2025)
Sursa: Studiul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare „Moldova inegală” (2025)

22. Percepția de nesiguranță în spațiile publice pe timp de noapte variază semnificativ în funcție de contextul social și demografic. De exemplu, femeile declară un nivel de siguranță mult mai mic decât bărbații pe timp de noapte în stradă: 77,6 % din bărbați se simt în siguranță deplină sau mai degrabă în siguranță, pe când doar 54,9 % din femei împărtășesc aceeași percepție de siguranță.

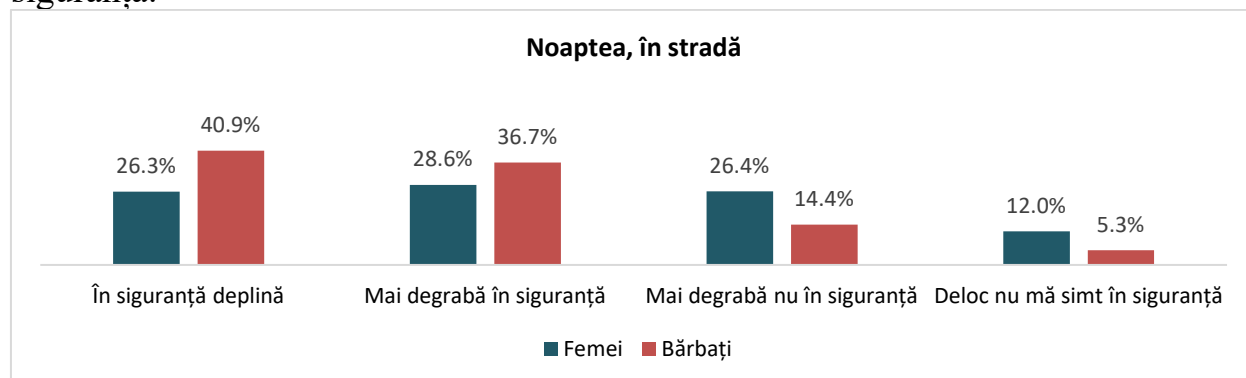

Figura 5. Percepția populației privind siguranța în timpul nopții, dezagregat pe gen (2025)
Sursa: Studiul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare „Moldova inegală” (2025)

23. Percepția de nesiguranță este mai accentuată în rândul persoanelor cu dizabilități. Persoanele cu dizabilități resimt un nivel mai ridicat de insecuritate, în

special în spațiile publice pe timp de noapte, comparativ cu populația generală. La domiciliu, în timpul zilei, 54,5 % dintre ele se simt în siguranță deplină, însă acest procent scade la 43,9 % noaptea, în timp ce cei care se simt nesiguri se dublează, ajungând la 17 %. În spațiile publice, situația este mai gravă: doar 42,3 % din persoanele cu dizabilități declară siguranță deplină ziua, procent care scade considerabil noaptea (25,6 %). Aproape 34 % trăiesc cu sentimentul de nesiguranță pe timp de noapte în afara locuinței. Aceste cifre indică probleme structurale legate de accesibilitatea mediului, lipsa infrastructurii adecvate și insuficiența măsurilor de protecție pentru persoanele vulnerabile.

24. În ultimii ani, indicatorii infracționalității au cunoscut o tendință generală de scădere, cu unele fluctuații minore. Numărul total al infracțiunilor înregistrate a scăzut de la peste 27 200 (2021) la 24 600 (2024), iar rata infracționalității raportată la 10 000 de locuitori a coborât de la 106 la 102. Totuși, este de notat că în 2024, comparativ cu anul 2023, s-a înregistrat o ușoară creștere atât a numărului total de infracțiuni (+600), cât și a ratei la 10 000 de locuitori (+3). Această evoluție sugerează o ameliorare treptată a situației generale din punctul de vedere al securității publice, însă fluctuația din 2024 indică necesitatea menținerii vigilenței și a consolidării eforturilor preventive (figura 6).

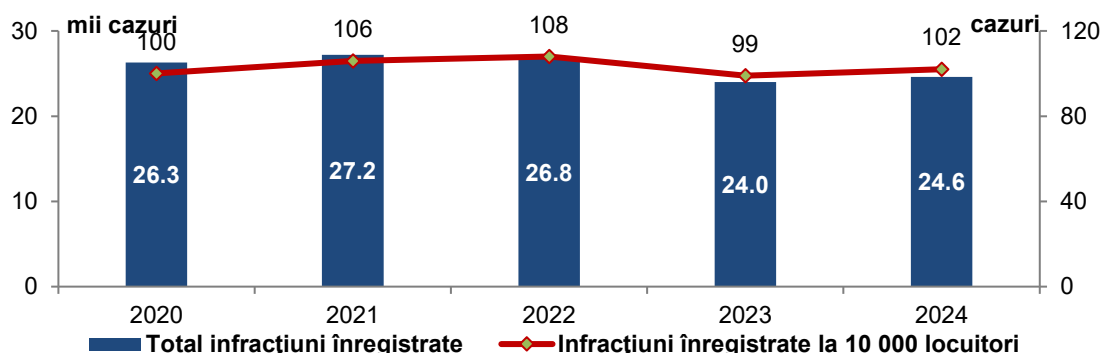

Figura 6. Rata infracționalității

Sursa: Biroul Național de Statistică, Nivelul infracționalității în Republica Moldova în anul 2024, 2025

25. Din totalul infracțiunilor înregistrate în 2024, cea mai mare pondere o dețineau infracțiunile contra patrimoniului (35,4 %). Infracțiunile contra securității și ordinii publice au constituit 5,6 %, contra familiei și copiilor – 4,5 %, iar infracțiunile contra sănătății și conviețuirii sociale – 4,7 %. Conform tipului infracțiunii, prevalează *furturile* (art. 186 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002) cu 17,9 % din numărul total, urmate de *conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate* (art. 264¹ din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002) cu 14 % din total și *escrocheria* (art. 190 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002) cu 12,2 % din total. Alte tipuri de infracțiuni constituie mai puțin de 5 % fiecare.

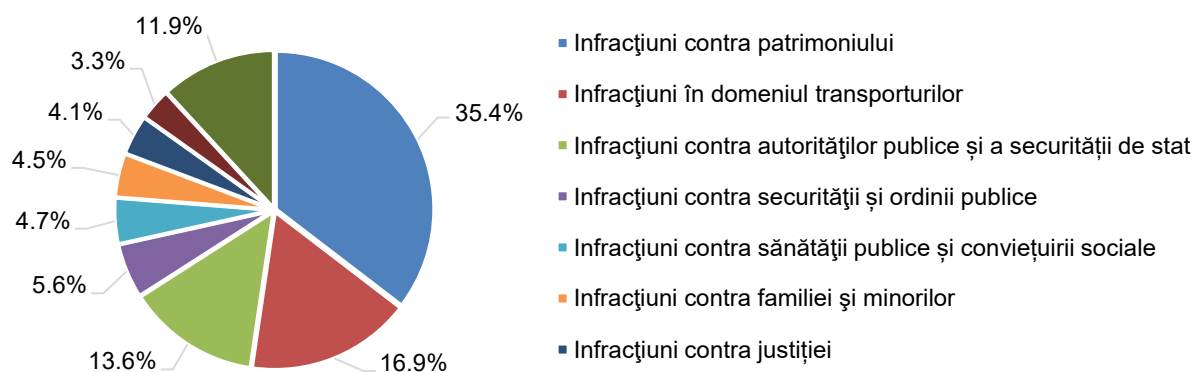

Figura 7. Structura infracțiunilor înregistrate după categorii, 2024

Sursa: Biroul Național de Statistică

26. Una dintre principalele amenințări pentru siguranța la domiciliu o constituie infracțiunile contra familiei și copiilor. Violența în familie continuă să fie un fenomen major, care se manifestă prin abuz fizic, sexual, psihologic, spiritual sau economic. În 2024 au fost înregistrate 1 741 de contravenții și 967 de infracțiuni de violență în familie, ca urmare fiind constatate 33 de decese. Victime (preponderent femei și copii) ale infracțiunilor au fost 1 575 de persoane, iar victime ale contravențiilor – 1 741 de persoane. Poliția supraveghează ordonanțele de protecție emise pentru victimele violenței în familie, care s-au ridicat în 2024 la un număr record de 1 104. Un set amplu de măsuri este pus în aplicare prin Programul național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027. În completare, pot fi aplicate ajustări punctuale pentru optimizarea acțiunilor specifice instituțiilor din domeniul ordinii și siguranței publice.

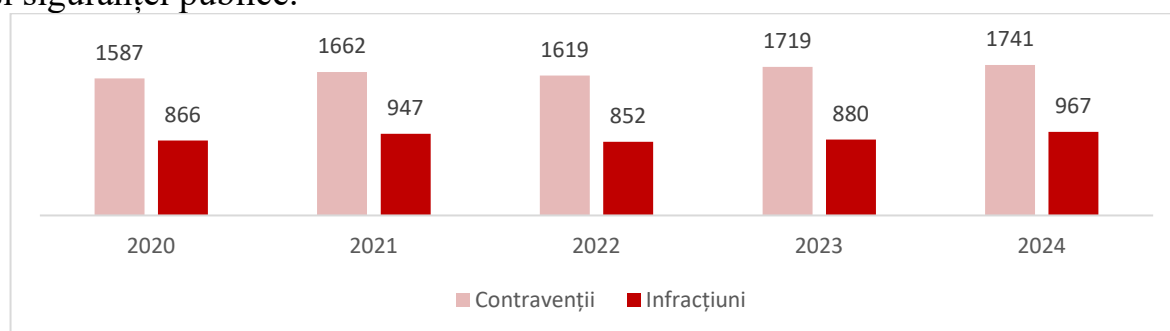

Figura 8. Evoluția numărului anual de infracțiuni și contravenții de violență în familie

Sursa: Nota informativă a IGP, Fenomenul violenței în familie pe parcursul anului 2024

27. O manifestare specifică a violenței în familie este violența psihologică, care este adesea neglijată de autoritățile publice. Conform Cercetării privind violența psihologică din 2025, o provocare semnificativă o constituie atitudinea și convingerile reprezentanților poliției, care consideră violența în familie drept o problemă privată, care va duce în mod natural la reconciliere, descurajând astfel intervenția. Femeile care suferă de violență psihologică apelează mai degrabă la organizații neguvernamentale specializate decât la instituții publice, deoarece, în

cele mai multe cazuri, autoritățile din cadrul poliției și sistemul judiciar nu iau violența psihologică în serios. Această abordare contribuie la ineficiența intervențiilor, determinată atât de convingeri personale, cât și de deficiențe sistemice, cum ar fi sancțiunile neadecvate pentru agresori, lipsa instruirii specializate și subestimarea impactului violenței psihologice. Se apreciază că în unele cazuri intervenția ineficientă a Poliției poate chiar crește riscurile pentru victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie.

28. Lipsa unei intervenții coerente împotriva violenței psihologice va perpetua tăcerea victimelor, impunitatea agresorilor și erodarea încrederii în instituțiile statului. Intervențiile ar trebui să vizeze instruirea specializată a personalului și aplicarea consecventă de sancțiuni proporționale, pentru a proteja victimele violenței psihologice.

29. În 2023 a fost lansat Centrul de Justiție Familială al Poliției (finanțat de Ambasada SUA în Moldova) – un serviciu integrat destinat sprijinirii victimelor violenței în familie și sexuale. Totodată, din anul 2023, în Ungheni a fost dezvoltat Serviciul integrat regional pentru victimele violenței sexuale, dezvoltat în anul 2023, în baza Hotărârii Guvernului nr. 508/2023. Serviciul deservește beneficiari din unitățile administrativ-teritoriale Ungheni, Fălești, Sîngerei, Călărași, Nisporeni și Telenești și asigură victimelor violenței sexuale acces integrat la servicii de asistență medicală specializată, expertiză medico-legală, asistență psihosocială și juridică, precum și evaluări psihologice, toate într-o singură locație. Deocamdată acesta rămâne un proiect singular, fără extindere în alte regiuni ale Republicii Moldova. Totodată, în contextul consolidării cadrului de intervenție, se va valorifica faptul că fiecare sector de intervenție – ordine publică, sănătate, social, medical și medicină legală – dispune de instrucțiuni metodice specifice pentru examinarea cazurilor de violență în familie. De asemenea, este aplicată Instrucțiunea de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală, care completează Metodologia de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 223/2023. În continuare, este necesară analiza oportunității și a fezabilității extinderii serviciilor integrate de sprijin la nivel național, care să includă atât justificarea strategică și beneficiile dislocării acestora în teritoriu, cât și capacitățile logistice, financiare și operaționale necesare implementării.

30. În spațiile de trai, problemele de ordine și securitate publică apar frecvent din cauza încălcării regulilor de conviețuire, cum ar fi folosirea abuzivă a locuinței, tulburarea liniștii, neglijența în întreținerea animalelor de companie, condițiile insalubre sau formarea de spelunci. Consumul de alcool și droguri este un factor agravant major, care poate declanșa comportamente agresive și poate pune în pericol siguranța locatarilor. În primele cinci luni ale anului 2025, infracțiunile de circulație ilegală a drogurilor cu (art. 217¹ din Codul penal al

Republicii Moldova nr. 985/2002) și fără scop (art. 217 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002) de înstrăinare au avut o pondere numerică mai mare comparativ cu perioada anterioară, datorită acțiunilor proactive desfășurate de organele de forță. În anii 2024-2025, Comisia Națională Antidrog, condusă de MAI, a demarat o strategie complexă, axată pe alinierea legislativă, dezvoltarea alertelor timpurii, prevenție și reabilitare, cooperări naționale și internaționale, precum și examinarea oportunității de creare a unei entități specializate pentru coordonarea politicii antidrog și operațiuni antitrafic cu scopul de prevenire și combatere a consumului și a traficului de droguri. Recent, mecanismul de referire pentru tratament și reabilitare a persoanelor consumatoare de droguri a fost extins prin includerea a cinci noi puncte de farmacoterapie cu agonizanți opioizi în schema de referire. Soluții cuprinzătoare pentru aceste probleme sunt prevăzute în Programul de prevenire și combatere a criminalității pentru anii 2026-2030. Cu toate acestea, aspectele conexe impun măsuri dedicate serviciilor de ordine și securitate publică, orientate spre prevenirea și combaterea consumului de alcool și droguri, în special în rândul copiilor, prin intervenții educaționale, acțiuni de monitorizare și mecanisme de referință și sprijin comunitar.

31. Fenomenul bullyingului este o problemă gravă și persistentă, reflectată atât în datele oficiale raportate de autorități, cât și în percepțiile elevilor. În ultimii ani, amploarea acestui fenomen a devenit mai vizibilă, ceea ce evidențiază necesitatea unor măsuri coerente și coordonate de prevenire și intervenție. Ministerul Educației și Cercetării a raportat în prima jumătate a anului școlar 2023-2024 un total de 3 821 de cazuri suspecte de violență asupra copilului în școli sau comunități, din care 488 reprezintă cazuri de bullying. În anul calendaristic 2023 s-au înregistrat 1 086 de cazuri de bullying, reprezentând aproximativ 13 % din totalul de 8 315 cazuri suspecte de abuz în școli, iar în anul 2024 numărul acestora a crescut la 1 200 din totalul de 7 977 de cazuri suspecte, echivalând tot cu circa 15 % din total. Conform studiului KAP „Cunoștințe, atitudini, practici în prevenirea și combaterea fenomenului de bullying în școlile din Republica Moldova”, realizat de Magenta Consulting în 2023, 21 % dintre elevii din clasele V-XII au fost victime ale bullyingului săptămânal, iar aproximativ 40 % s-au ciocnit cu acest fenomen ocazional, formele predominante fiind cele verbale și relaționale (54 %), urmate de 46 % în formă fizică.

32. Deși responsabilitatea principală pentru prevenirea și combaterea fenomenului de bullying în Republica Moldova îi revine sistemului educațional, rolul Poliției este complementar și esențial în gestionarea cazurilor. Poliția intervine în situațiile care escaladează spre violență, amenințări sau alte infracțiuni și deschide cercetări acolo unde faptele comise intră sub incidența legii penale. În spațiile publice sau la evenimente cu implicarea copiilor, Carabinierii și Poliția asigură ordinea și siguranța participanților. Totodată, colaborează cu instituțiile de învățământ, Ministerul Educației și Cercetării, sprijinind implementarea politicilor

publice în domeniu. Poliția mai contribuie la creșterea conștientizării comunității privind riscurile bullyingului prin acțiuni de informare și educație. Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței recomandă autorităților să colecteze date dezagregate în funcție de gen privind incidentele rasiste și anti-LGBTI din școli, inclusiv cu privire la motivele specifice comportamentului de bullying. Astfel de date ar trebui să servească drept bază pentru elaborarea unor răspunsuri mai bine direcționate la bullyingul din școli, inclusiv pentru organizarea campaniilor suplimentare de prevenire a bullyingului și a cursurilor de formare pentru profesori și alți specialiști care lucrează cu copiii în școli.

33. Neintervenția în materia prevenirii și combaterii bullyingului va conduce, cu probabilitate ridicată, la escaladarea fenomenului, atât sub aspectul incidenței, cât și al intensității manifestărilor, generând prejudicii semnificative sănătății psihice și fizice a copiilor și degradarea climatului educațional. În consecință, se impune elaborarea și implementarea unor intervenții integrate cu politicile publice din sectorul educației, cum ar fi Metodologia cu privire la prevenirea și combaterea bullyingului, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 1024/2022. Intervențiile ar trebui să fie bazate pe date statistice și cercetări empirice, care să prevadă mecanisme clare de prevenție, intervenție și monitorizare în colaborare cu autoritățile publice din domeniul educației, precum și măsuri de sprijin pentru victime.

Instituțiile de ordine și securitate publică și provocările cu care se confruntă

34. Principalele instituții ale MAI responsabile de ordinea și securitatea publică sunt Poliția și Carabinierii, ca structuri de suport, organizate în subdiviziuni distincte: Inspectoratul General al Poliției (în continuare – *IGP*), cu subdiviziunea Inspectoratul Național de Securitate Publică, și Inspectoratul General de Carabinieri (în continuare – *IGC*). O altă structură în subordinea MAI, cu atribuții de management și coordonare în domeniul ordinii și securității publice este Inspectoratul de Management Operațional. Efectivul total antrenat în prestarea serviciilor de ordine și securitate publică este compus din peste 1 050 de polițiști din cadrul Inspectoratului Național de Securitate Publică, peste 5 300 de angajați ai inspectoratelor de poliție și circa 1 000 de carabinieri. Aceste instituții utilizează un ansamblu divers de instrumente și metode, adaptate specificului atribuțiilor lor, pentru exercitarea competențelor, structurate conceptual pe trei dimensiuni distincte: menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii publice. Activitățile specifice polițienești pe care le practică aceste structuri includ patrularea, organizarea și desfășurarea raziilor, constatarea contravențiilor, reacționarea la apelurile de urgență, menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii publice în cadrul evenimentelor publice, activități de investigație și suport pentru urmărirea penală, precum și activități de informare, sensibilizare și educare, comunicare cu populația și colaborare cu alte instituții publice. Suplimentar,

Carabinierii au atribuții privind paza și protecția misiunilor diplomatice, al căror număr a crescut cu 26 % față de anul 2021. În 2024, Carabinierii au asigurat paza și protecția 24/24 de ore a 59 de obiective diplomatice, din care 24 de sedii prin posturi staționare și patrulări auto, iar 35 de sedii doar prin patrulări auto.

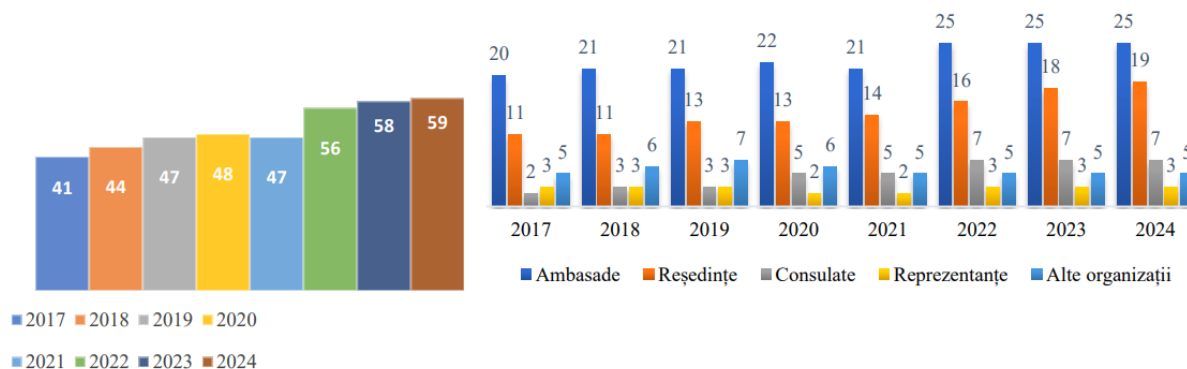

Figura 9. Numărul și tipul de obiective diplomatice protejate de Carabinieri
Sursa: IGC (2024)

35. O mare parte a populației nu face diferență între carabinieri și polițiști sau între diferite subdiviziuni ale Poliției și nu cunoaște competențele specifice fiecărei structuri, făcând presupunții false despre obligațiile angajaților forțelor de ordine. Această confuzie se manifestă prin percepția că Poliția întruchopează toate serviciile de ordine și securitate publică. Nici studiile sociologice disponibile nu fac această diferență, respectiv am putea presupune că majoritatea cifrelor sondajelor cu privire la Poliție reflectă în egală măsură și percepția față de carabinieri ca exponenți ai structurilor de ordine publică.

36. Conform studiului Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare „Moldova inegală”, 48,6 % din populația generală are foarte multă și oarecare încredere în Poliție, valoare peste cele 37 % constatată în Barometrul Opiniei Publice 2023. În rândul persoanelor cu dizabilități, nivelul de încredere este mai mic, doar 40,4 % din respondenți acordând foarte multă și oarecare încredere în Poliție. Totodată, îngrijorează ponderea mare a respondenților care nu au deloc încredere în Poliție (27,2 % din populația generală și 36,5 % în rândul persoanelor cu dizabilități).

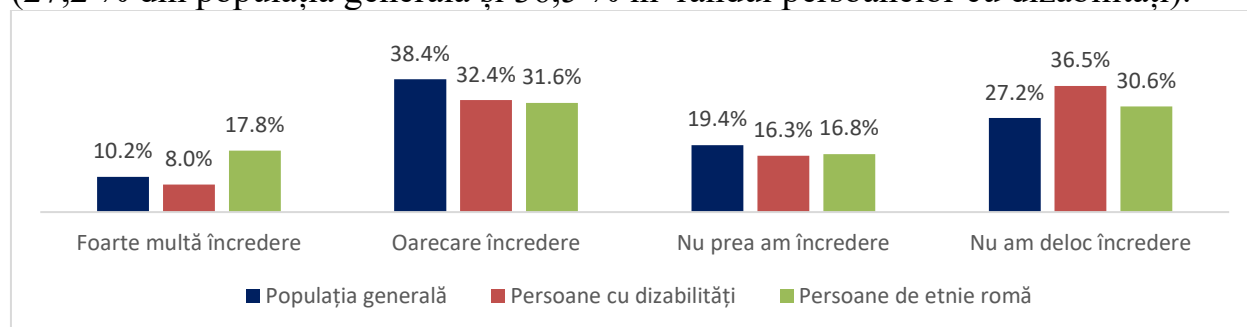

Figura 10. Distribuția nivelului de încredere în Poliție în rândul populației generale, al persoanelor cu dizabilități și al persoanelor de etnie romă, 2025
Sursa: Studiul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare „Moldova inegală” (2025)

37. Deficiențele cu caracter general ale serviciilor de ordine și securitate publică privind siguranța populației. Subdiviziunile MAI care prestează servicii în susținerea ordinii și securității publice se confruntă cu un spectru divers de deficiențe și provocări. Deficiențele cu caracter general, care sunt prezentate în continuare, afectează calitatea serviciilor prestate pentru fiecare din mediile din această analiză. În mod specific, pentru fiecare context analizat, lista deficiențelor este completată cu alte provocări cu care se confruntă subdiviziunile de ordine și securitate publică, care pot afecta calitatea serviciilor și siguranța populației.

38. Subdiviziunile MAI se confruntă cu un deficit major de angajați la nivel operațional. Efectivul-limită cumulat al IGP și al IGC era în 2025 de 10 313 funcții, din care 9 126 de funcții de polițiști (88,5 %) și 1 187 de funcții de carabinieri (11,5 %). Ambele instituții se confruntă cu flux de personal, nivelul de funcții vacante fiind de peste 11 % în Poliție și 18 % la Carabinieri. În IGP, ponderea angajaților cu o vechime mai mică de cinci ani a crescut la 24 % în anul 2024, față de 22 % în 2021, în timp ce proporția celor cu o experiență de peste 20 de ani a scăzut de la 19 la 17 %. Această evoluție sugerează dificultăți în retenția personalului cu experiență. Acest context poate avea implicații asupra continuității instituționale și a transferului de cunoștințe în cadrul structurilor de poliție (figura 11).

39. Un aspect esențial al consolidării ordinii și securității publice îl reprezintă ajustarea efectivului-limită și modernizarea capacităților IGC. Procesul de reformă instituțională lansat prin Strategia de reformare a Trupelor de Carabinieri pentru anii 2017-2020 (Hotărârea Guvernului nr. 357/2017) și prin Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri a prevăzut trecerea treptată de la serviciul militar în termen la un corp profesionalizat, prin reducerea încorporărilor și crearea funcțiilor contractuale. Totuși, finalizarea acestei profesionalizări nu a fost posibilă integral din cauza constrângerilor bugetare, ceea ce menține o presiune constantă asupra resurselor umane și a capacităților operaționale ale IGC.

40. Într-un context marcat de instabilitate regională și de multiplicarea riscurilor la adresa securității naționale, consolidarea capacităților de intervenție ale Carabinierilor prin crearea unor companii mobile în raioanele Soroca, Hîncești și Vulcănești are un caracter strategic. Această măsură urmărește nu doar asigurarea ordinii și securității publice, dar și întărirea prezenței structurilor de forță în teritoriu, sprijinind obiectivele de integrare europeană și de adaptare la standardele Uniunii Europene privind protecția populației și gestionarea crizelor.

41. În același timp, participarea carabinierilor din Republica Moldova la misiuni internaționale de menținere a păcii constituie o prioritate națională și o oportunitate pentru transferul de experiență și interoperabilitatea cu structurile

similare din Uniunea Europeană și NATO. Detașarea unui pluton de carabinieri în misiunea KFOR în anul 2026, precum și consolidarea colaborării prin aderarea la organizații internaționale precum Asociația Jandarmeriilor și Forța Europeană de Jandarmerie (EUROGENDFOR, FIEP) constituie pași necesari pentru racordarea activității IGC la standardele europene și internaționale și pentru creșterea prestigiului Republicii Moldova ca partener de securitate regional și european.

42. În cazul IGC, ponderea angajaților cu o vechime sub cinci ani este considerabil mai mare, ajungând la 42 % în 2024. Această cifră reflectă un profil instituțional diferit, explicabil prin faptul că abia în anul 2021 a fost finalizat procesul de profesionalizare a carabinierilor. Prin urmare, o mare parte dintre angajații actuali au fost încadrați în sistem relativ recent. Această situație implică, pe de o parte, oportunități pentru formarea unei noi generații de profesioniști adaptați la standardele actuale, dar, pe de altă parte, provocări în ceea ce privește experiența practică, coeziunea echipelor și necesitatea consolidării capacităților operaționale prin instruire continuă și mentorat.

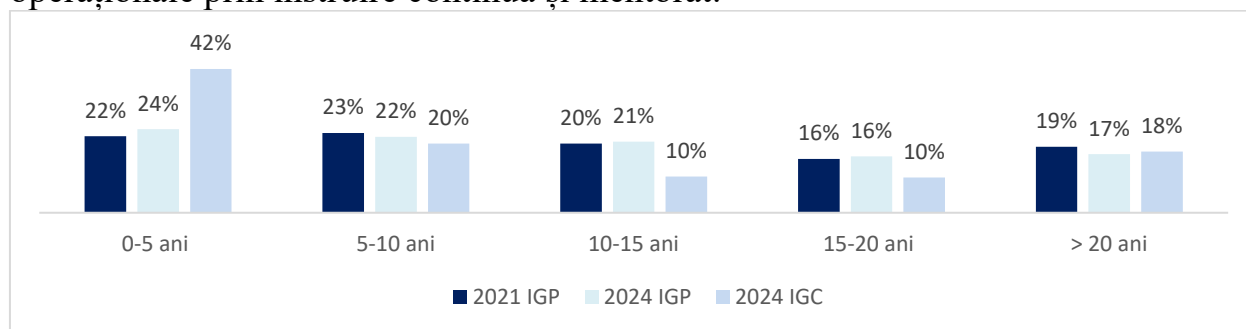

Figura 11. Distribuția angajaților IGP și IGC în funcție de vechimea în sistem, 2024
Sursa: IGP, IGC

43. În ansamblu, datele indică o tendință de reînnoire a corpului profesional în ambele instituții, însă cu ritmuri și cauze diferite. În timp ce IGP trece printr-un proces de înlocuire a personalului cu experiență, IGC se află într-o etapă incipientă de dezvoltare a resurselor umane, ceea ce necesită politici active de integrare, retenție și dezvoltare profesională.

44. Înghețarea unui număr semnificativ din funcțiile vacante limitează capacitatea instituției de a acoperi necesitățile operaționale și de a răspunde eficient provocărilor curente. Rata ridicată a demisiilor reflectă o presiune continuă asupra resurselor umane și relevă nevoia unor măsuri sustenabile de retenție, motivare și înnoire a efectivului.

45. Menținerea deficitului actual de personal în structurile operaționale ale IGC și IGP, coroborată cu rata ridicată a fluctuației și scăderea ponderii angajaților cu experiență îndelungată, riscă să afecteze continuitatea instituțională, să diminueze capacitatea de răspuns operativ și să reducă din transferul de cunoștințe în cadrul structurilor de ordine publică. Pentru a contracara aceste riscuri și a

asigura funcționarea eficientă a Poliției și a Carabinierilor, se impune adoptarea unor politici publice orientate spre atragerea, motivarea și retenția personalului calificat (inclusiv prin beneficii salariale), optimizarea structurii de resurse umane și consolidarea capacităților instituționale pe termen lung.

46. Din perspectiva structurii pe sexe a efectivului (figura 12), în anul 2024 s-a înregistrat o creștere a ponderii angajaților de sex feminin atât în cadrul IGP, cât și al IGC. Astfel, în IGP ponderea femeilor a crescut la 23,7 %, față de 22,3 % în 2021, iar în IGC aceasta a ajuns la 19,4 %, comparativ cu 15,6 % în 2021. Tendința de creștere s-a manifestat la nivelul tuturor subdiviziunilor celor două instituții, cu excepția aparatului central al IGP, unde ponderea a rămas neschimbată, și a Inspectoratului Național de Securitate Publică, unde s-a înregistrat o scădere, de la 13,4 % în 2021 la 12 % în 2024.

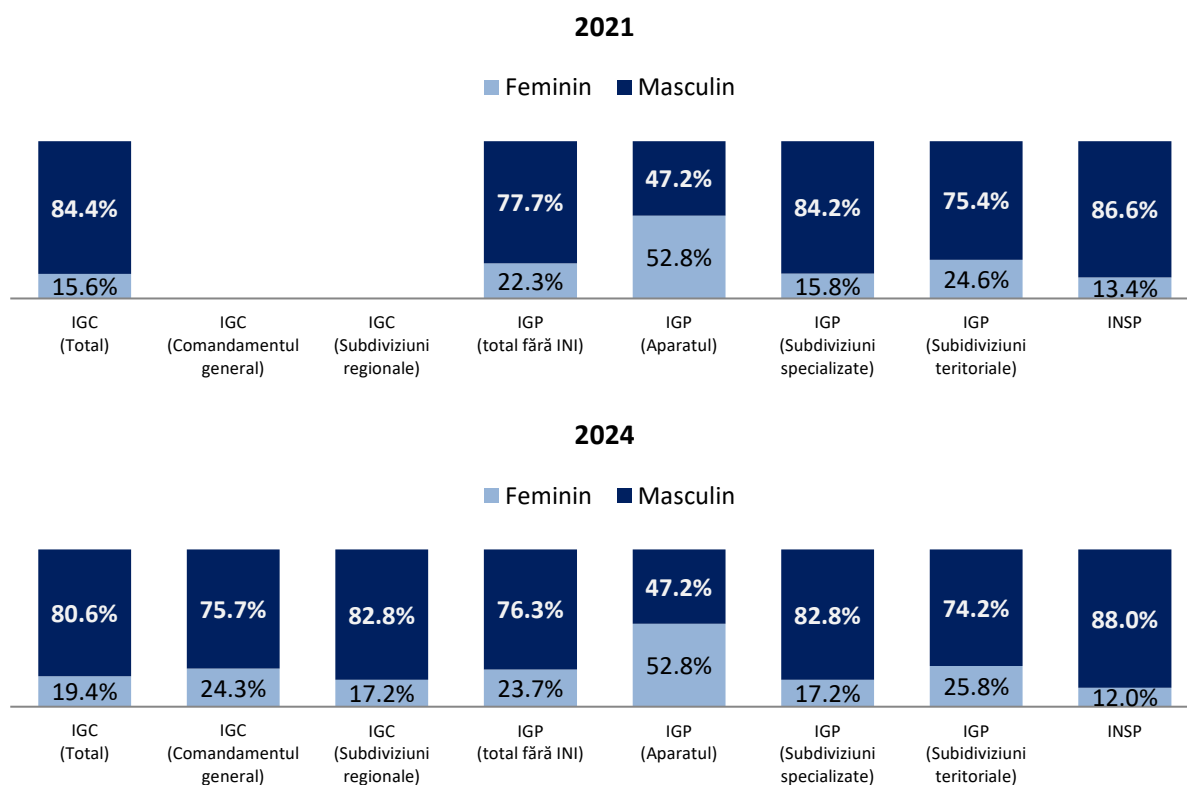

Figura 12. Distribuția pe sexe a angajaților IGP și IGC (2021 și 2024)

Sursa: IGP, IGC

47. Ponderea funcțiilor de conducere ocupate de femei a înregistrat o creștere în toate subdiviziunile IGP și IGC. Cea mai semnificativă creștere s-a înregistrat în aparatul central al IGP, unde în 2024 femeile ocupau 28,6 % din funcțiile de conducere, cu peste 15 puncte procentuale mai mult decât în 2021. Un aspect notabil este că, în cadrul comandamentului general al IGC, ponderea femeilor în funcții de conducere (24,2 %) este aproape identică cu ponderea femeilor în totalul angajaților (24,3 %), indicând o reprezentativitate deplină în structurile de conducere. De asemenea, în cadrul Inspectoratului Național de

Securitate Publică, ponderea femeilor în funcții de conducere (15,2 %) depășește chiar ponderea acestora în totalul angajaților (12 %) (figura 13).

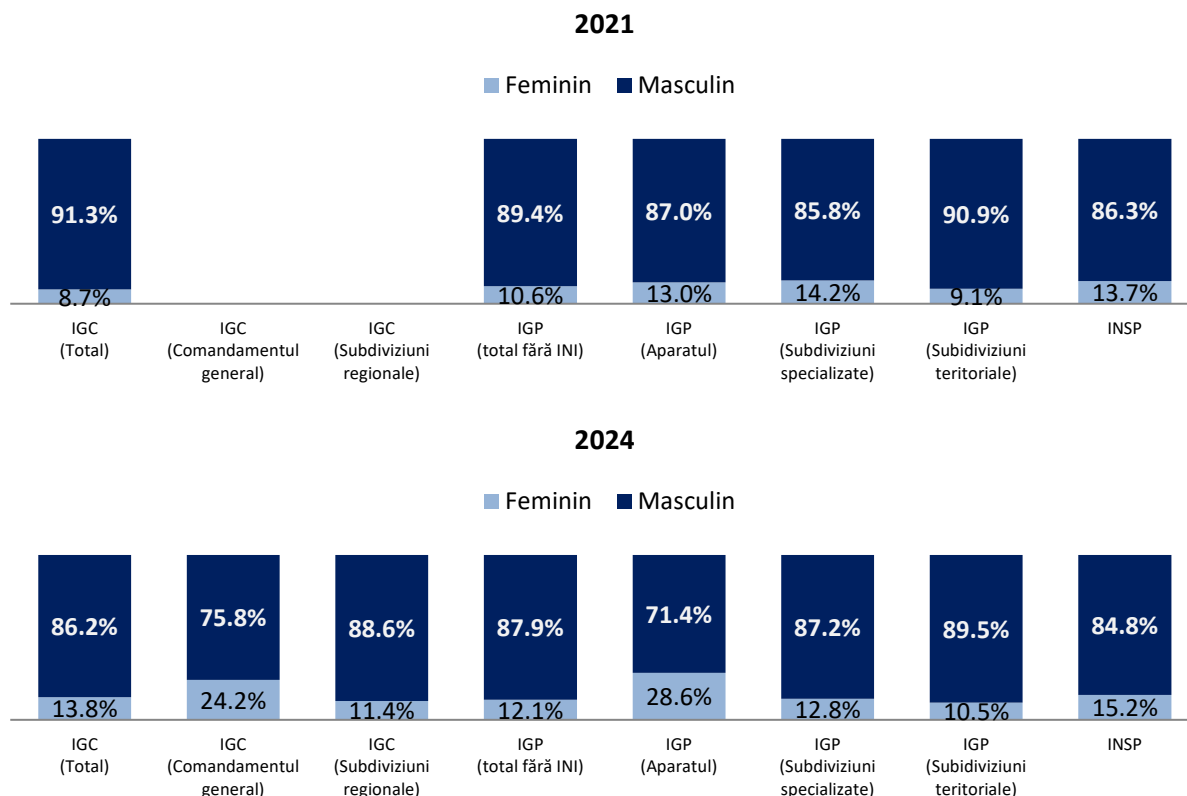

Figura 13. Distribuția pe sexe a funcțiilor de conducere în IGP și IGC (2021 și 2024)
Sursa: IGP, IGC

48. În cadrul IGC, angajatele sunt implicate preponderent în activități administrative, reprezentând 62 % din total, în timp ce doar 38 % sunt antrenate în activități de ordine și securitate publică sau paza ambasadelor. Situația este similară și în cadrul IGP, unde, deși se observă o ușoară diversificare a atribuțiilor, majoritatea polițistelor continuă să activeze în domeniul administrativ (42 %), dar această pondere este în scădere comparativ cu anul 2021 (52 %). Totodată, implicarea femeilor în activități de ordine publică în cadrul IGP a crescut semnificativ, ajungând la 34 % în 2024, față de 25 % în 2021. Această evoluție poate indica o deschidere treptată spre o mai mare integrare a femeilor în funcții care necesită prezență activă în teren. Ponderea femeilor în activități de investigație și urmărire penală rămâne relativ constantă – 8 % și, respectiv, 16 %, ceea ce sugerează că accesul la aceste domenii specializate rămâne limitat sau că persistă o repartizare tradițională a sarcinilor între angajații de gen feminin și masculin.

49. Această distribuție denotă încă o segregare ocupațională de gen, cu o concentrare a femeilor în funcții de suport și mai puțin în cele cu impact direct asupra executării misiunilor operative sau decizionale, ceea ce oferă și oportunități mai reduse de accesare în funcții de conducere. Deși se observă progrese

punctuale, mai ales în activitățile de ordine publică, este necesară în continuare o abordare strategică pentru creșterea reprezentării echilibrate a femeilor în toate tipurile de activități profesionale din cadrul instituțiilor de ordine publică.

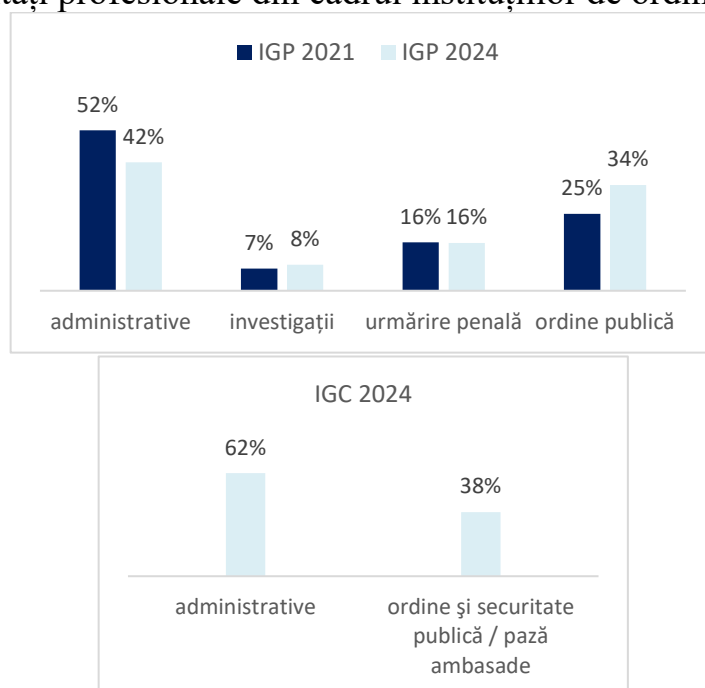

Figura 14. Ponderea angajaților de sex feminin pe domenii, IGP (2021, 2024) și IGC (2024)
Sursa: IGP, IGC

50. IGP continuă să se confrunte cu riscuri semnificative legate de suprasolicitarea personalului din cauza unui număr mare de posturi vacante și lipsa unui sistem informațional automatizat pentru evidența și administrarea resurselor instituției. Această lipsă favorizează repartizarea inechitabilă a sarcinilor și poate duce la utilizarea abuzivă a personalului. În aceste condiții, angajații sunt adesea obligați să preia un volum de muncă destinat unui efectiv complet, iar deciziile de alocare a sarcinilor sunt influențate negativ acolo unde lipsesc competențele manageriale ale conducătorilor. Volumul mare de sarcini este agravat de timpul considerabil pe care angajații îl dedică activităților de raportare, adesea redundante. Ca urmare, unii ofițeri de sector petrec mai mult timp la birou decât în teren, ceea ce limitează capacitatea lor de a furniza servicii directe de ordine publică. Digitalizarea proceselor de raportare și evidență ar reprezenta o soluție eficientă pentru reducerea poverii administrative și acordarea timpului suficient pentru activități operative și în comunitate.

51. Lipsa de intervenție va agrava suprasolicitarea personalului și inechitățile în repartizarea sarcinilor, conducând pe termen mediu la scăderea performanței operaționale și la demotivarea angajaților, ceea ce poate afecta negativ ordinea și securitatea publică. Este necesară adoptarea unor soluții de digitalizare a proceselor, optimizarea alocării resurselor și dezvoltarea competențelor manageriale, pentru a asigura un echilibru între cerințele administrative și cele operaționale.

52. Polițiștii devin adesea subiecți ai maltratării și ultragierii, dar fenomenul este în descreștere în ultimii ani (figura 15). În anul 2024 au fost înregistrate 153 de cazuri de maltratare, în care au fost vizați 259 de polițiști, și 449 de cazuri de ultragiere. Numărul de ultragieri a scăzut semnificativ comparativ cu anul 2021, când au fost înregistrate 1 109 astfel de cazuri, aproape în totalitate contra angajaților Poliției. La fel, a scăzut și numărul anual de maltratări comparativ cu anul 2021, dar într-o proporție mult mai mică. În general, observăm că acțiunile de maltratare și ultragiere au vizat preponderent polițiștii și în proporție mult mai mică carabinierii. Acest fenomen se explică prin natura atribuțiilor care îi expun pe carabinieri mai rar la situații conflictuale cu populația, dar și prin numărul mai mic de carabinieri comparativ cu polițiștii.

53. Agresivitatea în privința angajaților crește percepția de insecuritate a forțelor de ordine și ezitarea de a interveni calitativ decisiv. În încercarea de a contracara fenomenul în raport cu Poliția, la nivelul IGP și Inspectoratului Național de Securitate Publică a fost efectuat un audit al proceselor de interacțiune cu populația, iar un mecanism de participare a societății civile a fost stabilit pentru evaluarea cazurilor de ultragiere sau maltratare a polițiștilor, în vederea combaterii acestor fenomene și a consolidării respectului față de autoritatea legală.

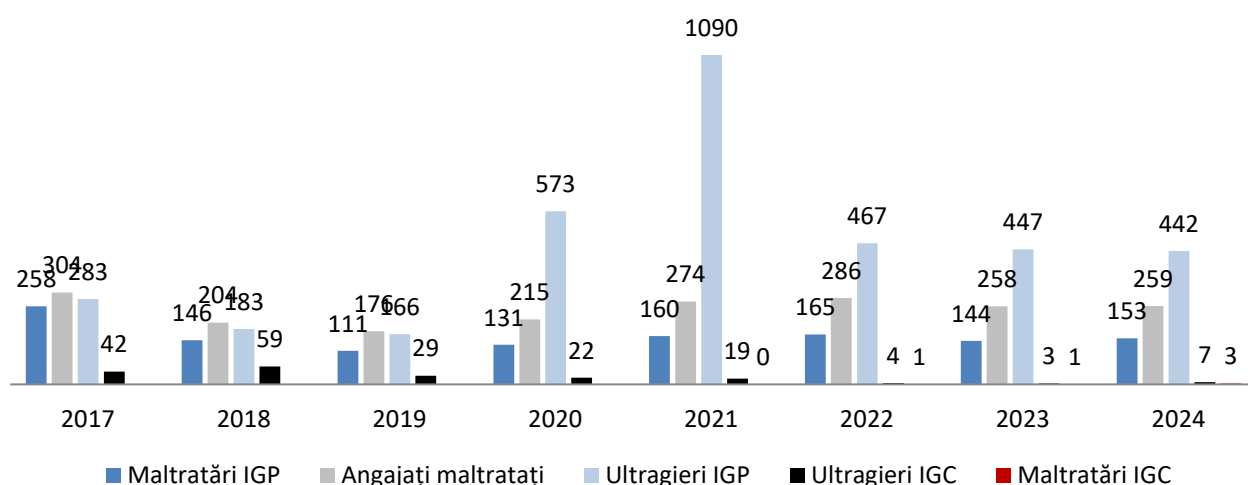

Figura 15. Maltratări și ultragieri ale angajaților IGP și IGC
Sursa: IGP, IGC

54. În 2023, IGP a creat o Comisie privind evaluarea minuțioasă a cazurilor de ultragiere, maltratare a angajaților din cadrul subdiviziunilor IGP (dispoziția șefului IGP nr.116/2023), care a elaborat un Raport privind rezultatele analizei cazurilor de ultragiere și maltratare a polițiștilor pentru perioada 2018-2022, iar recomandările au fost incluse în Planul de activitate al IGP pentru anul 2024.

55. Personalul continuă să fie expus unui nivel ridicat de stres și epuizare, fără un sistem funcțional de sprijin psihologic. Deși problema suprasolicitării și a impactului negativ asupra sănătății mintale a angajaților din subdiviziunile de

ordine publică a fost evidențiată de mai mulți ani, nu s-au înregistrat progrese semnificative în remedierea situației. Serviciile oferite rămân inadecvate – majoritatea psihologilor nu dispun de competențele, metodele sau instrumentele necesare, iar consilierea psihologică, acolo unde există, este percepută ca fiind de slabă calitate. Lipsa intervenției favorizează o cultură organizațională care nu asigură acțiuni active pentru susținerea sănătății mintale a angajaților. Mai mult decât atât, lipsa unor mecanisme reale de suport contribuie la accentuarea problemelor, scăderea calității intervențiilor, demotivarea personalului și plecări continue din sistem – toate acestea afectând grav capacitatea serviciilor de ordine publică de a-și îndeplini eficient atribuțiile în comunitate.

56. Pentru depășirea acestei probleme este indicată adoptarea unor politici publice axate pe dezvoltarea de servicii de consiliere specializate și accesibile, într-un sistem funcțional și adecvat de sprijin psihologic real și continuu pentru personalul expus stresului și epuizării.

57. Pe fundalul deficitului de personal, un alt punct slab nerezolvat rămâne planificarea forțelor în subdiviziunile de ordine publică. Lipsa unui sistem unic de dislocare și capacitățile analitice reduse limitează alocarea eficientă a resurselor. Doar câteva unități dispun de instrumentele și competențele necesare pentru o analiză adecvată, iar managerii subdiviziunilor teritoriale nu au toate resursele necesare pentru a îmbunătăți situația. În consecință, angajații operaționali sunt în continuare suprasolicitați, ceea ce afectează negativ eficiența și calitatea intervențiilor polițienești.

58. Extinderea conceptului de activitate polițienească bazată pe informații la nivelul subdiviziunilor teritoriale se produce cu dificultate, chiar dacă a fost aplicată cu succes timp de mai mulți ani în unitatea centrală de analiză a informațiilor a IGP. Implementarea lentă a conceptului este cauzată în principal de lipsa de interes și înțelegere din partea conducerii la nivel teritorial, de pregătirea insuficientă a personalului, de utilizarea superficială a informațiilor disponibile și de limitările tehnice ale sistemelor informaționale, care oferă date fragmentare. În consecință, informația deținută este utilizată deficient, iar analiza este superficială. În vederea consolidării capacităților de analiză a informațiilor, în perioada anterioară au fost întreprinse măsuri pentru integrarea și dezvoltarea surselor de date pentru susținerea deciziilor bazate pe produse analitice corelate cu evoluțiile teritoriale. În cadrul IGP și IGC a fost descris procesul operațional aferent inițierii analizei informației, inclusiv a fluxului informațional pe segmentul analizei informației (Ordinul IGC nr. 51/2023), fiind stabilite nomenclatoarele pentru necesitățile de dotare a serviciilor de analiză. Au fost aprobate proceduri standard de operare privind utilizarea conceptului de activitate polițienească bazată pe informații *Intelligence-Led Policing* (Ordinul șefului IGP nr. 227/2024) și au fost inițiate activități de promovare a culturii analitice în cadrul serviciilor de

ordine și securitate publică, prin desfășurarea instruirilor angajaților din serviciile de analiză a informațiilor. Totuși, dezvoltarea conceptului de activitate polițienească bazată pe informații la nivelul subdiviziunilor teritoriale IGP și IGC necesită în continuare multă atenție și resurse pentru asigurarea funcționalității mecanismului.

59. Pentru a fi eficientă, poliția trebuie să se bazeze pe informații corecte, analizate atent și folosite în timp util. Dacă nu vor fi implementate măsuri bine coordonate pentru extinderea și consolidarea activității polițienești bazate pe informații la nivel local, există riscul ca deciziile operative să fie mai puțin eficiente. Este important ca în următorii ani politicile publice să susțină formarea specializată a angajaților, dotarea tehnică modernă și dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate spre utilizarea inteligentă a datelor. Astfel, mecanismul de tip *Intelligence-Led Policing* va deveni un instrument durabil și esențial pentru siguranța comunităților.

60. În lipsa unei abordări coerente și adaptate la realitățile din teren, pregătirea profesională a angajaților structurilor de ordine publică continuă să influențeze negativ calitatea intervențiilor. Sistemul de instruire, inclusiv cel din cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI și al Centrului de pregătire și perfecționare a carabinierilor, se confruntă cu dificultăți legate de actualizarea conținutului curricular, aplicarea metodelor moderne de predare și dezvoltarea unei infrastructuri de formare adecvate. În special, se constată lipsa unor module relevante privind comunicarea eficientă, gestionarea situațiilor tensionate și colaborarea cu comunitatea, elemente esențiale pentru reacții profesionale și prevenirea escaladării conflictelor. De asemenea, lipsa standardizării procesului de instruire între diferitele centre de formare generează diferențe de abordare și capacitate de reacție între subdiviziuni, afectând interoperabilitatea și coordonarea în situații operative complexe. În acest context, reformarea sistemului de pregătire, prin modernizarea instituțiilor de învățământ și formare profesională, consolidarea componentei practice și unificarea standardelor de instruire, reprezintă o condiție esențială pentru profesionalizarea durabilă a structurilor de ordine publică.

61. Majoritatea angajaților serviciilor de ordine și securitate publică sunt dotați insuficient și neuniform, ceea ce constituie un impediment major în asigurarea unui nivel ridicat de profesionalism. IGP a aprobat în 2024 norme de dotare individuală pentru angajați, dar dotarea practică nu corespunde deocamdată acestor norme. Lipsa dotărilor standardizate de echipare generează disfuncționalități și dificultăți operaționale. Insuficiența mijloacelor de transport adecvate afectează capacitatea de intervenție promptă și eficientă. Deficiențele în gestionarea dotărilor, inclusiv evidența manuală și alocarea disproporționată a resurselor financiare, împreună cu insuficiența fondurilor pentru mentenanță, subminează funcționalitatea echipamentelor și software-urilor esențiale.

Abordarea acestor curențe este vitală pentru îmbunătățirea calității serviciilor și pentru restabilirea autorității instituționale.

62. În vederea îmbunătățirii infrastructurii, a fost elaborată o evidență detaliată privind starea sediilor subdiviziunilor Poliției, inclusiv istoricul renovărilor realizate, în baza căreia este planificată elaborarea unui Plan de dezvoltare logistică pe termen mediu. În perioada 2022-2025 au fost finalizate lucrări de reparație și reconstrucție la un singur sector de poliție. În celelalte cazuri au fost efectuate lucrări de reparație curentă și de extindere a rețelelor electrice și a infrastructurii de comunicații, contribuind la îmbunătățirea condițiilor de activitate.

63. Continuarea situației curente fără întreprinderea măsurilor pentru standardizarea și asigurarea dotării corespunzătoare a angajaților serviciilor de ordine și securitate publică va amplifica disfuncționalitățile operaționale, va limita capacitatea de intervenție promptă și va submina credibilitatea instituțiilor. Pentru remedierea situației sunt necesare intervenții care să asigure gestionarea eficientă a resurselor, alocarea adecvată a fondurilor pentru dotare și mentenanță, precum și dezvoltarea infrastructurii logistice, pentru a garanta condiții optime de muncă și performanță sporită.

64. Aplicarea unitară și standardizată a procedurilor operaționale, indiferent de autoritatea responsabilă – Poliție, Carabinieri sau alte organe de aplicare a legii –, este esențială pentru asigurarea unei reacții eficiente, coordonate și predictibile în situații operative, mai ales în cazul activităților comune sau complementare. Procedurile bine definite contribuie la sincronizarea acțiunilor și la creșterea interoperabilității între structuri, reducând riscul de confuzii, întârzieri sau reacții neuniforme în teren. Totodată, în procesul de reglementare a activității de reacționare operative, este necesară o abordare echilibrată, care să evite procedura excesivă și generarea unui volum disproporționat de documente, dificil de actualizat și de pus în practică. Un cadru procedural eficient trebuie să fie clar, flexibil și adaptat realităților din teren, susținând astfel profesionalizarea și coerența intervențiilor autorităților din domeniul ordinii publice.

65. La nivel individual, angajații serviciilor de ordine publică deseori demonstrează lipsa abilităților de comunicare eficientă cu populația, inclusiv cu victimele infracțiunilor pe durata examinării cazurilor. La nivel instituțional, subdiviziunile de ordine publică se confruntă cu o comunicare deficitară cu publicul, cauzată de capacități limitate în domeniul comunicării și de lipsa unor planuri coerente și sistematice în acest sens. Studiul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare privind accesul la justiție în Republica Moldova a constatat referitor la dificultatea de interacțiune cu instituțiile publice că numai 38,8 % din acei care au interacționat cu poliția au afirmat că experiențele lor au fost ușoare

sau fără stres. Mai mult decât atât, respondenții au apreciat Poliția în proporție de 35,1 % ca fiind inefficientă și lentă. Au fost evidențiate și probleme legate de tratament preferențial: autorii studiului au remarcat faptul că Poliția i-a tratat pe cetățenii mai nevoiași cu mai puțin respect decât pe cei prosperi. Numai 25,1 % dintre respondenții mai nevoiași cred că Poliția nu este viciată sau nu are prejudecăți, afirmație susținută de 62,5 % dintre respondenții mai prosperi. Cauzele țin atât de competențele reduse în comunicare, cât și de insuficiența personalului și lipsa timpului, în condițiile suprasolicitării și a implicării în activități improprii.

66. Neintervenția în această problemă și ignorarea deficitului de abilități de comunicare eficiente atât la nivel individual, cât și instituțional în serviciile de ordine publică riscă să amplifice percepția negativă a populației privind eficiența și imparțialitatea Poliției. Pe termen mediu aceasta poate eroda încrederea cetățenilor, poate reduce cooperarea și submina capacitatea instituțiilor de a-și îndeplini atribuțiile. Pentru depășirea problemei sunt necesare politici publice care să vizeze formarea continuă a angajaților în domeniul comunicării, să asigure creșterea capacităților instituționale și să promoveze strategii sistematice de comunicare cu publicul.

67. În ciuda eforturilor depuse în perioada 2022-2025, numărul echipelor de patrulare și reacționare operativă aflate în prima linie se menține la aproximativ 51 % din necesarul estimat, conform nivelului de referință stabilit în anul 2022. Acest decalaj este determinat în principal de insuficiența resurselor umane și materiale necesare pentru acoperirea fazei operaționale.

68. În vederea consolidării capacității de reacție a Poliției, au fost întreprinse măsuri de suplimentare a echipelor operative și de dotare logistică, inclusiv prin achiziționarea a peste 240 de unități de transport, din care o parte sunt autospeciale inteligente de tip PICAR (*Police Intelligence Car*). De asemenea, au fost distribuite 360 de camere de corp, 587 de unități de tehnică de calcul și alte echipamente specializate destinate investigațiilor, intervenției rapide și cartografierii accidentelor.

69. Sistemul PICAR se află la etapa de testare tehnico-operațională, cu accent pe validarea funcționalităților, integrarea cu infrastructura IT existentă și verificarea compatibilității operaționale. Finalizarea acestor testări va permite operaționalizarea completă a celor 31 de unități dotate, contribuind la modernizarea serviciilor de ordine publică și la creșterea eficienței intervențiilor în teren.

70. Neintervenția în situația curentă și menținerea sub nivelul necesar a echipelor de patrulare și reacționare operativă riscă să perpetueze decalaje în

capacitatea de reacție a Poliției, ceea ce pe termen mediu poate conduce la scăderea eficienței intervențiilor și la vulnerabilități în menținerea ordinii publice. Politicile publice din următoarea perioadă ar trebui să asigure alocarea adecvată a resurselor, accelerarea implementării tehnologiilor moderne precum sistemul PICAR și consolidarea dotării logistice.

71. Nivelul operațional, cel mai apropiat de cetățean, este subdimensionat, ceea ce conduce la o prezență redusă în comunități și afectează capacitatea de a răspunde prompt și vizibil la problemele locale. În lipsa unei infrastructuri teritoriale adecvate, aceste carențe reduc eficiența intervențiilor și influențează negativ percepția publicului asupra serviciilor de ordine publică.

72. În vederea soluționării acestor deficiențe, MAI a elaborat un model de regionalizare a Poliției, care presupune reorganizarea structurală în trei direcții regionale (Nord, Centru, Sud) și două structuri teritoriale (municipiul Chișinău și UTA Găgăuzia). Reforma urmărește întărirea nivelului operațional prin realocarea resurselor către funcțiile de teren, cu accent pe contactul direct cu cetățeanul, activitățile de patrulare și intervenția operativă. Se estimează o reducere cu aproximativ 8 % a funcțiilor de birou, iar resursele urmează a fi utilizate pentru motivarea adecvată a personalului, îmbunătățirea dotărilor și consolidarea infrastructurii.

73. Această transformare reflectă tranziția către un model polițienesc proactiv, vizibil și adaptat la nevoile reale ale comunităților, precum și la specificul fiecărei regiuni. În paralel, este esențială coordonarea funcțională dintre IGP și IGC, prin delimitarea clară a atribuțiilor în materie de asigurare, menținere și restabilire a ordinii publice, în scopul evitării suprapunerilor și al consolidării unui răspuns comun, coordonat și eficient în situații de urgență. Implementarea acestui model implică o revizuire amplă a conceptelor instituționale, a planurilor operaționale și a procedurilor aferente domeniului ordinii și securității publice.

74. Mai mult decât atât, reformele în cele mai dese cazuri afectează considerabil resursele umane și, implicit, memoria instituțională, fiind însoțite de fluctuații de personal, context în care o strategie corespunzătoare care va susține aceste măsuri va trebui dezvoltată pe aspecte de motivare și retenție a personalului.

75. Oficiul Avocatului Poporului a atras atenția asupra necesității analizei felului în care reorganizarea Poliției va afecta accesul la servicii polițienești (în special pentru grupurile vulnerabile), impactul asupra regiunii de est și alinierea la strategiile naționale privind drepturile omului, precum Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” și Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027. În lipsa unei integrări adecvate a acestor politici, există riscul ca reforma să creeze inconsecvențe

legislative sau să conducă la măsuri care nu sunt aliniate cu angajamentele internaționale asumate de Republica Moldova.

76. Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 reprezintă un pilon esențial pentru menținerea ordinii și siguranței publice, însă acesta nu este dezvoltat uniform la nivel național, ceea ce generează inegalități în accesul și eficiența intervențiilor în diferite regiuni. Între 2020 și 2024, timpul mediu de reacție la apeluri la nivel național a crescut de la 26 la 32 de minute, semnalând o presiune mai mare asupra resurselor polițienești. Această tendință poate reflecta atât o creștere a solicitărilor din cauza intensificării incidentelor sau a conștientizării publicului, cât și deficiențe legate de numărul insuficient de personal al echipelor de patrulare și reacționare sau de organizare a intervențiilor. Echipile de patrulare și reacționare operativă sunt dotate insuficient pentru îndeplinirea atribuțiilor. Formatul de patrulare actual ar trebui revizuit prin prisma procesului de regionalizare și a noului concept de divizare a responsabilităților între poliție și carabinieri, cu excluderea dublărilor de competență. Va continua implementarea principiului intervenției celei mai apropiate patrule, prin dislocarea forțelor fundamentată pe analiza informațiilor și prin sporirea capacităților necesare pentru serviciile de patrulare din cadrul structurilor teritoriale.

77. Ponderea apelurilor de urgență în municipiul Chișinău a crescut semnificativ de la 45 la 52 %, iar timpul mediu de reacție variază între 21 și 31 de minute. Numărul incidentelor raportate la Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 privind parcările neregulate a crescut, corelându-se cu o majorare de 16,7 % a contravențiilor în acest domeniu în 2024. În paralel, apelurile legate de accidente rutiere s-au intensificat, în linie cu o creștere semnificativă de 24,1 % a contravențiilor pentru încălcări ale regulilor de circulație, ceea ce indică o tendință generală de deteriorare a comportamentului rutier. Această evoluție reflectă o concentrare tot mai mare a incidentelor și a problemelor de ordine publică în capitală, pe fondul urbanizării accelerate și al unei conștientizări sporite privind serviciile de urgență. Totodată, capacitatea de reacție a subdiviziunilor din Chișinău este superioară mediei naționale datorită infrastructurii mai dezvoltate, existenței unei subdiviziuni specializate în cadrul Direcției de poliție a mun. Chișinău, precum și comunicării mai eficiente dintre dispecerat și echipele de intervenție. Tendința relevă necesitatea unei alocări mai eficiente a resurselor în zonele urbane dens populate.

78. La nivel național, disparitățile semnificative în timpii de reacție la apelurile de urgență 112 reflectă probleme structurale în capacitatea de intervenție a Poliției. Unele subdiviziuni teritoriale înregistrează timpi de reacție cu mult peste media națională (35-48 de minute) din cauza resurselor insuficiente, a accesibilității reduse sau a organizării ineficiente. În același timp, serviciul de patrulare și reacționare se confruntă cu un deficit semnificativ de personal – 14 %

din funcții erau vacante la sfârșitul anului 2024 – și cu o fluctuație ridicată a angajaților, ceea ce reduce capacitatea de reacție. Se remarcă însă și cazuri pozitive: în anumite raioane cu doar 1-2 echipe de patrulare și reacționare operativă, timpul mediu de reacție a fost sub media națională (20-29 de minute), ceea ce sugerează că eficiența nu depinde doar de resursele numerice, ci și de modul în care acestea sunt gestionate în funcție de specificul teritorial. Totodată, a fost semnalat faptul că în unele raioane, pe parcursul zilei, la apeluri intervin ofițerii de sector, în condițiile în care nu există un număr suficient de echipe de patrulare și reacționare operativă, acestea fiind concentrate preponderent pe turele de noapte.

79. Dispeceratele se confruntă cu dificultăți care necesită o atenție specială. Printre cele mai critice se numără limitările în coordonare operațională și imposibilitatea transmiterii fișei evenimentului către echipa de intervenție în condițiile tehnice actuale. În plus, dispecerii gestionează și un volum de apeluri nonurgente, apeluri false sau apeluri care nu țin de competențele Poliției. În acest context, este necesară consolidarea cooperării dintre IGP și Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112. Aceasta ar permite delimitarea clară a apelurilor urgente de cele nonurgente, armonizarea sistemului informațional automatizat cu nevoile reale ale Poliției, precum și evaluarea constantă a eficienței proceselor de reacționare și ajustarea strategiilor în funcție de rezultate, inclusiv prin integrarea conceptului de reorganizare a Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112, care să asigure o alocare mai eficientă a resurselor și o reacție operativă mai bine coordonată.

80. Suplimentar, Poliția nu beneficiază de date dezagregate suficiente pentru a analiza în profunzime procesul de reacționare la solicitările cetățenilor și pentru a identifica direcțiile de îmbunătățire.

81. Pe lângă alocarea de resurse, soluțiile pentru îmbunătățirea timpului de reacție și a calității intervențiilor ar trebui orientate spre consolidarea capacității instituționale prin formarea continuă a personalului, optimizarea procedurilor de intervenție, îmbunătățirea colaborării dintre Poliție, Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 și comunitate, precum și educarea publicului pentru utilizarea responsabilă a serviciilor de urgență. Procesul de optimizare a răspunsului la apelurile de urgență a fost inițiat prin crearea în 2023 a unui Grup de lucru pentru elaborarea Conceptului de dezvoltare a Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112, care a examinat și aspectele abordate în Programul de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025. În 2024 a fost aprobată Instrucțiunea privind mecanismul de preluare a apelurilor de urgență (Ordinul șefului IGP nr. 418/2024) și au fost stabilite norme de dotare pentru dispecerate sensibile la gen, acestea fiind dotate cu unități de echipament tehnic.

82. Lipsa dezvoltării uniforme și eficiente a Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112, inclusiv a acurateței localizării, precum și insuficiența numărului echipelor de patrulare și reacționare operativă și lipsurile ce țin de dotarea și organizarea echipelor de patrulare și reacționare operativă riscă să prelungească timpii de răspuns și să amplifice inegalitățile regionale în accesul la intervenții rapide, implicit să sporească creșterea vulnerabilităților la incidente. Intervențiile în acest domeniu ar trebui să vizeze dezvoltarea unui sistem de prioritizare a apelurilor de urgență, modernizarea dotărilor și a infrastructurii tehnice și informaționale, precum și îmbunătățirea coordonării dintre Poliție, Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112 și comunitate.

83. IGP implementează de mai mulți ani conceptul de activitate polițienească comunitară – un model de organizare și desfășurare a activității poliției centrat pe colaborarea activă dintre forțele de ordine și comunitate. Scopul principal îl constituie prevenirea infracționalității, creșterea siguranței și consolidarea încrederii reciproce. În perioada anterioară a fost evaluată implementarea conceptului cu suportul partenerilor suedezi în cinci zone de pilotare. Rezultatele evaluării servesc la implementarea și extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară la nivel național, în baza Memorandumului de înțelegere între IGP și Autoritatea Suedeză de Poliție. În anul 2024 conceptul de activitate polițienească comunitară a fost extins în 27 de sectoare de poliție și au fost constituite 26 de consilii de siguranță comunitară, ajungând la un total de 862 de consilii de siguranță comunitară funcționale pe teritoriul țării.

84. Totodată, în contextul reorganizării structurale, Oficiul Avocatului Poporului a subliniat importanța menținerii implicării Poliției în comunități și a funcției de prevenire locală, avertizând că o concentrare excesivă a resurselor la nivel regional ar putea afecta relația directă cu cetățenii.

85. Neintervenția ar echivala cu abandonarea unui efort îndelungat de extindere și consolidare a activității polițienești comunitare, ceea ce riscă să diminueze eficiența prevenirii infracționalității și să erodeze încrederea cetățenilor în forțele de ordine la nivel comunitar. Politicile din acest domeniu ar trebui să continue efortul de extindere a conceptului de activitate polițienească comunitară, cu asigurarea resurselor adecvate.

86. Cu toate acestea, modelul de regionalizare propus de MAI prevede păstrarea subdiviziunilor teritoriale ale Poliției, care vor continua să funcționeze la nivelul unităților administrativ-teritoriale, dar exclusiv cu structuri operaționale, în timp ce personalul administrativ va fi preluat de direcțiile regionale. Astfel, reforma vizează consolidarea prezenței proactive în teritoriu, nu reducerea acesteia.

87. Printre efectele prognozate se numără: scăderea timpului de reacție minimum la 15 minute, aplicarea principiului celei mai apropiate patrulare, precum și realocarea resurselor din funcțiile administrative către cele de patrulare și intervenție, cu accent pe apropierea de cetățean și soluționarea promptă a problemelor locale. În acest sens, reorganizarea urmărește nu doar eficiența instituțională, ci și consolidarea legăturii dintre Poliție și comunitate, în spiritul unui model de ordine publică centrat pe prevenire, vizibilitate și parteneriat cu societatea.

Secțiunea a 2-a

Siguranța la evenimentele publice

88. Numărul anual de evenimente publice a crescut de la peste 13 mii în 2021 la peste 18 mii în 2024, atingând maximul de peste 22 de mii în 2023. Cele mai numeroase sunt evenimentele cu caracter social-politic, urmate de cele cu caracter religios, acțiunile cultural-artistice și cele cu caracter sportiv.

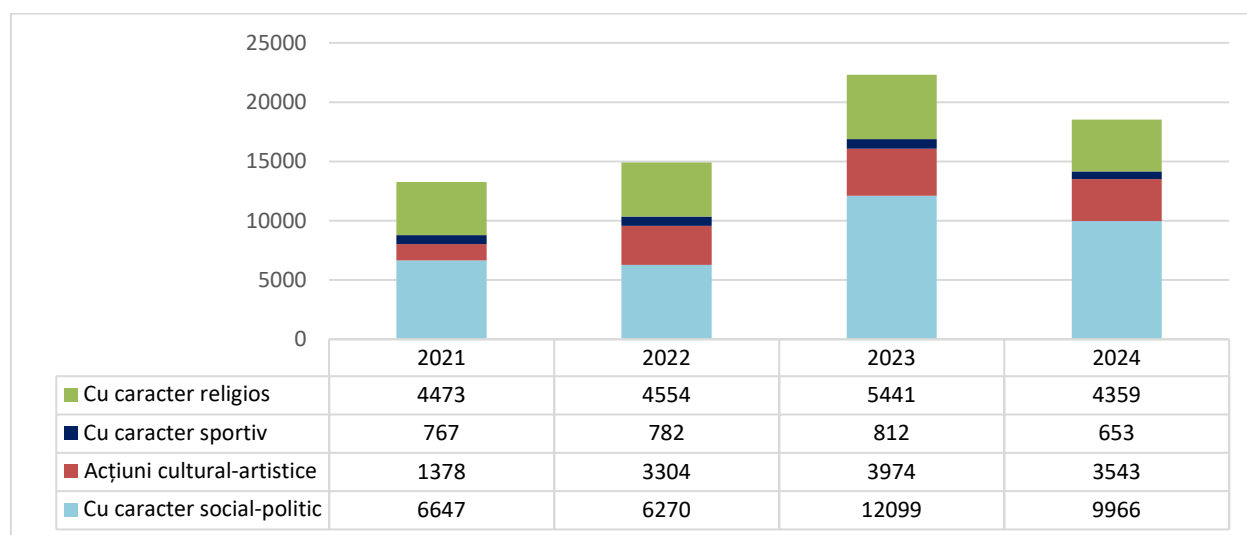

Figura 16. *Evenimente publice pe tipuri și pe ani*

Sursa: IGP/IGC

89. În 2024, la fel ca și în anii precedenți, cele mai frecvente tipuri de evenimente au fost cele social-politice, reprezentând 9 966 de evenimente, respectiv 54 % din total. Dintre acestea, 489 au fost mitinguri și acțiuni de protest. Următoarele ca pondere au fost evenimentele cu caracter religios, cu 4 359 de manifestări (24 % din total), urmate de acțiunile cultural-artistice, în număr de 3 543 (19 %), și evenimentele sportive, care au însumat 653 de manifestări (3 %) (figura 17).

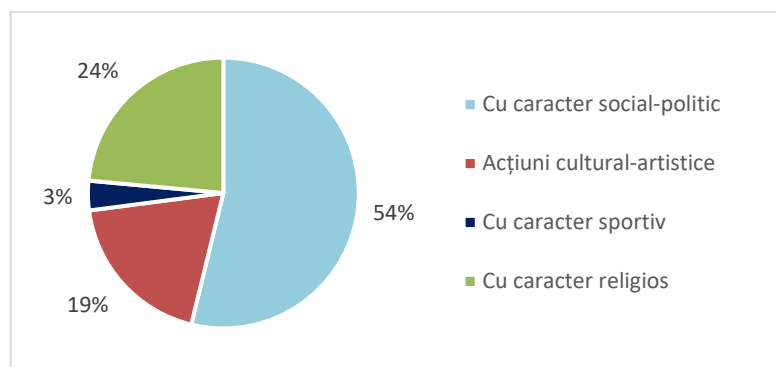

Figura 17. Pondere diferitelor tipuri de evenimente publice, 2024
Sursa: IGP/IGC

90. Pe parcursul anului 2024, la toate evenimentele organizate au participat cumulativ peste 6,3 milioane de persoane, iar ordinea publică a fost asigurată prin mobilizarea a peste 61 de mii de polițiști și carabinieri. Comparativ, în 2022 și 2023, numărul forțelor implicate a fost semnificativ mai mare, depășind 77 de mii, respectiv 85 de mii de implicări de angajați. Pondere carabinierilor implicați este mai mică decât cea a polițiștilor, dar a crescut în ultimii ani – de la 15 % în 2021 la 27 % în 2024.

91. În 2024, media angajaților implicați per eveniment a fost de 3,3, în scădere față de 2022, când s-a înregistrat o medie de 5,2 angajați per eveniment. Totodată, raportul dintre numărul de participanți și cel al angajaților a crescut considerabil, de la 59 în 2021 la 104 în 2024 (tabelul 1). Această evoluție indică o necesitate permanentă de creștere a eficienței și optimizare a resurselor umane în gestionarea ordinii publice la evenimente. Numărul de forțe implicate este ajustat în mod continuu în funcție de gradul de risc al evenimentelor.

Tabelul 1

Date privind evenimentele publice (2021-2024)

	2021	2022	2023	2024
Total evenimente publice (inclusiv întruniri)	13265	14910	22326	18521
Total participanți	2612896	3372678	5682666	6352391
Total angajați IGP implicați	37253	57783	64790	44380
Total angajați IGC implicați	6824	19915	20215	16765
Total angajați IGP și IGC implicați	44077	77698	85005	61145
Pondere angajați IGP implicați	85 %	74 %	76 %	73 %
Pondere angajați IGC implicați	15 %	26 %	24 %	27 %
Număr de angajați per eveniment	3,3	5,2	3,8	3,3
Număr de participanți per eveniment	197	226	255	343
Număr de participanți per angajat	59	43	67	104

Sursa: IGP/IGC

92. Evenimentele publice cuprind o gamă largă de manifestări, de la cele comerciale, culturale, religioase sau sportive, până la întruniri publice ca formă de exercitare a dreptului la libertatea de întrunire pașnică, inclusiv în context electoral. Indiferent de natura acestora, toate necesită o implicare activă și bine coordonată din partea structurilor de ordine și securitate publică, în vederea asigurării bunei desfășurări a evenimentelor și a protejării drepturilor legitime ale populației.

93. În mod particular, întrunirile publice organizate pe subiecte cu grad ridicat de sensibilitate socială implică riscuri specifice pentru siguranța participanților și pentru menținerea ordinii publice. Astfel de evenimente pot deveni vulnerabile la acte de provocare, contramanifestații ostile sau intervenții disproporționate din partea autorităților, ceea ce poate duce la limitarea nejustificată a libertății de întrunire și exprimare.

94. Aglomerațiile mari de persoane, indiferent de tipul evenimentului, constituie un factor de amplificare a riscurilor și amenințărilor. Acestea se pot manifesta prin contravenții și infracțiuni patrimoniale (furturi, distrugeri), amenințări la adresa siguranței fizice a participanților, precum și prin riscuri mai generale pentru ordinea publică, cum ar fi violențele fizice sau comportamentele agresive, în special în contextul evenimentelor sportive de tip fotbalistic. De asemenea, întrunirile cu mize sociale sau politice crescute rămân expuse riscului de escaladare în acțiuni violente, ce pot viza atât participanții pașnici, cât și bunurile publice și private.

95. În acest context, este esențial ca instituțiile responsabile de menținerea ordinii publice să aplice standarde clare de protejare a drepturilor fundamentale, intervenind proporțional și nediscriminatoriu, și să fie capabile să prevină și să gestioneze eficient eventualele incidente, fără a compromite exercițiul libertăților civile.

96. Raportul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare și al Asociației „Promo-LEX” privind libertatea întrunirilor 2024 menționează că în perioada monitorizată, în ansamblu, măsurile de securitate aplicate de forțele de ordine au fost proporționale cu natura întrunirilor și cu riscurile asociate. Este apreciat în mod special efortul carabinierilor și al poliției de a facilita desfășurarea marșului Pride fără incidente, fapt confirmat și de evaluările organizatorilor și de Raportul Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței, cu apreciere pentru profesionalismul poliției. Totuși, monitorii constată că uneori instituțiile de ordine publică intervin disproporționat și nejustificat la evenimentele publice, inclusiv prin aplicarea excesivă a forței sau prin mijloace speciale. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare și Asociația „Promo-LEX” atrag atenția asupra unor cazuri punctuale din 2024 în care intervenția forțelor de ordine a fost excesivă sau

nejustificată, conducând chiar la întreruperea întrunirii sau dispersarea participanților fără un temei clar. Autorii sugerează drept cauze ale acestor intervenții proceduri operaționale deficiente sau un lanț de comandă nealiniat complet la respectarea drepturilor fundamentale. Oficiul Avocatului Poporului constatat că poliștii au intervenit disproporționat pentru descurajarea organizatorilor și a participanților la unele proteste. Aceste practici mai pot fi cauzate de nivelul insuficient de pregătire al angajaților implicați în misiune, de cunoașterea deficitară a legislației aplicabile și de capacitățile limitate ale instituției în formarea personalului, care nu corespund cerințelor specifice intervenției în contextul evenimentelor publice.

97. Respectarea dreptului la întruniri pașnice este un principiu esențial al unei societăți democratice. Pentru ca acest drept să fie exercitat în siguranță și cu respectarea legii, este important ca intervențiile forțelor de ordine să fie proporționale și bine gestionate. Prin instruirea continuă a personalului, îmbunătățirea procedurilor operaționale și consolidarea controlului intern, pot fi evitate situațiile care pot influența libertatea de întrunire, fiind posibilă consolidarea încrederii dintre poliție și cetățeni.

98. Cadrul normativ privind evenimentele publice este incomplet și generează dificultăți în activitatea structurilor de ordine și securitate publică. Opinia urgentă a Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa cu privire la Legea nr. 26/2008 privind întrunirile, emisă la solicitarea IGP, a specificat că legea ar putea beneficia de protecție suplimentară a drepturilor și libertăților și de garanții suplimentare împotriva abuzurilor din partea instituțiilor publice, inclusiv condiții stricte în care autoritățile pot solicita ca măsură de ultim resort sistarea sau dispersarea unei întruniri, excluderea explicită a întrunirilor spontane de la cerințele de notificare prealabilă, completarea dispozițiilor explicite privind colectarea și prelucrarea datelor cu caracter personal. Potrivit raportului elaborat de MAI în 2023, Legea nr. 26/2008 privind întrunirile corespunde recomandărilor organismelor internaționale din domeniul protecției drepturilor omului, inclusiv cu Comentariul general nr. 37 al Comitetului ONU pentru Drepturile Omului privind art. 21 din Pactul internațional privind drepturile civile și politice. Din acest considerent, MAI nu a identificat premise pentru operarea modificărilor la acest act normativ. Totuși, raportul evidențiază necesitatea unui act normativ distinct care să reglementeze evenimentele ce nu cad sub incidența Legii nr. 26/2008 privind întrunirile – cum ar fi manifestările religioase, culturale, sportive, electorale, de divertisment sau comerciale. În acest sens, în 2025 MAI a promovat proiectul de lege cu privire la organizarea și desfășurarea unor evenimente publice, care a fost votat în prima lectură de către Parlamentul Republicii Moldova în iulie 2025. Definitivarea și adoptarea acestui proiect de lege va conduce la reglementarea mai adecvată și introducerea unor prevederi adaptate diferitelor

tipuri de evenimente publice, altele decât întrunirile publice, care reprezintă exercitarea libertății de întrunire.

Deficiențele serviciilor de ordine și securitate publică la evenimentele publice

99. În contextul reorganizării IGP prin crearea a trei direcții regionale și două direcții teritoriale, precum și al elaborării unui nou concept de separare a responsabilităților între IGP și IGC în domeniul ordinii publice, persistă disfuncționalități sistemice care afectează eficiența intervențiilor la evenimentele publice. Inspectoratul Național de Securitate Publică, IGC și Inspectoratul de Management Operațional dispun de un spectru larg de instrumente de la analiză, planificare, prevenire și reacționare, dar aplicarea coerentă a acestora este limitată de dificultăți de coordonare și interoperabilitate, precum și de standardele operaționale neuniforme. Delimitarea atribuțiilor între Poliție și Carabinieri va ținti depășirea problemelor legate de procedurile divergente, diferențele în nivelul de pregătire și echipare, sistemele informaționale diferite și de lipsa unei culturi organizaționale comune.

100. Totodată, procedurile standard de operare pentru intervențiile la evenimente publice rămân necoordonate între structurile MAI. Multe procese nu sunt acoperite de procedurile standard de operare, dar există inițiative de uniformizare a acestora în domeniul patrulării și reacționării. Noul cadru conceptual va necesita o revizuire amplă și coerentă a proceselor și a procedurilor la evenimente publice, pentru a asigura compatibilitatea dintre rolurile poliției și ale carabinierilor, precum și respectarea standardelor internaționale în materie de drepturi fundamentale.

101. Pentru a face față provocărilor menționate *supra*, în anul 2024 au fost inițiate reforme legislative importante, fiind promovate modificări la Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului și la Legea nr. 219/2018 cu privire la Inspectoratul General de Carabinieri. Noile prevederi stipulează expres că Poliția este responsabilă de menținerea ordinii și a securității publice, iar IGC – de asigurarea și restabilirea ordinii publice, stabilindu-se și mecanisme de cooperare pentru intervențiile în sprijin reciproc. Aceste reforme legislative au fost concepute pentru a elimina ambiguitățile anterioare și pentru a eficientiza structura forțelor de ordine.

102. Neintervenția în această privință va menține lipsa de coordonare a procedurilor standard de operare între structurile MAI, fără a fi evaluată alinierea acestora la principiile drepturilor omului, care pot genera intervenții inefficiente sau disproporționate la evenimente publice, amplificând riscul de abuzuri. Pentru remedierea situației sunt necesare unificarea și armonizarea procedurilor standard

de operare, clarificarea rolurilor poliției și carabinierilor și asigurarea conformității intervențiilor cu standardele internaționale privind drepturile fundamentale.

103. În plus, interoperabilitatea deficitară cu alte instituții ale statului implicate în gestionarea evenimentelor publice afectează capacitatea de reacție coordonată și eficientă. Pentru ca reformele instituționale aflate în curs să își atingă obiectivele, este necesară consolidarea cadrului operațional comun, dezvoltarea capacităților de comandă integrată și armonizarea tuturor intervențiilor la standarde profesionale și centrate pe respectarea drepturilor omului.

104. O deficiență care afectează calitatea serviciilor de ordine și securitate publică este comunicarea inefficientă dintre forțele de ordine și organizatorii sau participanții la evenimentele publice, determinată atât de competențele limitate ale angajaților în acest domeniu, cât și de lipsa personalului certificat în intervenții prin dialog. Această lacună se reflectă în lipsa instruirilor specializate pentru utilizarea metodelor nonfizice și în nevalorificarea capacităților existente pentru consolidarea expertizei și dezvoltarea unei culturi organizaționale orientate spre dialog.

105. Neintervenția în această problemă va conduce la generarea de tensiuni și la riscul de escaladare a incidentelor în cadrul evenimentelor publice. Sunt necesare politici publice care să instituie programe de instruire specializată, să certifice personal calificat în intervențiile prin dialog și să promoveze o cultură organizațională orientată spre prevenire și cooperare.

106. Prin Ordinul șefului Inspectoratului Național de Securitate Publică nr. 49/2023 a fost aprobată instrucțiunea de utilizare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord (UAV) în cadrul documentării abaterilor admise de la Regulamentul circulației rutiere de către conducătorii mijloacelor de transport în traficul rutier. Aeronavele fără pilot sunt utilizate inclusiv la monitorizarea desfășurării evenimentelor publice, iar folosirea tehnologiilor complementare legate de colectarea imaginilor la evenimente publice urmează a fi reglementată pentru a evita potențiale încălcări ale drepturilor și libertăților participanților, aceste aspecte fiind reglementate în mare parte în proiectul de lege cu privire la organizarea și desfășurarea unor evenimente publice.

107. Pentru ca intervențiile forțelor de ordine să fie eficiente și echitabile, este important ca planificarea și utilizarea resurselor să se bazeze pe criterii clare și bine coordonate. Remedierea deficiențelor existente va permite o distribuire corectă a personalului și a dotărilor logistice, reducând riscul unor acțiuni disproporționate sau neconforme cu legea. Printr-o abordare responsabilă și transparentă, instituțiile vor putea proteja mai bine drepturile participanților la întruniri pașnice, vor consolida încrederea publicului și vor spori reziliența

sistemului de ordine publică în fața oricăror presiuni externe sau tentative de influență.

Secțiunea a 3-a

Siguranța în zona de securitate

108. Perimetrul din zona de securitate are un regim special de securitate, instituit în urma conflictului armat din regiunea transnistreană. Specificul regimului constă în limitările impuse autorităților constituționale în exercitarea atribuțiilor, precum și în existența unor riscuri suplimentare pentru ordinea și securitatea publică.

109. În perimetrul controlat de autoritățile Republicii Moldova, amenințările la adresa ordinii și securității publice includ, în principal, migrația ilegală și traficul ilicit de mărfuri. În perimetrul zonei de securitate necontrolat de autoritățile constituționale, populația este expusă unor încălcări grave ale drepturilor fundamentale, precum restrângerea libertății de circulație, a libertății de exprimare, de întrunire și de asociere, reținerea arbitrară sau răpirea de persoane.

110. Accesul carabinierilor în zona de securitate este restricționat, iar serviciile de ordine și securitate publică sunt asigurate de către subdiviziunile teritoriale ale Poliției. Activitatea Poliției este însă limitată în unele cazuri de condițiile specifice regimului și de existența unor structuri neconstituționale care operează în teritoriu.

111. În perioada anterioară a fost înregistrat un progres minim în privința gestionării ordinii și securității publice în zona de securitate. IGP a elaborat în 2023 Raportul de analiză a amenințărilor la adresa ordinii și securității publice în contextul schimbării regionale, precum și Nota informațional-analitică „Amenințări și riscuri aferente zonei de securitate pentru anii 2023-2024”, documente care includ o abordare specifică privind ordinea și securitatea publică în zona de securitate.

112. Analizele arată că în anul 2024 s-a înregistrat o creștere a fluxului zilnic prin posturile vamale interne de control față de 2023, cu o medie suplimentară de +115 automobile și +170 de persoane. Astfel, media zilnică a traversărilor a ajuns la 1 880 de automobile (față de 1 765 în 2023) și 3 840 de persoane (față de 3 670 în 2023). Pe parcursul anului 2024, la posturile vamale interne de control au fost înregistrate 299 de încălcări, comparativ cu trei în anul 2023. Ponderea de 91 % (274 de cazuri) reprezintă traversările ilegale, urmată de migrația ilegală – 7 % (20 de cazuri) și traficul ilicit de mărfuri – 2 % (5 cazuri). Încălcările de migrație ilegală (18 cazuri) și traversare ilegală (250 de cazuri)

predomină la Postul vamal intern de control Rezina pod, comise de cetățeni ai Ucrainei în proporție de 95 %.

Deficiențele serviciilor de ordine și securitate publică din zona de securitate

113. Condițiile de activitate pentru angajații Poliției din zona de securitate sporită rămân deosebit de dificile, în special din cauza infrastructurii subdezvoltate și a resurselor limitate. Zeci de ani, dezvoltarea infrastructurii a fost blocată de regimul juridic incert al proprietăților, care a împiedicat direcționarea resurselor necesare pentru investiții durabile. Această situație afectează și posturile vamale interne de control, unde în majoritatea cazurilor lipseau condițiile minime pentru desfășurarea activității, cum ar fi spații adecvate și mobilier funcțional. În ultima perioadă s-au înregistrat unele îmbunătățiri: IGP a recepționat și a schimbat șapte containere multifuncționale pentru posturile vamale interne de control, oferite cu sprijinul Înaltului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, contribuind la ameliorarea parțială a condițiilor de lucru în aceste puncte. În plus, IGP a aprobat normele de amenajare și dotare a posturilor vamale interne de control pornind de la amenințările la adresa ordinii și securității publice, inclusiv în contextul schimbărilor regionale, și a elaborat conceptul (modelul) unui post vamal intern de control.

114. Posturile vamale interne de control continuă să se confrunte cu mai multe vulnerabilități, printre care și deservirea posturilor vamale interne de control cu un număr limitat de angajați ai Poliției, inclusiv în punctele cu trafic intens, ceea ce limitează capacitatea de reacție și supraveghere. Subdiviziunile teritoriale ale Poliției responsabile de zona de securitate au un număr semnificativ de funcții vacante. Funcțiile pentru activitatea posturilor vamale interne de control nu sunt prevăzute distinct în statele de organizare, iar angajații sunt detașați din subdiviziunile teritoriale (patrulare, ofițeri de sector, izolatorul de detenție provizorie), ceea ce afectează funcționarea acestora. Angajații implicați necesită pregătire aprofundată privind specificul activității în zona de securitate. Dotarea inegală cu echipamente și mijloace speciale și lipsa unui sistem unificat de comunicare afectează coordonarea și eficiența operațională a posturilor vamale interne de control. Insuficiența echipamentelor și a sistemelor de monitorizare video afectează capacitatea de prevenire, analiză și intervenție în situații specifice acestei regiuni. Pe parcursul perioadei anterioare a fost extins sistemul informațional de supraveghere video a traficului, iar în anul 2025 se planifică dotarea cu tehnică de calcul performantă, conexiunea la internet și la sisteme de telecomunicații moderne. Deocamdată, monitorizarea și înregistrarea fluxului de transport și persoane, inclusiv a transportului cu marfă, se efectuează în baza registrelor pe hârtie.

115. Pentru ca posturile vamale interne de control să funcționeze eficient și în siguranță, este important ca infrastructura, personalul și echipamentele să fie la un nivel corespunzător. Lipsa unei abordări coordonate în aceste domenii poate limita reacția rapidă și capacitatea de prevenire a riscurilor la adresa ordinii și securității publice. De aceea, este necesar să fie create funcții specializate pentru posturile vamale interne de control în statele de organizare, să se asigure instruirea adecvată a personalului și dotarea completă cu echipamente moderne, sisteme de monitorizare și mijloace de comunicație eficiente.

116. Pe lângă limitările materiale, activitatea Poliției în zona cu regim sporit de securitate (municipiul Bender) este afectată de prezența structurilor de forță, care operează în afara cadrului constituțional. Această situație generează un climat de insecuritate atât pentru populația locală, cât și pentru angajații Poliției, care sunt expuși periodic la intimidări, presiuni și abuzuri.

117. Analiza condițiilor de lucru și a nivelului de dotare a posturilor vamale interne de control, coroborată cu încălcările înregistrate și deficiențele semnalate de subdiviziunile teritoriale ale Poliției care gestionează aceste posturi, evidențiază că migrația ilegală și traficul ilicit de mărfuri constituie amenințări reale, cu impact semnificativ asupra ordinii și a securității publice pe segmentul central transnistrean al frontierei moldo-ucrainene. Având în vedere dinamica ascendentă a acestor fenomene și contextul geopolitic instabil din regiune, migrația ilegală a frontierei de stat pe segmentul central transnistrean al frontierei moldo-ucrainene este calificată ca amenințare de nivel înalt (3), în timp ce traficul ilicit de mărfuri este apreciat ca o amenințare de nivel mediu (2).

118. Lipsa unor intervenții în gestionarea acestor amenințări generează riscuri considerabile la adresa securității statului și a ordinii publice, printre care îngreunarea și întârzierea proceselor de verificare și monitorizare la traversarea posturilor vamale interne de control, capacitate redusă de gestionare eficientă a incidentelor, creșterea numărului de infracțiuni asociate migrației ilegale, performanță operațională scăzută din cauza condițiilor de muncă inadecvate, dificultăți în probarea eficientă a incidentelor, utilizarea inefficientă a resurselor disponibile. Materializarea acestor riscuri poate afecta grav securitatea națională și ordinea publică, generând instabilitate socială și economică și afectând imaginea Republicii Moldova pe plan internațional.

119. În 2023, IGP a mai creat patru funcții în cadrul Serviciilor de patrulare ale Inspectoratului de poliție Dubăsari, a aprobat procedura operațională standard privind activitatea angajaților Poliției antrenați în serviciu la posturile vamale interne de control (Ordinul șefului IGP nr. 250/2023) și algoritmul de notificare/informare în cazul incidentelor din zona de securitate (Ordinul șefului IGP nr. 112/2023).

120. Consolidarea prezenței instituțiilor statului în zonele de securitate este esențială pentru menținerea ordinii publice și a încrederii populației. Dacă problemele actuale nu vor fi soluționate, serviciile de ordine publică vor rămâne vulnerabile în fața unor provocări. Prin măsuri coerente de sprijin și protecție a angajaților MAI și promovarea unui climat de siguranță pentru cetățeni, se poate consolida statul de drept și stabilitatea comunităților din regiune.

Secțiunea a 4-a

Respectarea drepturilor și a libertăților omului de către angajații subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne

121. În activitatea zilnică de menținere a ordinii și securității publice, polițiștii și carabinierii interacționează direct cu cetățenii. Anual, mii de persoane solicită intervenția structurilor specializate sau ajung în custodia acestora. Poliția este principala instituție la care ar apela cetățenii în cazul unor încălcări ale drepturilor. Studiul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare privind accesul la justiție în Republica Moldova a constatat că respondenții care au avut nevoie de ajutor pentru a rezolva un litigiu au apelat cel mai frecvent la Poliție (17,3 %) și în proporție mai mică la alte instituții. Când respondenții s-au confruntat cu o problemă, Poliția s-a plasat printre cele mai solicitate și utile instituții, 28 % dintre respondenți solicitând îndrumările Poliției și 22,5 % raportând utilitatea acestor îndrumări, mai mult decât în cazul autorităților administrației publice locale, al avocaților, al rudelor sau al instanțelor de judecată.

122. Având în vedere această constatare, Poliția trebuie să-și asume un rol activ de mediator și facilitator și să asigure servicii de calitate pentru a răspunde solicitărilor și necesităților populației. Totuși, percepția privind calitatea serviciilor oferite de Poliție continuă să fie preponderent sub nivelul propus. Respondenții au evidențiat deficiențe în comunicarea și interacțiunea cu Poliția: aceasta a fost una dintre cele mai puțin accesibile instituții atât în zona rurală (44,4 %), cât și în zona urbană (46,3 %), mai puțin accesibile fiind doar autoritățile publice locale și instanțele de judecată. Pentru comparație, notarii, Oficiul Avocatului Poporului și serviciile de asistență juridică au fost apreciate ca având o accesibilitate de 80-90 %.

123. Sondajul național de opinie publică privind integritatea în sectorul justiției efectuat de Institutul pentru Politici și Reforme Europene arată că 46 % din respondenți consideră corupția foarte mult sau oarecum mult prezentă în rândul Poliției (comparabil cu sistemul procuraturii – 47 % și sistemul judecătoresc – 48 %). Percepția preponderent negativă despre interacțiunea cu Poliția este alimentată și de alte cauze, inclusiv de abilitățile reduse de comunicare ale angajaților și de perpetuarea cazurilor de încălcare a legii de către angajați.

124. La nivel instituțional se întreprind, în general, eforturi pentru a contracara abaterile disciplinare. În anul 2024 au fost aplicate 247 de sancțiuni pentru polițiști și carabinieri. Cele mai dese motive de sancționare în cazul angajaților IGP au fost neglijența în exercitarea obligațiilor de serviciu (26 de cazuri), neutilizarea camerelor de corp (24 de cazuri) și nedocumentarea accidentelor și a încălcărilor din traficul rutier (22 de cazuri). În cazul carabinierilor, cele mai multe sancțiuni au fost aplicate pe motiv de îndeplinire necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu (19 cazuri) și încălcare a prevederilor Codului de etică și deontologie a militarului (16 cazuri) (tabelul 2).

Tabelul 2

Sancțiuni disciplinare aplicate angajaților IGP și IGC

Sancțiuni disciplinare	2021	2022		2023		2024	
	IGP	IGC	IGP	IGC	IGP	IGC	IGP
Angajați sancționați disciplinar cu „avertisment”	115	41	95	26	91	42	62
Angajați sancționați disciplinar cu „muștrare”	98	11	77	11	48	15	39
Angajați sancționați disciplinar cu „muștrare aspră”	36	10	30	7	17	9	40
Angajați sancționați cu „retrogradare cu un grad special”	3	2	10	-	4	-	2
Angajați sancționați cu „retrogradare în funcție”	3	2	7	-	12	1	5
Angajați sancționați disciplinar cu „concediere”	15	10	36	4	26	2	30
Total	270	76	255	48	198	69	178

Tabelul 3

Motivele sancțiunilor disciplinare aplicate angajaților IGP și IGC (2024)

Motivul sancțiunii (2024), IGP	Sancțiuni	Motivul sancțiunii (2024), IGC	Sancțiuni
Neutilizarea camerelor de corp	24	Acțiuni/inacțiuni prin îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de serviciu	19
Nedocumentarea accidentelor și a încălcărilor din traficul rutier	22	Încălcarea prevederilor Codului	16

Neglijență în exercitarea obligațiilor de serviciu	26
Comportament care a denigrat imaginea și prestigiul instituției	14
Prelucrarea neautorizată a datelor cu caracter personal	11
Neraportarea faptelor de corupție	10
Utilizarea necorespunzătoare a cardurilor valorice	7
Alte încălcări	64
Total	178

de etică și deontologie a militarului	
Încălcarea regimului de muncă	12
Pierderea legitimațiilor de serviciu	6
Alte încălcări impropriei statutului militarului	16
Total	69

Sursa: IGP, IGC

125. O preocupare majoră o reprezintă încălcarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului de către angajații MAI. Analiza comparativă a performanței statelor din regiunea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa în prevenirea și combaterea torturii confirmă că Republica Moldova se menține în top, cu un scor de 129,33 puncte în 2024, aproape identic cu cel din anul precedent (128,91). Stabilitatea acestui scor reflectă continuitatea eforturilor instituționale, dar lipsa unui progres semnificativ indică necesitatea intensificării acțiunilor, în special prin consolidarea mecanismului de investigare a plângerilor și alocarea unor resurse suplimentare. Deși indicatorii privind tortura nu se referă doar la sistemul afacerilor interne, sistemul se confruntă în continuare cu dificultăți în această privință.

Tabelul 4

Indicele interdicției torturii, ediția 2024

Țara	Scor 2023	Scor 2024	Tendință 2023-2024
Republica Armenia	131,53	137,46	+5,93
Republica Kazahstan	122,51	135,36	+12,85
Republica Moldova	128,91	129,33	+0,42
Ucraina	92,02	80,77	-11,25
Federația Rusă	21,61	19,89	-1,72
Republica Belarus	-93,83	-95,02	-1,19

Sursa: Grupul de lucru al Platformei Civice pentru Solidaritate

126. În anul 2024 au fost inițiate 160 de cauze penale împotriva polițiștilor, din care 16 au vizat fapte de tortură și rele tratamente comise în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu. Deși această cifră marchează o scădere semnificativă față de anul 2018, când au fost înregistrate 33 de astfel de cazuri, în ultimii ani numărul acestora s-a menținut relativ constant, situându-se între 16 și 20 pe an. În plus, în ultimii ani au fost inițiate cauze penale pentru exces de putere și pentru vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, aspecte care ridică semne de întrebare serioase cu privire la conduita profesională a unor polițiști. Astfel,

persistă îngrijorări privind utilizarea torturii și alte infracțiuni comise de angajați ai sistemului afacerilor interne în exercitarea funcției.

Tabelul 5

Cauze penale pornite în privința angajaților IGP pentru fapte de tortură sau tratamente inumane/degradante

Articolele vizate din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002	2021	2022	2023	2024
Art. 151 Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății				
Art. 152 Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății		2	0	1
Art. 166 ¹ Tortură, tratamentul inuman sau degradant	7	18	20	16
Art. 166 Privătuirea ilegală de libertate		0	0	0
Art. 309 Constrângerea de a face declarații		0	0	0
Art. 328 Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu	1	0	1	2

Sursa: IGP

127. Potrivit Oficiului Avocatului Poporului, polițiștii continuă să facă abuz de prerogativele legale la reținerea persoanelor. Astfel, numărul cazurilor de vătămări ale integrității corporale, ca urmare a uzului de forță la reținere, este în continuă creștere, comparativ cu anul 2022. Pe parcursul a șase luni ale anului 2024, din 201 persoane reținute de Poliție la care au fost depistate leziuni corporale, 22 de persoane au declarat că leziunile corporale au fost cauzate în timpul reținerii, comparativ cu 38 de cazuri în 2022.

128. În perioada anterioară au fost evaluate procesele pentru conformarea condițiilor, a procedurilor și a practicilor sistemului MAI la standardele internaționale privind aplicarea măsurilor privative și nonprivative de libertate, precum și crearea condițiilor de garantare a respectării drepturilor persoanelor în cadrul procedurilor desfășurate de Poliție. A fost revizuit mecanismul de suportare a costurilor pentru eliberarea actelor de identitate ale persoanelor aflate în custodia Poliției, iar IGP a elaborat un Raport privind recomandările înaintate de către organizațiile naționale și internaționale pe segmentul reținerii persoanelor de către Poliție (nr. 34/16-579 din 21 mai 2024). Totodată, a continuat dotarea serviciilor de detenție și escortă din cadrul subdiviziunilor teritoriale cu 40 de detectoare de metal portative, au fost instruiți circa 58 % din angajații serviciilor de detenție și escortă și 100 de angajați au fost pregătiți în calitate de formatori pe componenta tactici de bază. De asemenea, au fost aprobate normele de hrană, de asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate pentru persoanele reținute aflate în izolatoarele de detenție provizorie (Ordinul IGP nr. 436/2024). În privința spațiilor necesare pentru garantarea respectării drepturilor omului, din lipsă de finanțare, nu s-a înregistrat niciun progres privind extinderea, indicatorul rămânând la același nivel de referință ca în 2022 – doar 28 % din spațiile necesare fiind disponibile.

129. În ultimii ani au fost inițiate cauze penale și în privința unor carabinieri, dar semnificativ mai puține decât în privința polițiștilor (șapte în 2023). Deși

acestea nu au vizat fapte de tortură sau rele tratamente, acuzațiile formulate ridică serioase semne de îngrijorare privind admiterea unor activități ilegale prevăzute de legislația penală.

Tabelul 6

Cauze penale pornite în privința angajaților IGC

Cauze penale pornite în privința angajaților IGC	2022	2023	2024
Art. 264 ¹ Conducerea mijlocului de transport cu depășirea limitelor de alcool admisibile sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe	1	2	-
Art. 371 Dezertarea	1	1	-
Art. 217 Circulația ilegală a drogurilor, etnobotanicelor sau analogii acestora fără scop de înstrăinare	1	-	-
Art. 192 ¹ Răpirea mijlocului de transport	-	1	-
Art.287 Huliganismul	-	1	-
Art. 190 Escrocheria	-	1	-
Art. 208 ¹ Pornografia infantilă	-	1	-
Total	3	7	-

Sursa: IGC

130. În ultimii ani, peste 2 500 de polițiști au fost instruiți la subiectul „Discriminare și infracțiuni motivate de prejudecată” și au fost formați 24 de formatori în domeniul combaterii infracțiunilor motivate de prejudecată, egalitate și nondiscriminare, inclusiv referitoare la persoanele de etnie romă și LGBTQ+. Suplimentar, a fost elaborată broșura „Rolul poliției în prevenirea și combaterea discriminării”, care constituie un suport metodologic și o sursă de informare pentru polițiști.

131. Încrederea în Poliție: mai scăzută în rândul grupurilor vulnerabile și al persoanelor în vârstă. Studiul Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare „Moldova inegală” relevă un nivel scăzut de încredere în poliție în rândul grupurilor vulnerabile. Cea mai îngrijorătoare este proporția celor care nu au deloc încredere în poliție: 36,5 % dintre persoanele cu dizabilități și 30,6 % dintre cele de etnie romă, față de 27,2 % din populația generală. Încrederea variază și în funcție de vârstă, scăzând odată cu înaintarea în vârstă: de la 67,8 % (18-29 de ani) la doar 40,6 % (60+ ani) care declară că au foarte multă sau oarecare încredere. La originea acestor atitudini stau prejudecățile amplificate de lipsa de cunoștințe a angajaților despre grupurile vulnerabile și de toleranța instituțională față de astfel de atitudini. În plus, serviciile de ordine publică dispun de resurse și competențe limitate pentru a proteja eficient aceste grupuri de agresiuni sau discriminare din partea altor persoane.

132. Dacă nu se va interveni, nivelul deja scăzut de încredere în Poliție în rândul grupurilor vulnerabile și al persoanelor vârstnice riscă să se deterioreze în continuare, amplificând sentimentul de insecuritate și reticența acestor categorii de a solicita protecție din partea statului. Politicile pentru remediere ar trebui să includă formare specializată și continuă pentru toți angajații, axată pe drepturile

omului, combaterea discriminării, diversitate culturală și comunicare cu grupurile vulnerabile prin unități cu abilități specializate.

133. Ultimul raport al Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței menționează că, în pofida recomandărilor anterioare ale Comisiei, au continuat să fie raportate practici care constituie profilare rasială în timpul operațiunilor Poliției, vizând în principal romii (constatate de Consiliul pentru egalitate). Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței a recomandat autorităților să dezvolte cadrul juridic prin definirea și interzicerea profilării rasiale, în conformitate cu Recomandarea sa de politică generală nr. 11 privind combaterea rasismului și a discriminării rasiale în poliție. Pentru a elimina discriminarea pe criterii rasiale, este necesară consolidarea mecanismelor de interzicere explicită a profilării rasiale și formarea specializată a personalului.

134. Încălcarea drepturilor și a libertăților persoanelor reținute nu are doar cauze legate de comportamentul individual al angajaților. În prezent, doar 15 izolatoare de detenție provizorie sunt amenajate conform standardelor, în timp ce celelalte, în mare parte, nu dispun de spații adecvate pentru audiere, întrevederi confidențiale, recunoaștere, detenție temporară și așteptare sau pentru informarea reținuților despre drepturi – în special a celor cu dizabilități. La aceste lipsuri se adaugă probleme sistemice semnalate constant de Consiliul pentru prevenirea torturii: insuficiența de personal și fluxul angajaților, lipsa personalului medical 24/24, dificultăți în asigurarea asistenței medicale și în acomodarea persoanelor cu dizabilități, nerespectarea termenelor legale de detenție, omiterea examinării medicale și a documentării leziunilor corporale, lipsa confidențialității datelor medicale, lipsa mecanismelor confidențiale de raportare a leziunilor corporale sau de plângere, completarea neuniformă a registrelor, precum și condițiile materiale insalubre și neigienice din unele izolatoare. Au mai fost semnalate deficiențe organizaționale în asigurarea respectării procedurii de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant.

135. Printre problemele constatate se numără: insuficiența instruirilor angajaților Poliției, lipsa metodologiilor/reglementărilor cu privire la intervenția Poliției în cazurile de reținere a persoanelor cu tulburări mintale, cu dizabilități, în stare alcoolică, precum și lipsa mecanismelor clare cu privire la antrenarea medicilor psihiatri, a psihologilor sau a altor specialiști în procesul reținerii persoanelor cu risc sporit de vulnerabilitate. În plus, există următoarele necesități: amenajarea locurilor de detenție cu spații speciale pentru necesitățile persoanelor cu dizabilități psihice sau fizice, cu tulburări, ale persoanelor violente sau cu risc de automutilare și/sau suicid; identificarea unui cadru cu privire la asigurarea cu alimentație (hrană, apă) a persoanelor reținute/contraveniente; documentarea corectă și completă a tuturor faptelor și circumstanțelor în procesul reținerii persoanelor, în scopul prevenției oricăror forme de abuz și al respectării garanțiilor

la reținere de către angajații Poliției; identificarea unui mecanism de conlucrare instituțională în cazul reținerii unor persoane cu dizabilități mintale, cu respectarea dreptului la datele cu caracter personal, a vieții private etc.

136. Nerecunoașterea și necorectarea deficiențelor privind respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale în activitatea serviciilor de ordine publică riscă să perpetueze abuzurile și tratamentele degradante. Lipsa de intervenție poate duce la scăderea credibilității și legitimității instituțiilor responsabile de aplicarea legii și la creșterea tensiunilor între comunități și autorități. Intervențiile de politici ar trebui să se axeze pe îmbunătățirea continuă a instruirii angajaților, eliminarea stereotipurilor și a prejudecăților, respectarea garanțiilor procedurale în cazul reținerii și tratamentului persoanelor aflate în custodie, precum și alinierea condițiilor de detenție la standardele internaționale. Aceste măsuri vor contribui nu doar la prevenirea abuzurilor, dar și la consolidarea încrederii publicului, în special a grupurilor vulnerabile, în instituțiile statului.

Secțiunea a 5-a **Siguranța în mediul digital și amenințările emergente**

137. Mediul digital joacă un rol central în viața cotidiană a cetățenilor Republicii Moldova. Creșterea exponențială a utilizării platformelor digitale pentru comunicare, comerț, activism civic, educație și exprimare publică a dus la o interdependență tot mai mare între spațiul online și cel fizic. Această realitate impune adaptarea mecanismelor de asigurare a ordinii și securității publice la noile riscuri și forme de manifestare a ilegalităților în spațiul digital. Spațiul digital poate fi un mediu pentru manifestarea amenințărilor care se regăsesc și în spațiul fizic, cum ar fi incitarea la ură, instigarea la violență, radicalizarea, mobilizarea pentru acțiuni ilegale sau hărțuirea, dar și un mediu în care apar manifestări și provocări noi pentru ordinea și securitatea publică, cum sunt dezinformarea, campaniile de manipulare coordonată, atacurile cibernetice, fake news-urile care pot genera panică sau destabilizare socială, precum și utilizarea rețelelor online pentru organizarea de evenimente neautorizate sau activități infracționale.

138. La nivelul Uniunii Europene a fost adoptată Declarația europeană privind drepturile și principiile digitale pentru deceniul digital 2023/C 23/01, care enunță principiile fundamentale în materie de drepturi digitale – de la protecția vieții private și a datelor personale, la libertatea de exprimare online, incluziune, securitate cibernetică, participare democratică și utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale. Printre riscurile actuale legate de siguranța online cu care se confruntă și Republica Moldova se numără amenințările la adresa protecției datelor cu caracter personal, respectării vieții private, libertății de exprimare și de întrunire în spațiul virtual, precum și proliferarea discursului de ură, a incitării la violență sau discriminare, pericolele ce vizează siguranța copiilor și utilizarea

internetului pentru activități ilegale, cum ar fi traficul de droguri. O parte dintre aceste amenințări digitale se încadrează în sfera criminalității informatice și intră în atribuțiile Inspectoratului Național de Investigații, însă o altă parte afectează direct sau indirect ordinea și securitatea publică, fiind de competența instituțiilor responsabile de menținerea ordinii și siguranței publice.

139. Discursul de ură și instigarea la violență în mediul digital se manifestă tot mai frecvent în contexte politice, electorale sau sociale, cu impact direct asupra climatului de securitate publică. Instigarea la discriminare pe criterii etnice, de gen, religie sau orientare sexuală duce la polarizarea socială și poate degenera în incidente de violență. În 2024 Consiliul pentru Drepturile Omului al Națiunilor Unite a adoptat o rezoluție (Rezoluția A/HRC/56/L.12 cu privire la promovarea și protejarea tuturor drepturilor omului, drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale, inclusiv a dreptului la dezvoltare din 5 iulie 2024) prin care a reiterat necesitatea condamnării folosirii discursului de ură, atât offline, cât și online.

140. Datele monitorizărilor realizate de Asociația „Promo-LEX” arată că fenomenul discursului de ură în Republica Moldova are o prezență constantă în mediul online. În perioada 2018-2024, din numărul total de 2 379 de cazuri de discurs de ură identificate în urma a opt cicluri de monitorizare, 37 % au fost identificate în rețelele de socializare, iar 57 % – în mass-media online.

141. Ultimul raport al Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței a apreciat pozitiv faptul că a fost elaborat un îndrumar specific pentru ofițerii de poliție, dar a subliniat expertiza insuficientă a ofițerilor de poliție care se ocupă de cazurile de discurs de ură drept una dintre principalele provocări. Un sondaj sociologic realizat de Asociația „Promo-LEX” în parteneriat cu Inspectoratul Național de Securitate Publică în iulie 2023 a identificat mai multe provocări ale Poliției legate de procesul de documentare și tragere la răspundere a discursului de ură: noțiunile de *discurs de ură*, *instigare la discriminare pe motive de prejudecată*, *infracțiuni motivate de prejudecată* nu sunt înțelese de către agenții constatatori, aceștia confundând noțiunile de „critică”, „injurie” și „discurs de ură”. Totodată, 21,5 % din numărul total de agenți constatatori nu cunosc aspectele ce trebuie să fie documentate în astfel de cazuri, iar 23,9 % nu cunosc metodele de analiză a nivelului de gravitate. Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței recomandă formarea cuprinzătoare a ofițerilor de poliție cu privire la modul optim de utilizare a dispozițiilor legale existente privind combaterea discursurilor de instigare la ură. Mai mult decât atât, Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței îndeamnă autoritățile să ia măsuri pentru a preveni și a combate discursurile de instigare la ură în mediul online, în conformitate cu Recomandarea de politică generală nr. 15 a Comisiei Europene împotriva Rasismului și Intoleranței privind combaterea discursului de instigare la

ură și cu Recomandarea CM/Rec(2022)16 a Comitetului de Miniștri privind combaterea discursului de instigare la ură.

142. Menținerea lipsei de expertiză și a lacunelor în instruirea polițiștilor privind identificarea, documentarea și sancționarea discursului de ură va conduce la păstrarea unui climat de toleranță față de acest fenomen, în special în mediul online, unde deja se înregistrează peste 90 % dintre cazuri. În absența unor măsuri de formare și aplicare eficientă a legii, discursul de ură riscă să se normalizeze în spațiul public, amplificând diviziunile sociale și crescând riscul de radicalizare și de violență motivată de prejudecăți.

143. Întrunirile digitale devin tot mai frecvente în context civic, dar pot ridica probleme de securitate sau pot necesita intervenții coordonate, iar în prezent nu există un cadru operațional clar pentru gestionarea întrunirilor digitale și a celor hibride.

144. Deși legea oferă un cadru compatibil cu standardele internaționale în domeniu, s-a constatat că anumite aspecte legate de reglementarea întrunirilor publice în mediul online (prevăzute de Comentariul General nr. 37 al Comitetului pentru Drepturile Omului al ONU (în care s-a subliniat necesitatea protejării libertății de întrunire, indiferent de locul în care se desfășoară (în public, privat, offline sau online ori o combinație dintre acestea)) nu au acoperire în legislația națională. Raportul din 2023 al MAI de evaluare a oportunității de modificare a cadrului legal privind evenimentele publice din perspectiva Comentariului General nr. 37 concluzionează că Legea nr. 26/2008 privind întrunirile rămâne actuală pentru realitățile din țară și corespunde în mare parte recomandărilor organismelor internaționale din domeniul protecției drepturilor omului – din acest considerent nu au fost identificate premise pentru operarea modificărilor la actul normativ în cauză. În lipsa unui cadru operațional clar pentru gestionarea întrunirilor digitale și hibride, există riscul ca aceste forme de exprimare civică să fie vulnerabile la atacuri cibernetice și restricții arbitrar, iar autoritățile să reacționeze neuniform sau disproporționat. Pe termen mediu, vidul normativ ar putea reduce capacitatea statului de a preveni și de a gestiona eficient riscurile asociate acestor evenimente.

145. Violența în bază de gen facilitată de tehnologie este o formă din ce în ce mai răspândită și îngrijorătoare de violență în bază de gen și poate fi definită ca act de violență săvârșit de una sau mai multe persoane, care este comis, asistat, agravat sau amplificat parțial sau total de utilizarea tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor sau a mediului digital, împotriva unei persoane în baza genului său. Violența în bază de gen facilitată de tehnologie depășește limitele internetului și cuprinde o varietate mare de acțiuni și comportamente, susținute atât de hardware, cât și de software, atât în spațiile online, cât și offline, susținute de norme sociale

și de gen dăunătoare. Studiul realizat de Fondul ONU pentru Populație (Ghid infografic privind violența în bază de gen facilitată de tehnologie) arată că femeile și fetele sunt cele mai frecvente și cele mai afectate ținte ale violenței în bază de gen facilitate de tehnologie. Acest tip de violență poate lua mai multe forme, inclusiv fizică, psihologică, economică sau sexuală. Totodată, aceasta se poate răspândi ușor prin intermediul platformelor și dispozitivelor digitale prin mai multe modalități, care sunt în continuă evoluție, printre care hărțuirea online, urmărirea online, abuzul bazat pe imagini, doxxingul (divulgarea fără consimțământ a informațiilor personale), abuzul sexual facilitat de tehnologie, recrutarea sau ademenirea, hackingul, discursul de incitare la ură.

146. Fenomenul violenței în bază de gen facilitate de tehnologie nu este studiat aprofundat în Republica Moldova, dar în contextul progresului tehnologic este previzibil ca și în Republica Moldova beneficiile tehnologiei să fie însoțite de încărcătura negativă pe care o manifestă aceasta la nivel global.

147. O parte din manifestările infracționale ale violenței în bază de gen facilitate de tehnologie sunt monitorizate și investigate de subdiviziunile specializate ale Inspectoratului Național de Investigații, însă componentele care afectează ordinea și securitatea publică nu beneficiază de o abordare sistemică, fiind lipsite de resurse special destinate în aceste scopuri în cadrul structurilor responsabile de menținerea ordinii și securității publice.

148. Fără intervenții coordonate și un cadru operațional clar pentru prevenirea și combaterea violenței în bază de gen facilitate de tehnologie, este de așteptat ca fenomenul să se diversifice și să afecteze un număr tot mai mare de persoane, cu consecințe grave asupra securității individuale și a ordinii publice. Prin urmare, se impune elaborarea și implementarea unor politici publice integrate, cu resurse dedicate și mecanisme interinstituționale, care să răspundă specific manifestărilor violenței în bază de gen facilitate de tehnologie și să asigure protecția efectivă a victimelor.

Deficiențele serviciilor de ordine și securitate publică privind siguranța în mediul online

149. Internetul funcționează ca un spațiu public virtual, ceea ce impune autorităților obligația de a proteja cetățenii și în mediul online, nu doar în cel fizic. Structurile MAI, inclusiv Poliția și Carabinierii, se confruntă cu provocări majore în adaptarea la realitățile digitale, în special din cauza lipsei unor structuri specializate în analiza și gestionarea riscurilor ce afectează ordinea publică online, precum discursul de ură, instigarea la violență, violența în bază de gen facilitată de tehnologie sau mobilizările spontane. Mediul online a devenit un spațiu de manifestare a unor fenomene infracționale și de violență, inclusiv a unor forme de violență bazată pe gen, care rămân adesea neidentificate sau neabordate adecvat

în lipsa unor mecanisme specializate. Integrarea dimensiunii digitale în planificarea și desfășurarea operațiunilor este limitată, iar cooperarea interinstituțională cu actorii din domeniul securității cibernetice, al justiției sau cu platformele digitale rămâne fragmentară. Carențele de ordin tehnic, legal și profesional reduc capacitatea instituțională de a reacționa eficient la formele emergente de perturbare a ordinii publice în spațiul digital.

150. Pentru a face față provocărilor tot mai diverse din mediul digital și a-și îndeplini în mod eficient rolul în prevenirea și contracararea riscurilor care afectează ordinea și securitatea publică, serviciile de ordine publică trebuie să își extindă capacitățile instituționale, operaționale și tehnologice. Serviciile de ordine publică ar trebui să își dezvolte o prezență activă și adaptată în spațiul digital. Aceasta presupune, în primul rând, formarea continuă și specializată a polițiștilor în recunoașterea și tratarea provocărilor digitale. Aceste forme de abuz digital necesită competențe noi, inclusiv în analiza conținutului online, identificarea probelor digitale și intervenția rapidă în spațiul virtual. În paralel, este necesară elaborarea de ghiduri operaționale și proceduri clare pentru fiecare categorie de amenințare digitală, astfel încât polițiștii să dispună de instrumente juridice și tehnice standardizate. Aceste proceduri trebuie să fie corelate cu mecanisme interinstituționale de cooperare, care să implice, după caz, procuratura, autoritățile de reglementare în domeniul comunicațiilor, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și alți actori relevanți. Este importantă crearea unor unități specializate în monitorizare și reacționare în spațiul digital, atât la nivel central, cât și în cadrul subdiviziunilor teritoriale, care trebuie să fie susținute logistic și financiar pentru a putea funcționa eficient.

151. Îndrumarul pentru identificarea și sancționarea discursului de ură și a instigării la discriminare în mediul digital ar putea servi ca punct de pornire pentru consolidarea și extinderea capacităților Poliției de a opera în mediul digital cu scopul contracarării amenințărilor digitale la ordinea și securitatea publică.

152. În lipsa unui răspuns coerent și sistematic din partea serviciilor de ordine publică, mediul online nu va fi protejat în egală măsură cu alte spații publice, iar o serie de încălcări care se produc cu precădere în mediul online vor scăpa din atenția forțelor de ordine. Cu timpul, fenomenele s-ar putea amplifica, iar serviciile publice vor fi depășite de situație și nu vor avea structura, expertiza și instrumentele necesare dezvoltate pentru a face față provocărilor.

Secțiunea a 6-a

Protecția infrastructurilor critice naționale

153. Infrastructura critică în Republica Moldova reprezintă un ansamblu de sisteme, servicii și resurse esențiale pentru funcționarea normală a statului și siguranța populației. Aceasta include domenii vitale precum energia, transportul, comunicațiile, apa și canalizarea, sănătatea publică, siguranța și ordinea publică, sistemul financiar și rețelele de aprovizionare. Fiecare domeniu include entități care operează cu infrastructura critică pentru a furniza servicii esențiale. Funcționarea continuă și sigură a infrastructurilor critice este esențială pentru menținerea funcțiilor societale, desfășurarea activităților economice vitale, precum și pentru asigurarea securității naționale și a ordinii publice.

154. Infrastructura critică este expusă unui spectru variat de amenințări care pot afecta grav ordinea și securitatea publică. Printre cele mai relevante se numără atacurile cibernetice asupra sistemelor informatice guvernamentale, a rețelilor energetice și bancare, care pot perturba grav funcționarea instituțiilor statului. Sabotajul fizic, acțiunile deliberate de distrugere sau interferențele externe, inclusiv cele coordonate de servicii secrete sau grupuri subversive, sunt riscuri reale în contextul geopolitic actual, mai ales în zonele sensibile precum regiunea transnistreană. Campaniile de dezinformare legate de infrastructura energetică sau aprovizionarea cu produse de bază pot escalada rapid în tulburări ale ordinii publice. Disfuncționalitățile infrastructurii critice, cum ar fi penele majore de curent, blocarea rețelilor IT sau sistarea aprovizionării cu apă, pot genera panică, proteste sau comportamente agresive din partea populației, afectând stabilitatea socială. Infrastructurile energetice, de comunicații, transport și sănătate sunt vulnerabile și la atacuri informatice sofisticate, care pot cauza perturbări majore, întreruperi ale serviciilor și pierderi economice semnificative. În contextul amplificării și al diversificării amenințărilor la adresa securității, inclusiv a celor hibride aflate în continuă evoluție, precum și al interdependențelor tot mai complexe dintre infrastructurile critice naționale din diverse sectoare, se impune intensificarea eforturilor pentru consolidarea protecției acestora.

155. Lista de vulnerabilități interne este completată de subfinanțarea sistematică a măsurilor de protecție, lipsa unei evaluări actualizate a riscurilor pentru infrastructura critică și slaba coordonare interinstituțională între MAI, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția de Guvernare Electronică și alte entități relevante. În multe cazuri, planurile de continuitate în caz de criză sunt învechite, iar procedurile standardizate de intervenție sunt depășite. De asemenea, numeroase obiective critice nu dispun de sisteme eficiente de supraveghere video, protecție perimetrală sau mecanisme rapide de alertare.

156. În prezent, în Republica Moldova nu există un cadru normativ care să reglementeze modul în care se realizează identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale. Republica Moldova nu dispune de o listă completă a infrastructurilor critice naționale, cu excepția Nomenclatorului național al infrastructurii critice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 701/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind protecția antiteroristă a infrastructurii critice. Nomenclatorul are un caracter limitat, întrucât este elaborat exclusiv în scopul protecției antiteroriste.

157. În scopul reglementării acestui domeniu, în 2025 MAI a propus spre consultare publică proiectul de lege privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale, adoptat de Parlament la 10 iulie 2025 (Legea nr. 223/2025). Legea prevede crearea și operaționalizarea Centrului Național de Coordonare a Protecției Infrastructurilor Critice Naționale în cadrul MAI, care va avea un rol strategic în coordonarea măsurilor de protecție a infrastructurilor critice. Totodată, Centrul ar avea și rolul de a transpune Directiva (UE) 2022/2557 din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice, asigurând alinierea Republicii Moldova la standardele europene în domeniu.

158. În ordinea priorităților este crearea cadrului normativ primar, indispensabil pentru elaborarea actelor normative subsecvente ce vor permite desfășurarea eficientă a activităților puse în sarcina Centrului Național de Coordonare a Protecției Infrastructurilor Critice Naționale. Acest cadru normativ va sta la baza dezvoltării unui sistem coerent și integrat de protecție a infrastructurilor critice. Totodată, sunt necesare măsuri concrete pentru dezvoltarea capacităților instituționale în identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale, printr-un proces riguros de evaluare a riscurilor și stabilire a responsabilităților instituționale, care să includă toate sectoarele relevante și să răspundă provocărilor actuale și viitoare în materie de securitate publică.

159. Protecția fizică și cibernetică a infrastructurilor critice trebuie să fie consolidată prin investiții strategice, iar personalul MAI implicat în protecția infrastructurii trebuie să fie instruit în scenarii de criză și în reacție rapidă. De asemenea, comunicarea interinstituțională și publică trebuie să fie unitară, transparentă și coordonată, pentru a preveni scenariile de agresiune și a crește încrederea populației în capacitatea statului de a gestiona situațiile de urgență. Consolidarea parteneriatelor internaționale și schimbul de bune practici în domeniu, inclusiv prin cooperare cu Uniunea Europeană și organisme internaționale specializate, completează setul de măsuri necesare pentru întărirea securității și a stabilității Republicii Moldova în fața amenințărilor care țin de infrastructura sa critică.

Secțiunea a 7-a
Lecțiile învățate din implementarea documentelor anterioare.
Consecințele în cazul neintervenției

160. Evaluarea intermediară a Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025 a relevat atât rezultate notabile, cât și o serie de deficiențe care urmează a fi abordate în noul ciclu de planificare. Printre realizările de referință se numără reducerea numărului cazurilor de ultragiere a angajaților organelor de drept și creșterea gradului de transparență și monitorizare a indicatorilor de performanță. De asemenea, s-a înregistrat un progres gradual în ceea ce privește promovarea egalității de gen și atragerea femeilor în structurile MAI, aspect ce contribuie la diversificarea resurselor umane și la adaptarea instituțională la standardele europene.

161. Totodată, analiza a evidențiat deficiențe persistente, cum ar fi deficitul de personal în structurile MAI, fluctuația ridicată a cadrelor și lipsa unui mecanism durabil de retenție, care continuă să afecteze capacitatea instituțiilor de a răspunde adecvat la provocările în creștere. De asemenea, lipsa unei standardizări a dotărilor și echipamentelor a generat inechități între subdiviziunile MAI și a redus eficiența intervențiilor. Nu în ultimul rând, mecanismele de monitorizare și evaluare implementate s-au dovedit insuficiente pentru a asigura o corelare riguroasă între obiective, acțiuni și impactul resimțit la nivel comunitar.

162. Pornind de la aceste constatări, prezentul Program integrează în mod explicit lecțiile învățate prin stabilirea unor obiective și măsuri care răspund direct lacunelor identificate. În special, Programul promovează acțiuni active de atragere și menținere a personalului, instituirea unor standarde uniforme de dotare și modernizare logistică, precum și consolidarea cadrului de monitorizare și evaluare pentru a asigura o guvernare bazată pe rezultate. Totodată, sunt menținute și dezvoltate acțiunile care au dat rezultate pozitive, precum programele de prevenire, dialogul comunitar și politicile de diversitate și incluziune.

163. Această abordare permite continuitatea măsurilor eficiente și corectarea direcțiilor deficitare, asigurând astfel coerența și sustenabilitatea intervențiilor statului în domeniul ordinii și securității publice.

164. Nerealizarea măsurilor prevăzute de prezentul Program ar putea duce la amplificarea problemelor deja identificate în analiza situațională, având următoarele consecințe directe și indirecte, susținute de date cantitative și calitative:

164.1. reducerea siguranței cetățenilor și creșterea percepției de insecuritate – dacă nu se iau măsuri pentru îmbunătățirea siguranței în comunități, tot mai mulți oameni vor avea sentimentul că nu sunt protejați, mai ales pe timp de noapte sau

în locuri puțin supravegheate. Grupurile vulnerabile – cum sunt femeile, vârstnicii sau persoanele cu dizabilități – vor fi cele mai afectate. Această stare de nesiguranță poate limita libertatea de mișcare, diminua încrederea în autorități și afecta calitatea vieții în general;

164.2. blocaje în reacția structurilor de ordine publică – dacă nu se mărește numărul de echipe de patrulare și reacționare operativă și nu se îmbunătățește dotarea acestora, Poliția va continua să ajungă tardiv la unele apeluri de urgență. În special în zonele rurale, cetățenii riscă să nu primească ajutor la timp, ceea ce poate pune în pericol viața și sănătatea cetățenilor, precum și bunurile materiale. Lipsa unei reacții rapide reduce eficiența intervențiilor și încrederea cetățenilor în forțele de ordine;

164.3. nerealizarea reformei de regionalizare și continuarea unei organizări administrative ineficiente – fără reorganizarea structurii Poliției, nivelul operațional (primul contact cu cetățeanul) va rămâne subdimensionat, iar suprapunerea funcțiilor administrative va continua să consume resurse ce ar putea fi realocate pentru intervenție directă. Se va menține o fragmentare a competențelor între IGP și IGC, fără o delimitare clară și funcțională a rolurilor în menținerea și asigurarea ordinii publice;

164.4. persistența discriminării indirecte și a inechităților – dacă nu se acționează pentru a îmbunătăți modul în care Poliția interacționează cu toți cetățenii, vor continua situațiile în care anumite persoane (persoanele cu dizabilități sau din grupuri vulnerabile) nu vor beneficia de aceleași servicii ca restul populației. Acest tratament inegal diminuează încrederea în instituții și poate duce la excluderea unor categorii sociale, ceea ce este contrar principiilor drepturilor omului și angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova;

164.5. scăderea capacității instituționale și pierderea personalului calificat – dacă nu vor fi luate măsuri pentru motivarea și păstrarea personalului, tot mai mulți angajați cu experiență vor pleca din sistem. Aceasta va duce la pierderea cunoștințelor și a rutinei operaționale acumulate în timp. În locul lor vor veni persoane noi, care vor avea nevoie de instruire și timp pentru adaptare. Astfel, instituțiile de ordine publică vor deveni mai sensibile, mai puțin eficiente și mai vulnerabile în fața situațiilor de criză și a provocărilor din teren;

164.6. întârzierea modernizării și blocaj tehnologic – dacă nu se investește în continuare în echipamente moderne, infrastructură digitală și sisteme inteligente, instituțiile de ordine publică vor continua să lucreze cu tehnologii învechite. Acest lucru va îngreuna intervențiile rapide, va limita comunicarea între echipe și va reduce capacitatea de a preveni și de a gestiona eficient incidentele. Cu timpul, lipsa modernizării va face ca serviciile oferite populației să fie tot mai puțin eficiente și mai puțin adaptate la noile realități.

Capitolul III

OBIECTIVE

165. Obiectivele generale ale prezentului Program derivă din Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030 și contribuie direct la realizarea obiectivelor și a indicatorilor de evaluare ai Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”.

166. Obiectivul general 1. Sporirea siguranței populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice.

În vederea atingerii obiectivului general stabilit, au fost definite șase obiective specifice, care vor contribui la implementarea cu succes a activităților planificate în domeniul de referință:

166.1. *obiectivul specific 1.1. Asigurarea unui răspuns profesionist și eficient la provocările specifice prin majorarea numărului echipelor de patrulare și reacționare operativă cu 34 % până în 2030;*

166.2. *obiectivul specific 1.2. Integrarea și dezvoltarea surselor de date prioritare, care să genereze produse analitice validate conform criteriilor stabilite și utilizate în procesul decizional la nivel teritorial, cu o acoperire de cel puțin 80 % până în anul 2030;*

166.3. *obiectivul specific 1.3. Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară în 100 % din sectoarele de poliție până în anul 2030;*

166.4. *obiectivul specific 1.4. Creșterea capacității de reacționare rapidă a serviciilor de ordine și securitate publică la toate apelurile de urgență 112, prin reducerea timpului mediu de reacționare a patrulelor la 15 minute până în anul 2030;*

166.5. *obiectivul specific 1.5. Modernizarea infrastructurii și a dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate, prin reabilitarea a minimum 90 % din posturile existente și echiparea acestora cu tehnică modernă până în anul 2030;*

166.6. *obiectivul specific 1.6. Asigurarea protecției și a rezilienței infrastructurilor critice naționale, prin implementarea standardelor Uniunii Europene în 100 % din entitățile critice identificate până în anul 2030.*

167. Realizarea acestui obiectiv va contribui la atingerea unor rezultate tangibile, orientate asupra societății, prin sporirea percepției de siguranță generală în țară și creșterea nivelului de încredere al societății în Poliție. Esențială va fi și contribuția la diminuarea numărului persoanelor din grupurile vulnerabile care nu se simt în siguranță în locurile publice. În esență, la prima etapă de implementare va fi asigurată creșterea numărului de echipe de patrulare și reacționare operativă pentru garantarea unui răspuns prompt tuturor apelurilor de urgență. Un alt pas va presupune integrarea și dezvoltarea surselor de date, care vor servi drept suport la

luarea deciziilor, în baza unor produse analitice confirmate de evoluțiile ce au loc la nivel teritorial.

168. Totodată, va continua implementarea și extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară, pentru diminuarea ratei infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, inclusiv a celor comise în sfera relațiilor familiale.

169. Obiectivul general 2. Alinierea serviciilor de ordine și securitate publică la principiile drepturilor omului.

În vederea atingerii obiectivului general stabilit, se propun două obiective specifice care vor contribui la implementarea cu succes a activităților planificate în domeniul de referință:

169.1. *obiectivul specific 2.1. Alinierea condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele internaționale privind drepturile omului până în anul 2030, prin reducerea cu 66 % a cazurilor de tortură și tratamente inumane raportate și auditarea anuală a condițiilor de detenție și intervenție;*

169.2. *obiectivul specific 2.2. Dezvoltarea capabilităților integrate de intervenție la evenimente publice, prin instruirea a 100 % din efectivul implicat în tehnici de gestionare a evenimentelor publice și managementul mulțimii până în anul 2030.*

170. Asigurarea respectării drepturilor omului și a libertăților fundamentale reprezintă o prioritate-cheie pentru autoritățile din cadrul sistemului afacerilor interne. În acest context, obiectivul va proiecta soluții și rezultate direcționate spre diminuarea cazurilor de tortură, tratamente inumane și degradante, exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu, vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății, constrângere a de a face declarații și privațiune ilegală de libertate.

171. Totodată, va fi evaluat și ajustat cadrul normativ, precum și procesele pentru conformarea condițiilor, a procedurilor și a practicilor din sistemul MAI la standardele internaționale privind aplicarea măsurilor privative și nonprivative de libertate. Vor fi create condiții și va fi asigurată garantarea respectării drepturilor persoanelor în cadrul procedurilor desfășurate de Poliție.

Capitolul IV

INDICATORI DE MONITORIZARE

Nr. crt.	Obiective	Indicatori de impact/ rezultat al politicii publice	Valoarea de referință în anul 2024	Valoarea de referință intermediară (2027)	Ținta ce urmează a fi atinsă în anul 2030	Sursa de date	Responsabil
----------	-----------	---	------------------------------------	---	---	---------------	-------------

1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Obiectivul general 1. Sporirea siguranței populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice (<i>ODD 16 – Pace, justiție și instituții eficiente; ODD 5 – Egalitate de gen; ODD 3 – Sănătate și bunăstare</i>)	Percepția populației privind siguranța îmbunătățită	30,2 % (2021)	40 %	50 %	Barometrul Opiniei Publice; sondaje sociologice naționale	Ministerul Afacerilor Interne; Cancelaria de Sat; Biroul Național de Statistică
		Nivelul de încredere crescut al populației în Poliție conform sondajelor Barometrului Opiniei Publice	31 % (2021)	45 %	56 %	Barometrul Opiniei Publice; sondaje sociologice naționale	Ministerul Afacerilor Interne; Cancelaria de Sat; Biroul Național de Statistică
1.1.	Obiectivul specific 1.1. Asigurarea unui răspuns profesionist și eficient la provocările specifice prin majorarea numărului echipelor de patrulare și reacționare operativă cu 34 % până în 2030	Ponderea unităților de personal pentru asigurarea minimului necesar al echipelor de patrulare și reacționare operativă (%)	66 %	80 %	100 %	Rapoarte ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne
		Numărul sectoarelor de poliție acoperite cu cel puțin un echipaj de patrulare și reacționare operativă	0	70	174	Rapoarte ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne
1.2.	Obiectivul specific 1.2. Integrarea și dezvoltarea surselor de date prioritare, care să genereze produse analitice validate conform criteriilor stabilite și utilizate în procesul decizional la nivel teritorial, cu o acoperire de cel puțin 80 % până în anul 2030	Ponderea deciziilor operaționale adoptate la nivel teritorial în baza produselor analitice și confirmate de evoluțiile ulterioare (%)	40 %	60 %	80 %	Date operaționale ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne
		Numărul produselor analitice validate și utilizate la nivel teritorial	20	36	60	Date operaționale ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne
		Numărul infracțiunilor contra patrimoniului, ordinii și securității publice și siguranței circulației rutiere (art. 186, art. 264 alin. (1), art. 190,	13 893	12 503	10 419	Date statistice ale IGP/STI; Biroul Național de Statistică	Ministerul Afacerilor Interne; Biroul Național de Statistică

1	2	3	4	5	6	7	8
		287, 361, art. 201 alin. (1) din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002)					
1.3.	Obiectivul specific 1.3. Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară în 100 % din sectoarele de poliție până în anul 2030	Rata infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, precum și a celor comise în sfera relațiilor familiale, raportată la 100 mii de populație	92,2	88,2	82,2	Biroul Național de Statistică; rapoarte ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne; Biroul Național de Statistică
		Pondereea sectoarelor de poliție care implementează activități de poliție comunitară (%)	30 %	58 %	100 %	Rapoarte ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne
1.4.	Obiectivul specific 1.4. Creșterea capacității de reacționare rapidă a serviciilor de ordine și securitate publică la toate apelurile de urgență 112, prin reducerea timpului mediu de reacționare a patrulilor la 15 minute până în anul 2030	Timpul mediu de reacționare la apelurile 112	31,5 min.	24,9 min.	15 min.	Sistemul informațional al Serviciului 112; rapoarte ale IGP	Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112; Ministerul Afacerilor Interne
		Pondereea apelurilor nejustificate la serviciul 112 (%)	41,8 %	35 %	25 %	Sistemul informațional al Serviciului 112; rapoarte ale IGP	Serviciul național unic pentru apelurile de urgență 112; Ministerul Afacerilor Interne
1.5.	Obiectivul specific 1.5. Modernizarea infrastructurii și a dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate, prin reabilitarea a minimum 90 % din posturile existente și echiparea acestora cu tehnică	Pondereea posturilor vamale interne de control dotate cu echipament modern (%)	9 %	45 %	100 %	Date statistice ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne
		Pondereea sediilor inspectoratelor și sectoarelor de poliție asigurate cu infrastructură modernizată și dotări (%)	11 %	38 %	70 %	Rapoarte ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7	8
	modernă până în anul 2030						
1.6	Obiectivul specific 1.6. Asigurarea protecției și a rezilienței infrastructurilor critice naționale, prin implementarea standardelor Uniunii Europene în 100 % din entitățile critice identificate până în anul 2030	Ponderea infrastructurilor critice naționale și a entităților critice care implementează standarde unice de protecție și reziliență (%)	0 %	40 %	100 %	Rapoarte ale Inspectoratului de Management Operațional	Ministerul Afacerilor Interne
		Numărul exercițiilor și evaluărilor naționale de reziliență realizate anual pentru infrastructurile critice	0	2	5	Rapoarte ale Inspectoratului de Management Operațional	Ministerul Afacerilor Interne
2.	Obiectivul general 2. Alinierea serviciilor de ordine și securitate publică la principiile drepturilor omului (ODD 10 – Reducerea inegalităților)	Numărul cazurilor de tortură, tratamente inumane și degradante, exces de putere, depășire a atribuțiilor de serviciu, vătămare intenționată a integrității corporale sau a sănătății, constrângere de a face declarații, privațiune ilegală de libertate (art. 166 ¹ , 328, 151, 152, 309, 166 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002)	24	20	16	Rapoarte ale Procuraturii Generale/MAI/ Consiliului pentru Prevenirea Torturii	Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Avocatul Poporului
2.1.	Obiectivul specific 2.1. Alinierea condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele internaționale privind drepturile omului până în	Ponderea spațiilor necesare amenajate pentru garantarea respectării drepturilor omului (%)	28 %	52 %	89 %	Rapoarte ale MAI/Consiliului pentru Prevenirea Torturii	Ministerul Afacerilor Interne; Avocatul Poporului
		Ponderea angajaților din structurile de ordine și securitate publică instruiți în aplicarea	20%	55%	90%	Rapoarte ale IGP	Ministerul Afacerilor Interne; Avocatul Poporului

1	2	3	4	5	6	7	8
	anul 2030, prin reducerea cu 66 % a cazurilor de tortură și tratamente inumane raportate și auditarea anuală a condițiilor de detenție și intervenție	standardelor internaționale privind drepturile omului și intervenția adaptată grupurilor vulnerabile (%)					
2.2.	Obiectivul specific 2.2. Dezvoltarea capacităților integrate de intervenție la evenimente publice, prin instruirea a 100 % din efectivul implicat în tehnici de gestionare a evenimentelor publice și managementul mulțimii până în anul 2030	Ponderea proceselor de intervenție interinstituționale la evenimentele publice asigurate cu proceduri standard de operare aliniate la standardele drepturilor omului (%)	0	40 %	100 %	Rapoarte ale IGC/IGP/ Inspectoratului de Management Operațional	Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Avocatul Poporului
		Ponderea personalului instruit în tehnici de management al mulțimii (%)	0 %	40 %	100 %	Rapoarte ale IGC/IGP	Ministerul Afacerilor Interne

Capitolul V IMPACT

Secțiunea 1 Impactul social

172. Prezentul Program este conceput pentru a genera un impact vizibil și sustenabil asupra siguranței oamenilor în toate dimensiunile vieții cotidiene: acasă, pe stradă, în locurile publice și în mediul digital, în orice timp de zi sau noapte. Pentru ca acest impact să se producă, în cadrul prezentului Program au fost proiectate intervenții care vor avea ca efect modernizarea și capacitatea serviciilor de ordine și securitate publică, punându-se accent pe creșterea calității serviciilor oferite și apropierea de populație și pe eliminarea diferențelor de percepție care vulnerabilizează femeile sau persoanele cu dizabilități. Programul actual vizează continuarea și consolidarea rezultatelor obținute, precum și finalizarea inițiativelor demarate din Programul anterior (Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2022-2025). Creșterea siguranței în toate mediile va fi reflectată în îmbunătățirea percepției populației privind siguranța, măsurată constant prin Barometrul Opiniei Publice.

173. Prezentul Program pune bazele unei culturi organizaționale orientate spre nevoile și așteptările populației, prin extinderea principiilor activității polițienești comunitare, dezvoltarea abilităților de comunicare ale angajaților și instituirea mecanismelor de interacțiune cu grupurile vulnerabile. Aceste mecanisme vor integra măsuri pentru reducerea diferențelor de acces și creșterea nivelului de siguranță percepută de femei și bărbați. Impactul social va fi reflectat prin scăderea infracțiunilor contra vieții și sănătății, precum și a celor din sfera relațiilor familiale.

174. O parte importantă a intervențiilor prezentului Program urmăresc îmbunătățirea calității serviciilor de ordine și securitate publică. Aceasta este o condiție indispensabilă pentru sporirea siguranței publice. Un indicator important în măsurarea calității serviciilor ordine și securitate publică este nivelul de încredere al populației în structurile care prestează aceste servicii. Regionalizarea și reorganizarea structurilor subdiviziunilor de ordine și securitate publică, cu separarea clară a rolurilor și a responsabilităților, precum și creșterea eficienței utilizării resurselor publice vor contribui la redistribuirea teritorială a forțelor de ordine publică, asigurarea echipelor de patrulare și reacționare operativă cu personalul minim necesar și la diminuarea timpului de reacționare la apelurile de urgență. Astfel, va fi sporit sentimentul de securitate publică, inclusiv în zonele rurale mai îndepărtate de centrele raionale.

175. Actualizarea și uniformizarea principalelor proceduri aplicabile proceselor desfășurate de serviciile de ordine și securitate publică vor asigura coerența intervențiilor în conformitate cu cerințele legale. Acest demers va crește calitatea și predictibilitatea serviciilor pentru populație, iar angajații de ordine publică vor beneficia de repere procedurale clare pentru a acționa corect în situațiile previzibile.

176. Alinierea proceselor și a procedurilor la cele mai bune practici internaționale, cu respectarea principiilor drepturilor omului, va reduce riscul încălcării libertăților fundamentale și al prejudicierii vieții ori sănătății persoanelor în timpul intervențiilor forțelor de ordine. Creșterea profesionalismului structurilor de ordine și securitate publică va spori încrederea și satisfacția publicului, contribuind totodată la diminuarea cazurilor de abuz în serviciu.

Secțiunea a 2-a

Impactul economic și financiar

177. Intervențiile vizează îmbunătățirea calității serviciilor de ordine și securitate publică și utilizarea eficientă a resurselor publice. Regionalizarea și reorganizarea structurilor vor contribui la redistribuirea echilibrată a resurselor și la reducerea timpului de reacție, inclusiv în zonele rurale.

178. Modernizarea infrastructurii și a dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică va conduce la servicii mai eficiente, mai transparente și mai puțin consumatoare de timp pentru populație, cu efecte pozitive asupra mediului economic și a costurilor administrative.

Secțiunea a 3-a **Impactul administrativ și instituțional**

179. Actualizarea și uniformizarea procedurilor aplicabile vor asigura coerența intervențiilor, oferind angajaților repere clare pentru acțiune și crescând predictibilitatea serviciilor.

180. Acțiunile planificate vizează transformarea calitativă a modului de operare al forțelor de ordine, prin trecerea de la o abordare reactivă la una proactivă la toate nivelurile – operațional, tactic și strategic. Această schimbare implică extinderea unei culturi analitice bazate pe informații, care să fundamenteze luarea deciziilor și să permită un răspuns rapid la amenințările emergente pentru siguranța individuală și ordinea publică. În acest context, ținta prezentului Program este ca toate deciziile la nivel teritorial să fie adoptate în baza produselor analitice și corectitudinea deciziilor să fie confirmată de evoluțiile ulterioare.

181. Modernizarea completă a infrastructurii și a dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică din zona de securitate va asigura condiții optime pentru intervenții rapide, eficiente și conforme cu standardele actuale. Impactul scontat al acestor intervenții este îmbunătățirea calității serviciilor de ordine publică oferite populației și creșterea gradului de încredere al comunităților din aceste zone în instituțiile de ordine publică.

Secțiunea a 4-a **Impactul în domeniul drepturilor omului și de gen**

182. Alinierea proceselor la cele mai bune practici internaționale, cu respectarea principiilor drepturilor omului, va reduce riscul încălcării libertăților fundamentale și al prejudicierii vieții sau sănătății persoanelor. Creșterea profesionalismului structurilor de ordine va contribui la diminuarea cazurilor de abuz.

183. Prezentul Program urmărește îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor pentru a asigura respectarea drepturilor omului. Indicatorul principal al acestui impact este reducerea cazurilor de tortură și rele tratamente.

184. Pe lângă îmbunătățirea calității profesionale, prezentul Program urmărește îmbunătățirea condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică pentru aliniere la standardele drepturilor omului, pentru a elimina pericolele pe care le prezintă pentru populație. Cel mai elocvent indicator cu privire la conduita forțelor de ordine în raport cu populația îl reprezintă reducerea numărului infracțiunilor care pot fi încadrate în categoria tortură și rele tratamente.

Secțiunea a 5-a **Impactul în domeniul securității și rezilienței**

185. Modernizarea infrastructurii și a dotărilor serviciilor de ordine publică din zona de securitate va consolida capacitatea de intervenție rapidă și eficientă, sporind încrederea comunităților locale în instituțiile statului.

186. În contextul amenințărilor hibride, prezentul Program urmărește consolidarea protecției și a rezilienței infrastructurilor critice naționale și a entităților critice în conformitate cu standardele Uniunii Europene. Acest rezultat va contribui la reducerea vulnerabilităților la riscuri de natură fizică sau cibernetică, la creșterea capacității de răspuns în situații de criză și la menținerea continuității funcționării serviciilor esențiale pentru societate.

187. Pe termen lung, această abordare va transforma modul de comunicare și colaborare dintre forțele de ordine și cetățeni, contribuind la construirea unor relații durabile bazate pe încredere reciprocă, în special cu categoriile sociale vulnerabile.

188. Îmbunătățirea condițiilor de dotare ale serviciilor de ordine și securitate publică vor contribui la creșterea calității intervențiilor și implementarea schimbărilor propuse. Astfel, populația va beneficia de servicii moderne, eficiente, prompte, mai transparente și mai puțin consumatoare de timp în derularea procedurilor specifice.

Capitolul VI **COSTURI**

Obiectiv specific	Codul programului bugetar	Costuri totale (mii lei)	Costuri pe ani (mii lei)				
			2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1. Asigurarea unui răspuns profesionist și eficient la provocările specifice prin majorarea		546.786,6	102.507,2	173.491,0	90.613,5	96.239,5	83.935,4

1	2	3	4	5	6	7	8
numărului echipelor de patrulare și reacționare operativă cu 34 % până în 2030							
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>	3501 3502 3504 3505 8812 4012	513.648,6	97.507,2	156.825,0	85.927,5	89.453,5	83.935,4
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>	Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza III, Democrația Rezilientă prin Combaterea Corupției (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare), EU4Public Order finanțat de Uniunea Europeană, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Biroul Federal German, Oficiul Consiliului Europei	30.958,0	5.000,0	16.586,0	4.586,0	4.786,0	0
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		2.180,0	0	80,0	100,0	2.000,0	0
1.2. Integrarea și dezvoltarea surselor de date prioritare, care să genereze produse analitice validate conform criteriilor stabilite și utilizate în procesul decizional la nivel teritorial, cu o acoperire de cel puțin 80 % până în anul 2030		996,1	0	189,1	0	611,0	196,0
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar</i>	3502 3505 3504	996,1	0	189,1	0	611,0	196,0

1	2	3	4	5	6	7	8
<i>pe termen mediu (mii lei)</i>							
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>	Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa	0	0	0	0	0	0
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		0	0	0	0	0	0
1.3. Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară la 100 % din sectoarele de poliție până în anul 2030		15.427,6	3.900,6	4.771,1	1.853,6	2.768,6	2.133,7
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>	3501 3502 90 80	5.445,9	818,1	489,1	891,1	1.677,0	1.571,2
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>	Regatul Suediei; UNICEF	8.752,0	3.082,5	3.282,0	962,5	862,5	562,5
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		1.229,1	0	1.000,0	0	229,1	0
1.4. Creșterea capacității de reacționare rapidă a serviciilor de ordine și securitate publică la toate apelurile de urgență 112, prin reducerea timpului mediu de reacționare a patrulilor la 15 minute până în anul 2030		168.073,5	1.210,4	64.834,4	46.398,7	27.720,0	27.910,0
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>	3501 3502 3504 3505 40 31 70 36	58.373,3	1.210,4	1.144,4	388,5	27.720,0	27.910,0
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>		0	0	0	0	0	0
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		109.700,2	0	63.690,0	46.010,2	0	0

1	2	3	4	5	6	7	8
1.5. Modernizarea infrastructurii și a dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate, prin reabilitarea a minimum 90 % din posturile existente și echiparea acestora cu tehnică modernă până în anul 2030		151.414,0	1.858,1	51.624,2	34.761,6	34.093,3	29.076,8
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>	3501 3502 05	65.999,7	1858,1	689,1	282,4	34.093,3	29.076,8
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>		0	0	0	0	0	0
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		85.414,3	0	50.935,1	34.479,2	0	0
1.6 Asigurarea protecției și a rezilienței infrastructurilor critice naționale, prin implementarea standardelor Uniunii Europene în 100 % din entitățile critice identificate până în anul 2030		5.935,7	5.935,7	0	0	0	0
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>	3501	5.935,7	5.935,7	0	0	0	0
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>		0	0	0	0	0	0
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		0	0	0	0	0	0
2.1. Alinierea condițiilor de		228.337,1	9.060,1	34.684,2	64.029,2	62.963,0	57.600,6

1	2	3	4	5	6	7	8
prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele internaționale privind drepturile omului până în anul 2030, prin reducerea cu 66 % a cazurilor de tortură și tratamente inumane raportate și auditarea anuală a condițiilor de detenție și intervenție							
<i>Costuri acoperite în Cadru bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>	3501 3502 3504 80	105.455,5	640,1	1.914,8	2.082,0	50.043,0	50.775,6
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>	Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza III, Consiliul Europei, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului	48.740,0	8.420,0	8.720,0	14.060,0	12.920,0	4.620,0
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		74.141,6	0	24.049,4	47.887,2	0	2.205,0
2.2. Dezvoltarea capabilităților integrate de intervenție la evenimente publice, prin instruirea a 100 % din efectivul implicat în tehnici de gestionare a evenimentelor publice și managementul		46.935,9	951,5	888,5	10.617,7	22.050,0	12.428,2

1	2	3	4	5	6	7	8
mulțimii până în anul 2030							
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>	3502 3504 3505	26.879,9	951,5	882,9	567,3	12.050,0	12.428,2
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>	Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza III	20.000,0	0	0	10.000,0	10.000,0	0
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		56,0	0	5,6	50,4	0	0
Total:							
<i>Costuri acoperite în Cadrul bugetar pe termen mediu (mii lei)</i>		782.735,0	162.343,0	162.134,4	90.138,8	215.647,8	205.893,2
<i>Costuri asistență externă (mii lei)</i>		108.450,0	16502,5	28.588,0	29.608,5	28.568,5	5182,5
<i>Costuri neacoperite (mii lei)</i>		272.721,2	0	139.760,1	128.527,0	2.229,1	2205,0

189. Din perspectiva finanțării, prezentul Program are la bază principiile sinergiei și complementarității dintre resursele financiare publice și cele atrase, inclusiv de la partenerii de dezvoltare. O parte din obiectivele și acțiunile propuse pentru realizarea prezentului Program vor fi acoperite din sursele financiare planificate în Cadrul bugetar pe termen mediu, precum și din contul și în limitele alocațiilor prevăzute în aceste scopuri în bugetele autorităților și instituțiilor responsabile de implementare.

190. Valoarea estimativă a resurselor financiare necesare pentru implementarea prezentului Program pe parcursul anilor 2026-2030 constituie 1 163 906,2 mii de lei, din care 782 735,0 mii de lei sunt cheltuieli din bugetul de stat.

167. Potrivit pct. 1 lit. f) din Ordinul ministrului finanțelor nr. 208/2015 privind clasificarea bugetară, prin care au fost aprobate programele și subprogramele (anexa nr. 7), Programul „Afaceri interne” este constituit din șase subprograme:

- 190.1. Politici și management în domeniul afacerilor interne;
- 190.2. Ordine și siguranță publică;
- 190.3. Migrație și azil;
- 190.4. Trupe de carabinieri;
- 190.5. Servicii de suport în domeniul afacerilor interne;

190.6. Cercetări științifice aplicate în domeniul afacerilor interne.

191. Pentru implementarea prezentului Program, costurile financiare urmează a fi acoperite de subprogramele 35.01 „Politici și management în domeniul afacerilor interne”, 35.02 „Ordine și siguranță publică”, 35.04 „Trupe de carabinieri” și 35.05 „Servicii de suport în domeniul afacerilor interne” ale programului „Afaceri interne”.

192. În subsidiar, pentru implementarea prezentului Program urmează a fi utilizate sursele financiare acoperite de subprogramele: 88.12 „Perfecționarea cadrelor” al programului „Învățământ”; 40.12 „Instruire inițială și continuă în domeniul justiției” al programului „Justiție”; 04.02 „Respectarea drepturilor și libertăților omului” și 04.03 „Protecția împotriva discriminării” ale programului „Constituționalitatea”; inclusiv sursele financiare acoperite de programele: 90 „Protecția socială”, 40 „Justiție”, 88 „Învățământ”, 80 „Sănătatea publică și serviciile medicale”, 31 „Apărarea națională”, 70 „Protecția mediului”, 36 „Securitatea națională” și 05 „Managementul finanțelor publice”.

193. Totodată, o parte din activitățile prezentului Program urmează a fi acoperite din sursele financiare provenite din asistența externă, care constituie 108 450,0 mii de lei, fiind implementate în cadrul proiectelor de asistență externă: Democrația Rezilientă prin Combaterea Corupției (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare), EU4Public Order finanțat de Uniunea Europeană, Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa, Biroul Federal German, Oficiul Consiliului Europei, Ambasada Regatului Suediei, Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, GS Foundation, Ministerul Federal German, Ambasada SUA, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului, Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza III (Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, ratificat prin Legea nr. 43/2022).

194. Costurile neacoperite pentru implementarea prezentului Program constituie 272 721,2 mii de lei, care urmează a fi identificați în cadrul parteneriatelor de asistență externă stabilite de către IGP și IGC, precum și din alte surse de finanțare externă de care va beneficia Ministerul Afacerilor Interne pe perioada de implementare a Programului.

Capitolul VII

RISCURI DE IMPLEMENTARE

Nr. crt.	Riscuri anticipate	Nivelul riscului	Măsurile de atenuare și monitorizare a riscurilor
1	2	3	4
1.	Alte autorități nu vor manifesta deschidere pentru implementarea acțiunilor/intervențiilor comune. Implicarea „formală” în realizarea obiectivelor propuse ale altor entități cu competențe în domeniu	Înalt	Monitorizarea și raportarea periodică a nivelului de implementare a Programului către Cancelaria de Stat
2.	Alocarea întârziată a resurselor financiare din bugetul de stat	Înalt	- Identificarea oportunităților de asistență externă; - Revizuirea și actualizarea periodică a Planului de acțiuni privind implementarea Programului
3.	Instabilitate decizională. Schimbarea viziunii	Mediu	- Stabilirea măsurilor pentru responsabilizarea autorităților în păstrarea cursului de dezvoltare promovat de Program; - Informarea conducerii autorităților implementatoare despre efectul realizării neconforme a intervențiilor propuse; - Optarea pentru monitorizarea civică a procesului de implementare a Programului; - Evaluarea nivelului de implementare a Programului preponderent prin prisma indicatorilor de rezultat și impact, cu înaintarea propunerilor de modificare a Planului de acțiuni aferent acestuia
4.	Diminuarea memoriei instituționale din cauza fluxului de personal	Înalt	- Crearea grupurilor de lucru pentru implementare, coordonate la nivel central de responsabili din partea IGP, a IGC și a MAI; - Elaborarea politicilor de retenție a angajaților profesioniști
5.	Tergiversarea procesului de modificare a cadrului legal și, ca rezultat, afectarea altor procese de implementare ulterioare	Mediu	Demararea anticipată a proceselor preparatorii de modificare prin includerea acestora în planurile de activitate instituționale

1	2	3	4
6.	Amenințări regionale/de altă natură care solicită în măsură foarte mare implicarea resurselor instituției	Înalt	Informarea Guvernului cu privire la riscul neexecutării și necesității luării unei decizii privind extinderea termenului de implementare sau modificarea indicatorilor de performanță
7.	Nivelul scăzut de implementare a programelor și a proceselor conexe domeniilor aferente ordinii și securității publice	Mediu	Prioritizarea obiectivelor și a produselor acestora care afectează calitatea rezultatelor Programului eșalonate în timp
8.	Viziuni diferite cu privire la sistemele informaționale/digitalizarea proceselor, precum și la procedurile de personal și sistemul de educație	Mediu	Organizarea ședințelor periodice și extraordinare cu factorii de decizie
9.	Lipsa susținerii din partea partenerilor/discreditația. Stoparea finanțării proiectelor și a programelor de dezvoltare sectoriale	Mediu	Transparența procesului privind problemele care apar, comunicarea în format predictibil și clar pentru parteneri

Capitolul VIII

AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE

195. Rolurile în realizarea părții operaționale a prezentului Program sunt stabilite pentru fiecare acțiune în parte. Prima instituție indicată va coordona implementarea acțiunii, iar instituțiile care urmează vor contribui la realizarea acesteia.

196. Astfel, în procesul elaborării și al implementării prezentului Program sunt implicate/vizate următoarele autorități și organizații ale societății civile:

Autorități	Organizații ale societății civile, parteneri de dezvoltare
Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Justiției Ministerul Educației și Cercetării Ministerul Muncii și Protecției Sociale Ministerul Sănătății Ministerul Mediului Ministerul Apărării Ministerul Energiei Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Serviciul de Informații și Securitate	Regatul Suediei Ambasada SUA în Moldova UN WOMEN Moldova Asociația „Promo-LEX” Fundația Soros Moldova Centrul de Drept al Femeilor Asociația Femeilor din Poliție Coaliția „Viața fără Violență” Centrul de informații GENDERDOC-M Institutul de Politici Publice Centrul de Politici și Reforme Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova Centrul de la Geneva pentru Guvernarea Sectorului de Securitate (DCAF)

Serviciul de Protecție și Pază de Stat Centrul Național Anticorupție Oficiul Avocatului Poporului Consiliul pentru egalitate Institutul Național de Justiție Consiliul Superior al Magistraturii Consiliul Superior al Procurorilor Procuratura Generală Agenția pentru Securitate Cibernetică Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat Serviciul Vamal Serviciul Tehnologie Informației și Securitate Cibernetică Banca Națională a Moldovei	Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare Alianța „Infonet” Centrul Național al Romilor Coaliția „Vocea romilor-CVR” Asociația Nevăzătorilor din Moldova Asociația Surzilor din Republica Moldova Asociația „Motivație” Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii A.O. Asociația pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copiii” Fundația „Terre des hommes” Moldova Centrul Internațional „La Strada” Federația Moldovenească de Fotbal UNICEF în Moldova Alianța ONG-urilor Active în Domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei A.O. Centrul Național de Formare, Asistență, Consiliere și Educație din Moldova
---	---

Capitolul IX

PROCEDURI DE MONITORIZARE, EVALUARE ȘI RAPORTARE

197. Implementarea prezentului Program se va realiza în conformitate cu Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, în două etape:

197.1. etapa I – anii 2026-2027;

197.2. etapa a II-a – anii 2028-2030.

198. Procesul de monitorizare și raportare se va realiza pe parcursul perioadei de implementare a prezentului Program în vederea stabilirii gradului de realizare a acțiunilor, de conformitate a acțiunilor întreprinse cu cele planificate, a identificării cauzelor nerealizării în termen a acțiunilor planificate și a modificărilor pentru îmbunătățirea procesului de implementare.

199. Rezultatele implementării vor fi incluse în raportul de progres, care se elaborează anual de către MAI, în baza informațiilor prezentate de către autoritățile/instituțiile responsabile de implementare.

200. Termenul-limită pentru transmiterea rapoartelor este 25 februarie a fiecărui an, iar expedierea datelor și a rapoartelor se realizează exclusiv prin intermediul sistemului informatic de monitorizare, pentru a asigura uniformitatea, transparența și accesibilitatea informațiilor.

201. În cazul acțiunilor cu mai mulți responsabili de implementare, rolul de coordonator/executor primar al implementării îi revine primei autorități/instituții

indicate. Executorul primar va generaliza informațiile executorilor secundari și o va prezenta în termenele stabilite MAI. Rapoartele de progres trebuie să ofere inclusiv date cantitative cu privire la progresul realizării obiectivelor specifice și al indicatorilor de rezultat.

202. Procesul de evaluare a implementării prezentului Program va fi desfășurat pentru formularea unei imagini obiective bazate pe relevanța, efectivitatea, eficiența, durabilitatea și impactul prezentului Program pe termen mediu. Activitățile de evaluare privind implementarea prezentului Program vor fi incluse în următoarele rapoarte:

202.1. raport de evaluare pentru doi ani (2026-2027) – va fi întocmit după prima etapă de implementare, în anul 2028. MAI va prezenta raportul de evaluare intermediară Cancelariei de Stat până la data de 15 aprilie 2028;

202.2. raport de evaluare pentru cinci ani – va fi întocmit după finalizarea perioadei de realizare a Programului, în anul 2031. MAI va prezenta raportul de evaluare finală Cancelariei de Stat până la data de 15 aprilie 2031.

203. Rapoartele de evaluare vor conține:

203.1. Sumarul executiv (descrierea scopului și a obiectivelor prezentului Program, rezultatele obținute în procesul de implementare, concluziile și recomandările principale);

203.2. Introducere (descrierea succintă a prezentului Program, a scopului evaluării, a metodelor de evaluare și a constrângerilor în procesul de evaluare);

203.3. Constatări (prezentarea detaliată a rezultatelor evaluării în conformitate cu criteriile de relevanță, eficacitate, eficiență, durabilitate și, în cazul evaluării finale, a impactului Programului);

203.4. Concluzii (descrierea succintă a concluziilor făcute în baza evaluării);

203.5. Recomandări (descrierea activităților recomandate pentru îmbunătățirea situației din domeniul sau subdomeniul inclus în prezentul Program și a documentului propriu-zis, în cazul evaluării intermediare).

204. Rapoartele de evaluare internă vor fi elaborate de MAI, cu suportul autorităților/instituțiilor responsabile de implementarea prezentului Program.

205. În cazul în care evaluarea intermediară atestă devieri de la activitățile planificate (acțiunile, indicatorii de rezultat și monitorizare), raportul evaluării intermediare poate constitui temei pentru inițierea procesului de modificare a Planului de acțiuni privind implementarea prezentului Program.

206. Este binevenită implicarea societății civile în aprecierea nivelului de atingere a obiectivelor documentului de politici. Rapoartele alternative reprezintă un indicator important în procesul evaluării impactului documentului de politici

asupra populației și o sursă de informații utilă pentru orientarea corectă a acțiunilor autorităților implementatoare.

207. La sfârșitul fiecărei perioade de raportare și evaluare vor fi întreprinse măsurile de diminuare a riscurilor reflectate la compartimentul „riscuri de implementare”, precum și cele de remediere a deficiențelor apărute pe parcursul implementării obiectivelor/acțiunilor.

208. În scopul asigurării transparenței procesului de implementare a prezentului Program, rapoartele anuale de progres, precum și rapoartele intermediare și finale de evaluare vor fi publicate pe site-ul web oficial al MAI. Totodată, se va asigura mediatizarea progreselor pentru publicul larg, precum și diseminarea informațiilor relevante populației și partenerilor. Până la aprobarea și publicarea rapoartelor de monitorizare și evaluare pe site-ul web oficial al ministerului, acestea vor fi supuse coordonării cu Cancelaria de Stat, în conformitate cu prevederile pct. 81 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.

Capitolul X
PLANUL DE ACȚIUNI
privind implementarea Programului național de ordine
și securitate publică pentru anii 2026-2030

Nr. crt.	Acțiuni unice identificabile	Indicatori de monitorizare	Costul total (mii lei)	Costul total repartizat pe surse de finanțare (mii lei)			Cod program/ subprogram bugetar	Costul total divizat pe ani (mii lei)					Termene de realizare (trimestru/ an)	Instituție responsabilă / parteneri
				buget stat	asistență externă	costuri neacoperite (pe ani)		2026	2027	2028	2029	2030		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Obiectivul general 1. Sporirea siguranței populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice														
Obiectivul specific 1.1 Asigurarea unui răspuns profesionist și eficient la provocările specifice prin majorarea numărului echipelor de patrulare și reacționare operativă cu 34 % până în 2030														
1.	Implementarea de viziunii de regionalizare și extindere a structurilor de ordine și securitate publică	Trei sedii pentru direcții regionale ale IGP și finalizate, dotate și funcționale	226.521,3	226.521,3			Planul de creștere a Republicii Moldova pentru anii 2025-2027, 3502	96.803,0	129.718,3				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Planul de acțiuni privind implementarea viziunii de regionalizare definitivat cu trei luni înainte de darea în exploatare a sediilor direcțiilor regionale	117,3	117,3			3502		117,3				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Raport de evaluare a reorganizării, inclusiv prin prima respectării drepturilor și a libertăților omului, elaborat	189,1	189,1			3502					189,1	Trimestrul II al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
		Conceptul de regionalizare prin acoperirea teritoriului național și crearea/ operaționalizarea companiilor mobile de intervenție ale IGC la Soroca, Hîncești și Vulcănești dezvoltat	567,3	567,3			3504		189,1	189,1	189,1		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		Trei companii mobile de intervenție ale IGC (Soroca, Hîncești și Vulcănești) instituite și operaționalizate	9.600,0		9.600,0		Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza III, 3504		3.200,0	3.200,0	3.200,0		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne
		Numărul de carabinieri în creștere, prin majorarea anuală a statului de personal în structurile responsabile de asigurarea și restabilirea ordinii publice (total până în anul 2030 – majorarea cu 1 000 de angajați)	264.054,7	264.054,7			3504		26.405,4	79.216,4	79.216,4	79.216,4	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
2.	Auditarea proceselor în domeniul ordinii și securității publice, inclusiv proceselor nereglementate	Personalul specializat pentru efectuarea activității de auditare a proceselor instituționale instruit	80,0			80,0			80,0				Trimestrul III al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Raport de audit al proceselor care se referă la interacțiunea cu populația aprobat	189,1	189,1			3501			189,1			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
		Activități improprii și cauze ale acestora reflectate în raport												
		Activități improprii eliminate din practică	189,1	189,1			3505				189,1		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne; autoritățile vizate în raport
3.	Uniformizarea procedurilor standard de operare în domeniul patrulării și reacționării	Instrucțiuni de patrulare și reacționare elaborate și aprobate pentru toate subdiviziunile	703,8	703,8			3505		351,9	351,9			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne; Asociația Femeilor din Poliție
		Manualul procedurilor standard de operare pentru activitatea de ordine și securitate publică editat și distribuit	189,1	189,1			3505				189,1		Trimestrul IV al anului 2029	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
4.	Digitalizarea activității echipelor de intervenție ale IGP și IGC, care include echipamente End-Point	Minimum 50 de echipe ale IGC dotate	2.000,0	2.000,0			3504			1.000,0	1.000,0		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne; Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
		Minimum 250 de echipe ale IGP dotate	16.500,0	8.228,0	4.158,0	4.114,0	3502			4.114,0	4.114,0	4.114,0	Trimestrul IV al anului 2030	
							Democrația Rezilientă prin Combaterea Corupției (Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare) 3502		1.386,0	1.386,0	1.386,0			
		Timp de documentare a cetățenilor pe partea contravențională menținut sub 10 minute	189,1	189,1			3502			63,03	63,03	63,03	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
5.	Instruirea angajaților implicați în activitatea de patrulare și reacționare operativă	Cel puțin 70 % din angajații implicați în patrulare, pe tipuri, cu respectarea criteriului de gen, instruiți	819,0	819,0			3504	81,9	81,9	81,9	81,9	81,9	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
		Cel puțin 70 % din membrii echipelor de patrulare și reacționare operativă, cu respectarea criteriului de gen, instruiți					3502	81,9	81,9	81,9	81,9	81,9		
6.	Operaționalizarea sistemului informațional automatizat de evidență, planificare și monitorizare a resurselor instituției	Sistemul informațional automatizat „Semnalări” dezvoltat	772,0	772,0			3502		257,3				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
							3504		257,3					
							3505		257,3					
		Subsistemul informațional integrat al managementului operațional (SIIMO) – faza a II-a – dezvoltat	10 000,0		10 000,0		EU4Public Order, finanțat de Uniunea Europeană 3505	5 000,0	5 000,0				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Comisia Europeană
7.	Implementarea unitară a regulilor de evaluare instituțională a performanței	Criterii clare de apreciere a activității, pe domenii, elaborate și aprobate	189,1	189,1			3501			189,1			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
			489,2	489,2			3502		244,6					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
8.	Prevenirea și combaterea fenomenului de ultragiere și maltratare a angajaților IGP și IGC, precum și de nesubordonare acestora	Activități de descurajare a comportamentelor agresive față de angajații MAI organizate					3504		244,6				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Minimum 80 % de polițiști și carabinieri din prima linie (cu respectarea criteriului de gen) instruiți în domeniul comunicării, gestionării conflictelor și al aplicării mijloacelor speciale/tacticilor de bază	936,0	936,0			8812	234,0	234,0	234,0	234,0		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne
		Propuneri de modificare a cadrului normativ în vederea înăsprii sancțiunilor pentru ultragiere și maltratare a angajaților MAI înaintate	117,3	117,3			3501	117,3					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
9.	Dezvoltarea la nivel regional a infrastructurii pentru pregătirea profesională a angajaților MAI, inclusiv respectând principiul simulării situațiilor cu tactici de aplicare/folosire a armelor de foc	Concept unic al pregătirii profesionale aprobat	189,1	189,1			3501	189,1					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
		Echipament pentru pregătirea tactică achiziționat conform conceptului aprobat	4.095,0	4.095,0			3502 3504				3.150,0 945,0		Trimestrul IV al anului 2029	
		Concept privind integrarea în programele de formare continuă a judecătorilor și procurorilor a tematicii cu privire la tacticile de bază ale intervențiilor angajaților MAI elaborat	189,1	189,1			4012 3501		94,5 94,5				Trimestrul II al anului 2027	Institutul Național al Justiției; Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Superior al Magistraturii; Consiliul Superior al Procurorilor; Procuratura Generală
		Tematica privind tacticile de bază ale intervențiilor MAI integrată în programul Institutului Național al Justiției de formare continuă a judecătorilor și procurorilor	189,1	189,1			4012			189,1			Trimestrul II al anului 2028	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10.	Consolidarea capacităților chinologilor pentru creșterea calității intervențiilor	Centrul chinologic al IGP renovat și operaționalizat în conformitate cu standardele UE	2.000,0		2.000,0		Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa; Biroul Federal German 3502		2.000,0				Trimestrul III al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa; Biroul Federal German
		Cel puțin 80 % din chinologi instruiți pentru dezvoltarea abilităților profesionale	56,0	56,0			3502		28,0	28,0			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
11.	Dezvoltarea și implementarea modulului electronic „Agenda polițistului”, bazat pe date geospațiale	Modulul electronic „Agenda polițistului” dezvoltat	5.000,0		5.000,0		Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa 3502		5.000,0				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
12.	Asigurarea comunicării eficiente a serviciilor de ordine și securitate publică cu instituțiile media și societatea civilă	Instrucțiuni privind mecanismul de comunicare cu societatea civilă, inclusiv pentru a clarifica anumite situații, aprobate prin ordin al IGP și al IGC	117,3	117,3			3501		117,3				Trimestrul II al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Instrumente de comunicare ale serviciilor de ordine și securitate publică (inclusiv pagini web, materiale informative, panouri, broșuri etc.) accesibilizate pentru persoanele cu dizabilități senzoriale conform standardelor legale, precum și pentru alte categorii vulnerabile relevante	50,0	50,0			3501		16,6				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova; Asociația Nevăzătorilor din Moldova; Asociația Surzilor din Republica Moldova;
							3502		16,6					
							3504		16,6					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Alianța „Infonet”; Asociația „Motivație”
13.	Consolidarea capacității de răspuns la amenințările asociate mediului digital care afectează drepturile și siguranța populației	Studiu privind amenințările asociate mediului digital (inclusiv discursul de ură și violența digitală) care afectează drepturile și siguranța populației elaborat	100,0			100,0				100,0			Trimestrul I al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
		Capacități de răspuns dezvoltate în cadrul serviciilor de ordine și securitate publică pentru gestionarea amenințărilor asociate mediului digital care afectează drepturile și siguranța populației	2.000,0			2.000,0					2.000,0		Trimestrul I al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne; organizațiile societății civile
		Cel puțin 80 % din angajații MAI desemnați pentru prevenirea și combaterea amenințărilor din mediul online instruiți în domeniul securității digitale și al protecției drepturilor cetățenilor	200,0		200,0		Oficiul Consiliului Europei 3502				200,0		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne; Oficiul Consiliului Europei; Oficiul Avocatului Poporului; Asociația „Promo-LEX”
		Raport analitic privind dinamica, răspunsul și necesitățile serviciilor de ordine și securitate publică pentru gestionarea amenințărilor privind drepturile și siguranța populației asociate mediului digital elaborat	189,1	189,1			3502					189,1	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 1.2. Integrarea și dezvoltarea surselor de date prioritare, care să genereze produse analitice validate conform criteriilor stabilite și utilizate în procesul decizional la nivel teritorial, cu o acoperire de cel puțin 80 % până în anul 2030														
14.	Descrierea procesului	Proces operațional interinstituțional revizuit	189,1	189,1			3505		189,1					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	operațional aferent inițierii analizei informației până la implementarea și evaluarea planurilor măsurilor, inclusiv a fluxului informațional pe segmentul analizei informației	Procese operaționale instituționale descrise											Trimestrul I al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
15.	Remodelarea Conceptului <i>Intelligence Led-Policing</i> la nivelul subdiviziunilor IGP	Planul de acțiuni pentru punerea în aplicare a recomandărilor din Raportul de evaluare privind implementarea <i>Intelligence Led-Policing</i> în cadrul IGP pentru anii 2025-2027 realizat	Evaluarea va avea loc din partea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa		Evaluarea va avea loc din partea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa		Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa 3502						Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
		Raport final de evaluare a implementării planului elaborat	66,9	66,9			3502				66,9		Trimestrul I al anului 2029	
		20 de formatori formați (15 – IGP, doi – Inspectoratul de Management Operațional; trei – IGC)	544,1	544,1			3502				351,0		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne
							3505				70,2			
							3504				122,9			
		Cel puțin 80 % din analiști instruiți privind elaborarea produselor analitice	126,0	126,0			3502					98,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
							3505					14,0		
							3504					14,0		
		Cel puțin 80 % din conducători instruiți privind utilizarea produselor analitice în fundamentarea deciziilor	70,0	70,0			3502					70,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 1.3. Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară în 100 % din sectoarele de poliție până în anul 2030														
16.	Elaborarea criteriilor de performanță pentru activitatea polițienească comunitară	Criterii de performanță pentru activitatea polițienească comunitară stabilite (sondaje, proiecte etc.)	200,0		200,0		Regatul Suediei 3502			200,0			Trimestrul I al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne; Regatul Suediei

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
17.	Extinderea aplicării conceptului de activitate polițienească comunitară	Concept de activitate polițienească comunitară implementat în toate sectoarele de poliție	2.812,5		2.812,5		Regatul Suediei 3502	562,5	562,5	562,5	562,5	562,5	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Regatul Suediei
		Campanii de comunicare pentru promovarea conceptului de activitate polițienească comunitară organizate anual	400,0		400,0		Regatul Suediei 3502		200,0	200,0			Trimestrul IV al anului 2028	
		Sondajul cu privire la nivelul de implementare a principiilor activității polițienești comunitare realizat	300,0		300,0		Regatul Suediei 3502				300,0		Trimestrul IV al anului 2029	
18.	Implementarea conceptului centrelor mobile de prevenire, cu atribuții specifice sectorului de poliție	Raport de evaluare a funcționalității centrelor mobile de prevenire și a acoperirii necesităților instituționale privind accesibilitatea serviciilor pentru cetățeni aprobat	66,8	66,8			3502				33,4		Trimestrul II al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; autoritățile administrației publice locale
							90				33,4			
19.	Dezvoltarea capacităților de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie și violență împotriva femeilor	Chestionarul de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie (psihice, integritate, fizică, letalitate) digitalizat	386,4	386,4			3502			193,2			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie
							Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie			193,2				
		100 % din angajați instruiți cu privire la aplicarea instrucțiunilor metodice privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie, precum și cu privire la completarea chestionarului digitalizat	819,0	819,0			3502				204,7	204,7	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a
							Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie				204,7	204,7		

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Violenței în Familie
		Instruiri sectoriale și mixte ale autorităților în gestionarea cazurilor de violență în familie realizate	23,4	23,4			3502 Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie				11,7 11,7		Trimestrul IV al anului 2029	Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației și Cercetării
20.	Evaluarea funcțională a Centrului de Justiție Familială, inclusiv Justiție Familială și analiza oportunității de extindere regională a serviciilor pentru victimele violenței în familie, în baza modelului existent	Analiza funcțională a Centrului de Justiție Familială, inclusiv evaluarea oportunității de creare a unui centru regional nou, cu determinarea necesarului de personal alocat în mod corespunzător, bazat pe o analiză sistemică a naturii, volumului și complexității funcțiilor, atribuțiilor și competențelor în domeniul justiției familiale și protecției victimelor, realizată	40,00			40,00					40,00		Trimestrul IV al anului 2029	Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției; Ministerul Sănătății; Consiliul Național

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														pentru Asistența Juridică Garantată de Stat; Consiliul Superior al Magistraturii
21.	Evidența electronică a cazurilor de violență, victimelor și agresorilor familiali	Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie operaționalizat în cadrul Sistemului informațional „Registrul de stat VioData”	1.000,0			1.000,0			1.000,0				Trimestrul IV al anului 2027	Agencia Națională de Prevenire și Combateră a Violentei împotriva Femeilor și a Violentei în Familie; Ministerul Afacerilor Interne
		100 % din angajați instruiți cu privire la utilizarea Registrului de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie din Sistemul informațional „Registrul de stat VioData”	819,0	819,0			Agencia Națională de Prevenire și Combateră a Violentei împotriva Femeilor și a Violentei în Familie 3502				204,7 204,7	204,7 204,7	Trimestrul IV al anului 2030	Agencia Națională de Prevenire și Combateră a Violentei împotriva Femeilor și a Violentei în Familie; Ministerul Afacerilor Interne
		Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie populat cu informație	189,1	189,1			3502					189,1	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
22.	Consolidarea răspunsului pentru combaterea și prevenirea fenomenelor de bullying, consum de alcool și droguri	Polițiști și carabinieri instruiți pentru prevenirea și gestionarea cazurilor de bullying, consum de alcool și droguri și adicții în rândul copiilor în	5.040,0		5.040,0		UNICEF 3502	2.520,0	2.520,0				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației și Cercetării; UNICEF;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	și adicții în rândul copiilor	colaborare cu personalul didactic și serviciile de asistență psihologică												Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii; Fundația „Terre des Hommes”; Alianța ONG-urilor Active în Domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei
		Ofițeri de legătură din partea IGP instituți pentru fiecare instituție de învățământ	140,0	140,0			3502	140,0					Trimestrul II al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
		Mecanism de comunicare, prevenire și intervenție bilaterală cu instituțiile de învățământ dezvoltat (planuri comune, inclusiv patrula de proximitate în jurul unităților de învățământ, intervenții coordonate în cazuri grave sau repetate, identificarea și monitorizarea cazurilor de bullying, consum de alcool și droguri, adicții, integrarea cazurilor în analizele de risc)	189,1	189,1			3502	63,0					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Sănătății; autoritățile tutelare locale
							90	63,0						
							80	63,0						
		Planul interministerial de acțiuni privind asigurarea securității elevilor în instituțiile de învățământ și prevenirea violenței între elevi pentru anii 2025-2026 implementat	189,1	189,1			3502	189,1					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Afacerilor Interne; Alianța ONG-urilor Active în Domeniul Protecției Sociale a

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Copilului și Familiei; Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii; AO Asociația pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copiii”
23.	Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în interacțiune cu comunitățile de romi	Mecanism (proceduri, inițiere, suport metodologic) de interacțiune a serviciilor de ordine și securitate publică cu comunitățile de romi aprobat și implementat	189,1			189,1					189,1		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne; Centrul Național al Romilor; Coaliția „Vocea Romilor”; mediatori comunitari
		Activități anuale de informare și sensibilizare privind accesarea serviciilor de ordine și siguranță publică adaptate nevoilor specifice ale comunităților de romi	1.500,0	1.500,0			3502	300,0	300,0	300,0	300,0	300,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Centrul Național al Romilor; Coaliția „Vocea Romilor”; mediatori comunitari
24.	Dezvoltarea cadrului normativ și operațional pentru prevenirea, definirea și interzicerea profilării rasiale	Acte normative privind definirea și interzicerea profilării rasiale de către funcționarii responsabili de aplicarea legii aprobat	189,1	189,1			3501		189,1				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Cursurile de formare inițială a funcționarilor responsabili de aplicarea legii, axate pe prevenirea profilării rasiale și a altor	936,0	936,0			3501				468,0	468,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		practici discriminatorii, organizate												
Obiectivul specific 1.4. Creșterea capacității de reacționare rapidă a serviciilor de ordine și securitate publică la toate apelurile de urgență 112, prin reducerea timpului mediu de reacționare a patrulilor la 15 minute până în anul 2030														
25.	Consolidarea capacităților dispeceratelor în gestionarea apelurilor populației	100 % din dispeceri dotați conform normativelor	2.900,2			2.900,2				2.900,2			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
		Cel puțin 80 % din dispeceri instruiți în domeniul comunicării cu populația, în special în situații de criză	117,6	117,6			3502 3504		58,8 58,8				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Instruiri comune pentru cel puțin 70 % din dispeceri și operatori organizate anual	178,5	178,5			3502 3505	29,7 29,7	29,7 29,7	29,7 29,7			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
26.	Operaționalizarea principiului „Cea mai apropiată patrulă” la nivel național	100 % din echipele de patrulare și reacționare rapidă operaționalizate	162.240,0			106.800,0	3502		63.690,0	43.110,0			Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
		Ponderea pe sexe în cadrul echipelor de patrulare și reacționare rapidă reflectă ponderea din instituție	50,0	50,0			3502					50,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Asociația Femeilor din Poliție
27.	Optimizarea răspunsului la apelurile de urgență	Clasificator al apelurilor de urgență aprobat (inclusiv privind gestionarea apelurilor fără conținut)	189,1	189,1			3505	189,1					Trimestrul I al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
		Metodologie pentru elaborarea planurilor de intervenție în baza clasificatorului apelurilor de urgență aprobată	189,1	189,1			3505		189,1				Trimestrul I al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Sistem informațional automatizat pentru echipajele de intervenție integrat cu Sistemul informațional automatizat al Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112 dezvoltat	772,8	772,8			3505	772,8					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		Campanii comune de sensibilizare a populației cu privire la apelurile de urgență și prioritizarea situațiilor de urgență, cu implicarea serviciilor specializate de urgență, organizate	400,0	400,0			3505		400,0				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Cadru normativ modificat pentru încadrarea conceptului de prioritizare a apelurilor de urgență	189,1	189,1			3505		189,1				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Analiză de oportunitate privind încadrarea IGC și a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în gestionarea apelurilor de urgență, realizată	189,1	189,1			3501	189,1					Trimestrul II al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
28.	Consolidarea conlucrării dintre serviciile de ordine publică cu alte structuri de forță și servicii publice de intervenție primară	Acorduri privind intervenția comună pe cazuri de competență aprobate	189,1	189,1			3502		37,8				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Ministerul Mediului; Serviciul de Informații și Securitate; Centrul Național Anticorupție
							40		37,8					
							31		37,8					
							70		37,8					
							36		37,8					
		Exerciții comune pentru sinergia răspunsului serviciilor de ordine publică și altor servicii publice de intervenție primară și structuri de forță desfășurate	280,0	280,0			3502			28,0		28,0		
							40			28,0		28,0		
							31			28,0		28,0		
							70			28,0		28,0		
							36			28,0		28,0		
29.	Evaluarea funcțiilor necesare pentru crearea echipelor de patrulare și reacționare operativă prin prisma proceselor de regionalizare, reorganizarea unor servicii, digitalizarea, revizuirea și	Raport de evaluare realizat; funcții identificate	189,1	189,1			3502			189,1			Trimestrul I al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	redistribuirea atribuțiilor													
Obiectivul specific 1.5. Modernizarea infrastructurii și a dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate, prin reabilitarea a minimum 90 % din posturile existente și echiparea acestora cu tehnică modernă până în anul 2030														
30.	Implementarea mecanismului de protecție a angajaților din zona de securitate	Mecanism aprobat	189,1	189,1			3501		189,1				Trimestrul I al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		100 % din angajați care activează în zona de securitate beneficiari ai mecanismului	280,0	280,0			3502			93,3	93,3	93,3	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
31.	Revizuirea Ordinului comun între Serviciul Vamal și MAI nr.02-O/3 din 04.01.2012 cu privire la aprobarea Regulamentului privind interacțiunea dintre angajații SV și MAI antrenați în serviciu la posturile vamale interne de control	Ordin comun revizuit și modificat	189,1	189,1			05 3502	94,5 94,5					Trimestrul II al anului 2026	Serviciul Vamal; Ministerul Afacerilor Interne
32.	Consolidarea condițiilor operaționale de activitate ale posturilor vamale interne de control	100 % din posturile vamale interne de control amenajate, dotate și conectate la sistemele de telecomunicații	1700,0	1700,0			3502	1200,0	500,0				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
	în raport cu amenințările la adresa ordinii și securității publice	100 % din angajați instruiți privind utilizarea sistemului informațional de monitorizare a circulației mijloacelor de transport în/din zona de securitate	280,0	280,0			3502	280,0					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
33.	Îmbunătățirea condițiilor de muncă în inspectoratele de poliție din zona de securitate și zona	60 % din inspectorate și sectoare de poliție din zonele de securitate și securitate sporită modernizate și adaptate	149.208,7	62.794,4		86.414,3	3502		50.935,1	35.479,2	34.000,0	28.794,4	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	de securitate sporită	la necesitățile femeilor și bărbaților												
34.	Asigurarea răspunsului la amenințările la adresa ordinii și securității publice în contextul schimbărilor regionale	Raport bianual de analiză a amenințărilor aprobat Riscuri identificate Recomandări înaintate	567,3	567,3			3502	189,1		189,1		189,1	Trimestrul IV al anului 2026 Trimestrul IV al anului 2028 Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 1.6. Asigurarea protecției și a rezilienței infrastructurilor critice naționale, prin implementarea standardelor Uniunii Europene în 100 % din entitățile critice identificate până în anul 2030														
35.	Implementarea cadrului normativ pentru identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale	Centrul Național de Coordonare a Protecției Infrastructurilor Critice operaționalizat	5.000,00	5.000,00			3501	5.000,00					Trimestrul I al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Serviciul de Informații și Securitate;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Banca Națională a Moldovei; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție
		Ordine ministeriale/interministeriale privind stabilirea criteriilor sectoriale și pragurile critice aferente identificării infrastructurilor critice din fiecare sector în parte, aprobate	189,1	189,1			3501	189,1					Trimestrul II al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării
		Componenta, atribuțiile și modul de organizare a Grupului de lucru interinstituțional pentru protecția infrastructurilor critice aprobate prin hotărâri ale Guvernului	66,9	66,9			3501	66,9					Trimestrul I al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Ministerul Sănătății; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Serviciul de Informații și Securitate; Banca Națională a Moldovei; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție; Consiliul Superior al Magistraturii
		Praguri critice aferente criteriilor intersectoriale aprobate (hotărâre a Guvernului)	189,1	189,1			3501	189,1					Trimestrul III al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		Lista infrastructurilor critice întocmită și aprobată prin hotărâre a Guvernului	117,3	117,3			3501	117,3					Trimestrul III al anului 2026	Ministerul Sănătății; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Serviciul de Informații și Securitate; Banca Națională a Moldovei; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
36.	Aprobarea cadrului normativ pentru identificarea, desemnarea și protecția entităților critice	Proiect de lege privind reziliența entităților critice elaborat și promovat	189,1	189,1			3501	189,1					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Serviciul de Informații și Securitate; Banca Națională a Moldovei; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății;

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării
		Componența, atribuțiile și modul de organizare a Grupului de lucru interinstituțional pentru protecția entităților critice aprobat (dispoziție a Guvernului)	66,9	66,9			3501	66,9					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Serviciul de

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		Lista entităților critice aprobată prin hotărâre a Guvernului	117,3	117,3			3501	117,3					Trimestrul IV al anului 2026	Informații și Securitate; Banca Națională a Moldovei; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție; Consiliul Superior al Magistraturii; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Energiei; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Sănătății; Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Ministerul Apărării; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Educației și Cercetării; Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică; Serviciul de

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														Informații și Securitate; Banca Națională a Moldovei; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Centrul Național Anticorupție; Consiliul Superior al Magistraturii

Obiectivul general 2. Alinierea serviciilor de ordine și securitate publică la principiile drepturilor omului

Obiectivul specific 2.1. Alinierea condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele internaționale privind drepturile omului până în anul 2030, prin reducerea cu 66 % a cazurilor de tortură și tratamente inumane raportate și auditarea anuală a condițiilor de detenție și intervenție

37.	Renovarea și accesibilizarea sediilor structurilor de ordine și securitate publică conform nevoilor persoanelor cu diverse tipuri de dizabilități și ale altor categorii vulnerabile	Minimum 22 de sedii renovate (nouă inspectorate de poliție, nouă sectoare de poliție, patru sedii ale IGC), cu 36 de spații destinate pentru garantarea respectării drepturilor persoanelor în cadrul procedurilor desfășurate de Poliție (celule de tranzit, camere de audiere, recunoaștere, întrevedere confidențială), inclusiv adaptate conform standardelor de accesibilitate pentru persoanele cu dizabilități și alte categorii vulnerabile	171.469,3			71.936,6	3502		24.049,4	47.887,2			Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Asociația Femeilor din Poliție Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova; Asociația „Motivație”; Alianța „Infonet”
				99.532,6										
			32.000,0		32.000,0		Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza III 3504	8.000,0	8.000,0	8.000,0	8.000,0			
		15 izoloare de detenție provizorie dotate cu detectoare de metal staționare	1.332,0	1.332,0			3502		1.200,0	132,0			Trimestrul IV al anului 2028	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
38.	Prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului în interacțiunea cu serviciile de ordine publică	Ghid privind interacțiunea angajaților structurilor de ordine și securitate publică cu persoane cu dizabilități intelectuale și psihosociale elaborat	189,1	189,1			3502		189,1				Trimestrul III al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne; Procuratura Generală; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova; Fundația „Soros Moldova”; Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova
		50 % din angajații care aplică Ghidul de intervenție în exercițiul funcției instruiți anual	468,0	468,0			3502			156,0	156,0	156,0	Trimestrul IV al anului 2030	
39.	Prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului pe durata aflării în custodia serviciilor de ordine publică	Posturile de felcer din cadrul izolatoarelor de detenție provizorie subordonate Ministerului Sănătății	189,1	189,1			80				94,5		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Sănătății; Ministerul Afacerilor Interne
							3501				94,5			
		100 % din angajații serviciilor detenție și escortă instruiți în aplicarea procedurilor standard de operare ajustate la cerințele grupurilor vulnerabile	95,0	95,0			3502		47,5	47,5			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne; Oficiul Avocatului Poporului; Consiliul pentru egalitate; Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova; Fundația

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
														„Soros Moldova”; Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova
		Trei autospeciale pentru transportarea persoanelor cu dizabilități locomotorii achiziționate	2.205,0			2.205,0						2.205,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova; Asociația „Motivație”; Alianța „Infonet”
40.	Instruirea agenților constatați din cadrul Serviciului detenție și escortă în documentarea cauzelor contravenționale	100 % din angajații Serviciului detenție și escortă cu statut de agent constatat instruiți	95,0	95,0			3502	95,0					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Asociația „Promo-LEX”
41.	Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în combaterea infracțiunilor motivate de prejudecată, discurs de ură și propagandă de război	80 % din angajații IGP și IGC din prima linie instruiți	5.040,0		5.040,0		Consiliul Europei; Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa 3502 3504			5.040,0			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Europei; Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
		Mecanismul de colectare a datelor dezagregate privind numărul, tipul și categoriile (în baza criteriilor protejate de lege) de contravenții	189,1	189,1			3502		189,1				Trimestrul IV al anului 2027	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		motivate de prejudecăți, dispreț sau ură operațional												
		O campanie de sensibilizare cu privire infracțiunile motivate de prejudecată, discursul de ură desfășurată anual	900,0		900,0		Consiliul Europei 3502		300,0	300,0	300,0		Trimestrul IV al anului 2029	Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Justiției; Ministerul Educației și Cercetării; Procuratura Generală; Consiliul pentru egalitate; Consiliul Europei; organizațiile societății civile
		Instrucțiunea privind constatarea și examinarea contravențiilor motivate de prejudecată (Ordinul nr. 257/2024) și procedurile standard de operare privind calificarea și investigarea infracțiunilor motivate de prejudecată (Ordinul nr. 90/2023) revizuite	189,1	189,1			3502	189,1					Trimestrul III al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
42.	Consolidarea cooperării cu societatea civilă	O masă rotundă/un atelier organizat(ă) anual	500,0	500,0			3502	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
43.	Crearea și operaționalizarea unui mecanism de identificare și autosesizare a cazurilor de discurs instigator la ură online și în rețelele de socializare	Mecanism operaționalizat	300,0		300,0		Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului 3502			300,0			Trimestrul III al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
44.	Îmbunătățirea procesului de constatare a contravențiilor privind discursul instigator la ură	150 de angajați instruiți anual privind identificarea, calificarea și documentarea discursului instigator la ură	1.050,0		1.050,0		Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului 3502	210	210	210	210	210	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului
		Modelul standardizat de raport/anexă la procesul-verbal cu privire la contravenție elaborat	66,9	66,9			3502	66,9					Trimestrul II al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
		150 de angajați instruiți anual pentru creșterea calității argumentative a procesului-verbal cu privire la contravenție	1.050,0		1.050,0		Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului 3502	210	210	210	210	210	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne; Consiliul Europei; Oficiul ONU pentru Drepturile Omului
45.	Promovarea comunicării adaptate la necesitățile grupurilor vulnerabile	Cerințe minime în baza necesităților speciale de comunicare ale grupurilor vulnerabile stabilite	189,1	189,1			3502	189,1					Trimestrul I al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Alianța Organizațiilor pentru
		Necesar de echipament pentru facilitarea comunicării cu persoanele cu dizabilități senzoriale identificat	189,1	189,1			3502		189,1				Trimestrul I al anului 2027	Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova;
		Echipament achiziționat	1.376,5	1.376,5			3502			1.376,5			Trimestrul IV al anului 2028	Alianța „Infonet” Asociația
		2 500 de angajați instruiți în utilizarea echipamentului	585,0	585,0			3502				292,5	292,5	În decurs de un an de la achiziționare; trimestrul IV al anului 2030	Nevăzătorilor din Moldova; Asociația Surzilor din Republica Moldova; Asociația „Motivație”
		10 angajați instruiți în comunicarea mimico-gestuală	14,0			14,0				14,0			Trimestrul IV al anului 2028	
		Concept aprobat	66,9	66,9			3502			66,9				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
46.	Implementarea conceptului de tactici de bază în activitatea polițienească	Ghid de aplicare în format atractiv elaborat Minimum 3 000 de angajați instruiți anual	189,1 8.400,0	189,1		8.400,0	Regatul Suediei 3502			189,1	4.200,0	4.200,0	Trimestrul I al anului 2028 Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
Obiectivul specific 2.2. Dezvoltarea capabilităților integrate de intervenție la evenimente publice, prin instruirea a 100 % din efectivul implicat în tehnici de gestionare a evenimentelor publice și managementul mulțimii până în anul 2030														
47.	Delimitarea la nivel operațional a procedurilor de intervenție la evenimente publice și întrunirile publice	Proceduri standard de operare privind gestionarea întrunirilor publice și a evenimentelor publice, delimitate clar, în concordanță cu reglementările legale aplicabile fiecărui tip de adunare	189,1	189,1			3505	189,1					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
		Instrucțiunea de utilizare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord (UAV) în cadrul evenimentelor publice și întrunirilor publice aprobată	117,3	117,3			3505		117,3				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
48.	Operaționalizarea punctului de contact pentru evenimentele sportive	Punct național de contact pentru evenimentele sportive creat	200,0	200,0			3505	200,0					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
		Regulament pentru punctul național de contact pentru evenimentele sportive aprobat	189,1	189,1			3505	189,1					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
49.	Elaborarea conceptului de intervenție integrată a forțelor la evenimente publice, cu descrierea rolului decizional al Inspectoratului de Management Operațional al Ministerului Afacerilor Interne	Concept aprobat prin ordin; flux informațional descris	117,3	117,3			3505	117,3					Trimestrul IV al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne; Asociația Femeilor din Poliție
		Metodologia de identificare a riscurilor (Ordinul MAI nr. 396/2019) modificată privind criteriile de delimitare/clasificare a evenimentelor și a întrunirilor publice pentru a asigura nefragmentarea	189,1	189,1			3505	189,1					Trimestrul IV al anului 2026	

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
		procesului de gestionare a acestora												
		Reprezentarea pe sexe în structurile operaționale conform ponderii per instituție asigurată	189,1	189,1			3505					189,1	Trimestrul IV al anului 2030	
50.	Identificarea și descrierea proceselor operaționale în domeniul evenimentelor publice și întrunirilor publice conform prevederilor legale	Lista proceselor operaționale aprobate; 100 % din procesele operaționale identificate descrise	66,9	66,9			3505	66,9					Trimestrul III al anului 2026	Ministerul Afacerilor Interne
51.	Dotarea serviciilor de ordine și securitate publică conform procedurilor standard de operare aprobate în domeniul evenimentelor publice și, respectiv, al întrunirilor publice	Proceduri standard de operare interinstituționale în domeniul evenimentelor și întrunirilor publice coordonate cu Procuratura Generală și autoritățile publice locale, aprobate pentru 100 % din procesele descrise	1.134,5	1.134,5			3505		567,3	567,3			Trimestrul I al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
		Serviciile de ordine și securitate publică dotate în proporție de 30 % conform normativelor aprobate	44.100,0	24.100,0	20.000,0		3502				12.050,0	12.050,0	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
						Consolidarea capacităților de gestionare a situațiilor de ordine publică – faza III 3504					10.000,0	10.000,0		
52.	Consolidarea mecanismului de dialog în contextul evenimentelor publice, al întrunirilor și al altor situații care pot genera provocări la adresa	Procese operaționale identificate și descrise	198,3	198,3			3504		198,3				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne
		Instrucțiuni privind activitatea de dialog în contextul evenimentelor publice aprobate												
		Patru formatori în domeniu formați	5,6			5,6			5,6				Trimestrul IV al anului 2027	Ministerul Afacerilor Interne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	ordinii și siguranței publice	36 de angajați în domeniu formați	50,4			50,4				50,4			Trimestrul IV al anului 2028	Ministerul Afacerilor Interne
		Număr de situații în care s-a intervenit (dezagregate pe tipuri)	189,1	189,1			3504					189,1	Trimestrul IV al anului 2030	Ministerul Afacerilor Interne
		Rată a situațiilor finalizate pozitiv doar prin instrumente de dialog												
Cost total			1.163.906,2	782.735,0	108.450,0	272.721,2		178.845,5	330.482,5	248.274,3	246.445,4	213.280,7		

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului
național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 este elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 derivă din angajamentul pentru cea de-a doua etapă de planificare, pentru anii 2026-2030, ce vizează asigurarea implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Ordinea și securitatea publică constituie un pilon fundamental al statului de drept, esențial pentru protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor, precum și pentru asigurarea stabilității sociale. În ultimii ani, eforturile depuse prin implementarea Programului de ordine și securitate publică 2022–2025 au condus la progrese vizibile în domeniu, incluzând extinderea conceptului de poliție comunitară la nivel național (peste 860 de Consilii de Siguranță Comunitară active în prezent), profesionalizarea sporită a structurilor de intervenție (prin instruirii și dotări îmbunătățite), creșterea transparenței în activitatea forțelor de ordine și o participare mai mare a femeilor în sectorul securității (femeile reprezintă actualmente circa 28% din personalul MAI, cu 9% în funcții decizionale, evidențiind un progres în asigurarea egalității de gen). Aceste schimbări pozitive au pus bazele unui mediu de siguranță publică mai modern și incluziv. Cu toate acestea, analiza stării actuale a serviciilor de ordine și securitate publică relevă existența unor provocări sistemice și operaționale care necesită o abordare strategică pe termen mediu. Principalele provocări sistemice identificate sunt: 1. Creșterea gradului de siguranță publică percepută, fiind necesară sporirea sentimentului de siguranță al cetățenilor în spațiile publice, în special pe timp de noapte și pentru grupurile vulnerabile (femei, vârstnici, persoane cu dizabilități), astfel încât fiecare membru al societății să se simtă protejat. 2. Îmbunătățirea capacității de reacție, prin care se impune consolidarea capacității de reacție a structurilor de ordine publică, mai ales în zonele rurale, prin acoperirea deficitului de personal, dotarea logistică adecvată și optimizarea resurselor, pentru a asigura intervenții prompte și eficiente oriunde în țară. 3. Reducerea timpului de răspuns la urgențe, diminuarea timpului mediu de intervenție la apelurile de urgență 112 reprezintă o prioritate (în prezent, timpul mediu de reacție este de cca 32 minute la nivel național în 2024, cu disparități teritoriale

semnificative), urmărindu-se ca serviciile de urgență să ajungă mai rapid la cetățeni, indiferent de regiune.

4. Asigurarea resurselor umane suficiente și motivate, fiind necesar un corp de personal suficient și bine echilibrat în structurile de ordine publică, prin reducerea fluctuației, ocuparea posturilor vacante și creșterea retenției angajaților cu experiență. Astfel, instituțiile de ordine vor dispune de personal stabil și profesionist, capabil să răspundă cerințelor operative tot mai complexe.

5. Modernizarea dotărilor și infrastructurii, prin care se urmărește eliminarea decalajelor de echipare între subdiviziunile de ordine publică și dezvoltarea infrastructurii prin implementarea unui sistem digital integrat de gestionare operațională. Investițiile în tehnologie și logistică modernă vor crește eficiența intervențiilor și coordonarea între structuri.

6. Standardizarea procedurilor de intervenție, este nevoie de elaborarea și aplicarea unor instrucțiuni și protocoale unitare pentru toate tipurile de intervenții în teren. Aceasta va asigura uniformitatea și predictibilitatea modului de acțiune al forțelor de ordine, sporind eficiența și reducând erorile operaționale.

7. Întărirea capacităților de analiză și folosire a datelor, prin integrarea conceptului de activitate polițienească bazată pe informații (Intelligence-Led Policing), care la nivel local trebuie accelerată, alături de o valorificare mai bună a datelor și informațiilor statistice în procesul de planificare operativă. O abordare bazată pe date va permite alocarea resurselor acolo unde este cea mai mare nevoie și anticiparea eficientă a riscurilor.

8. Consolidarea culturii organizaționale centrate pe cetățean, fiind prioritară dezvoltarea în continuare a unei culturi instituționale care să promoveze respectarea drepturilor omului, egalitatea de gen, comunicarea deschisă cu populația și interacțiunea profesionistă cu grupurile vulnerabile. Prin instruire continuă și leadership corespunzător, personalul de ordine publică va fi mai bine pregătit să deservească comunitatea cu empatie și respect.

9. În contextul unui mediu operațional tot mai solicitant, devine necesară dezvoltarea unui sistem eficient de sprijin psihologic pentru angajații din structurile de ordine și securitate publică, precum și implementarea unor mecanisme de gestionare a riscului de epuizare (burnout). Îngrijirea bunăstării personalului va conduce la performanțe mai bune și la menținerea unui climat organizațional sănătos.

În prezent, cadrul normativ general al domeniului ordinii și securității publice este fragmentat și nu asigură încă o abordare strategică unitară. Deși există acte normative ce reglementează distinct activitatea Poliției (Legea nr. 320/2012 privind activitatea Poliției și statutul polițistului), a Carabinierilor (Legea nr. 219/2018 privind Inspectoratul General de Carabinieri), funcționarea sistemului național de urgență 112 (Legea nr. 174/2014) sau anumite aspecte punctuale de cooperare între autorități, la moment *cadrul integrat de politici publice* este asigurat prin Programul de ordine și securitate publică 2022–2025, care vine să implementeze obiectivele generale ale Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, pe domeniul ordinii și securității publice, însă ciclul acesteia se încheie în anul 2025.

Astfel, se consideră necesar punerea în aplicare a unui nou Program pe domeniul ordinii și securității publice, pentru perioada 2026-2030, care să consolideze direcțiile de dezvoltare, prioritățile, indicatorii de performanță și mecanismele de monitorizare pentru ansamblul serviciilor de ordine și securitate publică.

Lacunele cadrului normativ actual se referă, în special, la următoarele aspecte care trebuie abordate în mod prioritar:

1. Planificare strategică coerentă și cuprinzătoare, pe termen mediu, pentru întreaga arhitectură de intervenție în domeniul ordinii publice, având în vedere că actualul Program de ordine și securitate publică își încheie ciclul de implementare la finele anului 2025.

2. Necesitatea instituirii unui sistem clar de prioritizare a investițiilor în infrastructură, echipamente și formarea profesională a personalului, astfel încât resursele limitate să fie direcționate eficient către domeniile cu impact operațional maxim.

3. Necesitatea clarificării delimitării atribuțiilor între structurile de Poliție și cele ale Carabinierilor, în special în contextul apariției unor noi forme de tulburare a ordinii publice și al evenimentelor publice de mare amploare. O definiție mai precisă a rolurilor fiecărei structuri va elimina suprapunerile de competențe și va îmbunătăți cooperarea în situații de criză.

4. Necesitatea consolidării cadrului normativ privind cooperarea interinstituțională în prevenirea și combaterea riscurilor hibride (dezinformare, atacuri cibernetice, manipulare în spațiul public). Având în vedere caracterul complex al acestor amenințări moderne, este esențială o coordonare strânsă între Poliție, Carabinieri, Serviciul de Informații și Securitate și alte autorități relevante, pe baza unor proceduri clare și a schimbului rapid de informații.

Pentru a răspunde unora dintre provocările menționate supra, în anul 2024 au fost inițiate reforme legislative importante, fiind promovate modificări la Legea nr. 320/2012 privind activitatea Poliției și statutul polițistului și la Legea nr. 219/2018 privind Inspectoratul General de Carabinieri, având drept scop *regionalizarea structurii Poliției și clarificarea competențelor între Poliție și Carabinieri*. Reforma propusă prevede reorganizarea Poliției în direcții regionale (Nord, Centru și Sud), fiecare subordonând mai multe inspectorate teritoriale, în timp ce municipiul Chișinău și UTA Găgăuzia vor dispune în continuare de direcții teritoriale proprii. Totodată, noile prevederi stipulează expres că Poliția este responsabilă de menținerea ordinii și securității publice, iar Inspectoratul General de Carabinieri de asigurarea și restabilirea ordinii publice, stabilindu-se și mecanisme de cooperare pentru intervențiile în sprijin reciproc. Aceste reforme legislative au fost concepute pentru a elimina ambiguitățile anterioare și pentru a eficientiza structura forțelor de ordine, urmând ca *implementarea lor practică să fie realizată prin noul Program național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030*.

La nivel de politici publice, Programul de ordine și securitate publică 2022–2025 (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 913/2022) a reprezentat prima etapă în modernizarea sectorului, iar implementarea sa a evidențiat atât progrese, cât și aspecte care necesită eforturi suplimentare. S-au remarcat, extinderea activității polițienești

comunitare, profesionalizarea structurilor de intervenție, sporirea transparenței instituționale și implicarea crescută a femeilor în structurile de ordine publică. Pe de altă parte, evaluarea intermediară a Programului 2022–2025, efectuată la jumătatea perioadei de implementare, a arătat că la finele anului 2023 doar aproximativ 33% dintre indicatorii de impact stabiliți au atins sau depășit țintele intermediare, cealaltă parte rămânând sub nivelurile planificate. Rata generală de realizare a acțiunilor și indicatorilor prevăzuți de Program s-a situat în jurul valorii de o treime, ceea ce subliniază necesitatea intensificării eforturilor și a unei mai bune coordonări în etapa următoare. Aceste constatări confirmă oportunitatea elaborării unui nou ciclu de planificare strategică, care să consolideze realizările obținute și să abordeze direct deficiențele identificate.

Pentru perioada 2026–2030, *noul Program național de ordine și securitate publică* va prelua și dezvolta angajamentele existente, oferind continuitate eforturilor de asigurare a ordinii publice și integrând noile direcții de acțiune rezultate din evoluția contextului de securitate. De asemenea, se va asigura corelarea cu alte inițiative sectoriale – este relevant de menționat că siguranța rutieră, ca domeniu aparte, este gestionată printr-un program dedicat (Programul național de siguranță rutieră 2025–2030, aprobat prin HG nr. 326/2025) și nu face obiectul prezentului Program.

În concluzie, se impune adoptarea unui nou Program național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030, ca instrument strategic indispensabil pentru implementarea Strategiei de dezvoltare a domeniului afacerilor interne 2022–2030 și ca parte integrantă a angajamentelor naționale și internaționale ale Republicii Moldova în domeniu. Noul Program va oferi un cadru strategic unitar, *aliniat la documentele de planificare naționale* (inclusiv Strategia națională „Moldova Europeană 2030” – orientată spre dezvoltare durabilă) și la *obiectivele de dezvoltare durabilă* asumate prin Agenda 2030, precum și la *angajamentele internaționale* ale țării, inclusiv cele prevăzute de Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană. Prin implementarea acestui Program, Guvernul urmărește consolidarea unui climat de ordine și siguranță publică durabil, centrat pe cetățean, care să corespundă atât așteptărilor societății, cât și standardelor europene și internaționale

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Program național de ordine și securitate publică pentru perioada 2026–2030 a fost elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică și cuprinde următoarele capitole:

- I. Introducere
- II. Analiza situației
- III. Obiective
- IV. Indicatori de monitorizare
- V. Impact
- VI. Costuri
- VII. Riscuri de implementare
- VIII. Autorități/Instituții responsabile
- IX. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare

X. Planul de acțiuni

Procedura de monitorizare, evaluare și raportare, precum și Planul de acțiuni propriu-zis, prin care se vor implementa acțiunile planificate.

Programul este structurat pe două priorități generale și opt obiective specifice, fiecare dintre acestea fiind operaționalizat prin acțiuni concrete, indicatori de rezultat și termene de implementare. Programul este corelat cu Planul de acțiuni privind implementarea acestuia, care include un total de 52 de acțiuni și 135 de indicatori de rezultat, distribuiți după cum urmează:

- Obiectiv specific 1.1 – 13 acțiuni
- Obiectiv specific 1.2 – 2 acțiuni
- Obiectiv specific 1.3 – 9 acțiuni
- Obiectiv specific 1.4 – 5 acțiuni
- Obiectiv specific 1.5 – 5 acțiuni
- Obiectiv specific 1.6 – 2 acțiuni
- Obiectiv specific 2.1 – 10 acțiuni
- Obiectiv specific 2.2 – 6 acțiuni

Elementele de noutate ale Programului față de ciclul anterior (2022–2025) sunt următoarele:

1. Extinderea sferei de analiză și intervenție, prin includerea expresă a unor domenii emergente, precum:

1.1. siguranța în mediul digital și amenințările emergente, provocările din acest mediu se reflectă tot mai frecvent asupra ordinii și securității publice. Platformele online sunt folosite atât pentru activități sociale, comerciale și educaționale, dar din păcate, pentru discursuri de ură, dezinformare, incitare la violență sau mobilizare pentru acțiuni ilegale;

1.2. protecția infrastructurii critice, care este un pilon important al funcționării normale a statului și a securității cetățenilor. Orice perturbare majoră a acestor servicii esențiale poate duce la haos, panică, proteste sau pierderi economice severe;

1.3. prevenirea bullying-ului și combaterea discursului de ură online.

2. Orientare accentuată spre respectarea drepturilor omului, prin integrarea principiilor de nediscriminare, egalitate de gen, accesibilitate și protecția grupurilor vulnerabile în toate obiectivele și acțiunile Programului.

3. Introducerea dimensiunii teritoriale prin reorganizarea poliției pe regiuni, cu scopul de a eficientiza structura, de a reduce costurile administrative și de a îmbunătăți prezența în comunități;

4. Extinderea activității polițienești comunitare în toate sectoarele de poliție și consolidarea consiliilor de siguranță comunitară;

5. Consolidarea capacității de reacție la apelurile de urgență 112, cu obiectivul de reducere a timpului mediu de intervenție de la 32 la 15 minute;

6. Modernizarea infrastructurii și dotarea serviciilor din zona de securitate, cu accent pe Posturile vamale interne de control (PVIC);

7. Aplicarea sistematică a conceptului de activitate polițienească bazată pe informații (Intelligence-Led Policing), prin extinderea acestuia la nivel local și dezvoltarea capacităților de analiză operațională în toate structurile de ordine publică;

8. Standardizarea intervențiilor în cadrul evenimentelor publice, cu respectarea drepturilor fundamentale, delimitarea clară a atribuțiilor între Poliție și Carabinieri și instruirea personalului pentru gestionarea protestelor și manifestațiilor.

9. Promovarea digitalizării și interoperabilității instituționale, prin dezvoltarea unor sisteme informatice integrate pentru gestionarea resurselor umane, dotărilor, intervențiilor și cooperării operaționale.

Prin aceste prevederi, Programul răspunde în mod direct necesității de consolidare a capacității instituționale a Ministerului Afacerilor Interne și a altor autorități responsabile, contribuind la realizarea unui climat durabil de ordine și securitate publică, centrat pe cetățean.

Prin implementarea acestui document strategic, Guvernul urmărește atingerea a două obiective majore:

1. Creșterea percepției de siguranță și consolidarea încrederii populației în instituțiile de ordine publică;

2. Reducerea abuzurilor și asigurarea prestării serviciilor în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile fundamentale.

Ca element structural se prevăd autoritățile responsabile de implementarea Programului, fiind identificate: Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Mediului, Ministerul Apărării, Ministerul Energiei, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Centrul Național Anticorupție, Oficiul Avocatului Poporului, Consiliul pentru egalitate, Institutul Național de Justiție, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Agenția pentru Securitatea Cibernetică (ASC), Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, Serviciul Vamal, Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, Banca Națională a Moldovei

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030 va avea un impact semnificativ și multidimensional asupra sectorului public, consolidând capacitatea instituțiilor statului de a asigura un climat de ordine și securitate corespunzător așteptărilor cetățenilor și angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova.

Programul va contribui la modernizarea și eficientizarea structurilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și instituțiilor subordonate, prin: reorganizarea și regionalizarea Poliției, pentru o mai bună coordonare teritorială și utilizare eficientă a resurselor; clarificarea competențelor între Poliție și Carabinieri, fapt ce va reduce

suprapunerile și va spori coerența intervențiilor; consolidarea mecanismelor de cooperare interinstituțională, inclusiv pentru gestionarea riscurilor hibride și a amenințărilor emergente.

Programul prevede măsuri de dezvoltare profesională continuă, creșterea atractivității în structurile de ordine publică și promovarea echității de gen. Aceste acțiuni vor duce la: reducerea fluctuației de personal și ocuparea posturilor vacante; profesionalizarea sporită a structurilor de intervenție; creșterea gradului de diversitate și participare a femeilor în poziții decizionale; consolidarea culturii organizaționale bazate pe respectarea drepturilor fundamentale și pe comunicarea eficientă cu cetățenii.

Un impact major asupra sectorului public va fi generat de investițiile în infrastructură și tehnologie, inclusiv: reabilitarea și modernizarea sediilor de poliție și a punctelor de intervenție; dotarea unitară a structurilor cu echipamente moderne; dezvoltarea și integrarea sistemelor informaționale, care vor facilita managementul operativ, analiza datelor și procesul decizional.

Cetățenii vor beneficia de servicii de ordine și securitate publică mai rapide, mai eficiente și mai transparente, datorită: reducerii timpului de reacție la apelurile de urgență 112; standardizării procedurilor de intervenție; extinderii conceptului de activitate polițienească comunitară; creării unor mecanisme clare de raportare și monitorizare a progresului prin sistemul informatic guvernamental.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Pentru realizarea obiectivelor stabilite în cadrul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030, sunt estimate costuri totale în valoare de aproximativ 1.163.906,2 mii lei, eșalonate pe parcursul perioadei de implementare (2026–2030).

Finanțarea Programului se va realiza din următoarele surse:

1. Bugetul de stat – prin alocații anuale prevăzute în cadrul bugetar pe termen mediu și bugetele autorităților publice implicate, în mărime de 782.735,0 mii lei;
2. Surse externe – inclusiv prin asistență tehnică și financiară oferită de partenerii de dezvoltare internaționali și proiectele de cooperare bilaterală și multilaterală, precum și instrumente de cooperare ale Uniunii Europene, în mărime de 108.450,0 mii lei.

3. Suplimentar, se indică asupra costurilor neacoperite pentru implementarea Programului, ceea ce constituie 272.721,2 mii lei, care urmează a fi identificați în cadrul parteneriatelor de asistență externă stabilite de către Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri, precum și alte surse de finanțare externă de care va beneficia Ministerul Afacerilor Interne, pe perioada de implementare a Programului.

Estimarea costurilor s-a realizat în conformitate cu metodologia de elaborare a politicilor publice, utilizând instrumentele standard de calcul al bugetului prevăzute de cadrul normativ, fiind aplicată o abordare riguroasă bazată pe mai mulți factori:

1. experienței de implementare a Programului 2022–2025;
2. normativelor în vigoare privind dotarea structurilor de ordine publică;

3. necesarului calculat de personal, echipamente și infrastructură raportat la nivelul actual de acoperire;

4. costurilor de referință pentru instruiți, renovări, achiziții tehnice și digitalizare;

5. proiecțiilor de creștere a capacităților instituționale corelate cu obiectivele asumate pentru anul 2030.

Distribuția costurilor este planificată gradual, cu o repartizare echivalentă a investițiilor financiare pentru întreaga perioadă de implementare a Programului (2026–2030).

În ansamblu, impactul financiar al Programului este justificat de amploarea reformelor necesare, de complexitatea intervențiilor planificate și de necesitatea urgentă de a corecta deficiențele structurale semnalate în domeniul ordinii și securității publice. Investițiile planificate vor contribui la creșterea eficienței administrative, îmbunătățirea serviciilor către cetățeni și consolidarea rezilienței instituționale a autorităților cu competențe în domeniu.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030 va avea un impact social pozitiv semnificativ, vizând în mod direct creșterea nivelului de siguranță al cetățenilor, reducerea vulnerabilităților sociale și consolidarea încrederii în instituțiile statului.

1. Îmbunătățirea percepției de siguranță la nivel individual și comunitar, prin extinderea echipelor de patrulare, reducerea timpului de reacție la apelurile de urgență 112 și modernizarea infrastructurii polițienești, Programul va contribui la crearea unui mediu de viață mai sigur, în special în comunitățile rurale și periferice. Se urmărește o creștere semnificativă a percepției de siguranță în spațiile publice, în special pe timp de noapte, inclusiv pentru femei, copii, persoane în etate și persoane cu dizabilități.

2. Reducerea inegalităților sociale și a discriminării, Programul prevede măsuri specifice pentru protejarea persoanelor vulnerabile – inclusiv victime ale violenței în familie, minorități etnice, persoane cu dizabilități sau din medii defavorizate – prin aplicarea standardelor internaționale privind respectarea drepturilor fundamentale, asigurarea accesului egal la serviciile de ordine publică și dezvoltarea unui sistem coerent de intervenții sensibile la gen și statut social.

3. Creșterea accesului la servicii de calitate în domeniul securității publice, prin investiții în digitalizare, dotări moderne și regionalizarea structurii Poliției, se va reduce discrepanța între zonele urbane și rurale în ceea ce privește calitatea și promptitudinea intervențiilor. Se urmărește inclusiv creșterea transparenței instituționale și îmbunătățirea comunicării cu cetățenii, ca parte a unei guvernante participative și orientate spre rezultate.

4. Prevenirea violenței și delincvenței juvenile, Programul pune accent pe extinderea activității polițienești comunitare și combaterea bullying-ului în rândul minorilor, precum și pe consolidarea parteneriatului între poliție, instituții de învățământ, autorități locale și organizațiile societății civile. Aceste intervenții vor

contribui la reducerea riscurilor sociale, la promovarea unui climat educațional sigur și la prevenirea devierilor comportamentale timpurii.

5. Consolidarea încrederii în stat și a coeziunii sociale, prin combaterea tratamentelor inumane, reducerea cazurilor de tortură și respectarea garantată a drepturilor persoanelor în custodia statului, Programul va contribui la întărirea legitimității instituțiilor statului și la creșterea încrederii populației în forțele de ordine. Această încredere este esențială pentru coeziunea socială, stabilitatea democratică și participarea civică activă.

În concluzie, implementarea Programului va avea un efect transformator asupra siguranței comunităților, reducând vulnerabilitatea socială, promovând echitatea și oferind cetățenilor garanția unui stat prezent, eficient și respectuos față de demnitatea umană.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030 promovează în mod explicit principiile echității și egalității de gen, atât la nivelul intervențiilor strategice, cât și în ceea ce privește furnizarea serviciilor către populație.

1. Sensibilitate de gen în planificarea și implementarea măsurilor

Programul prevede acțiuni adaptate pentru a răspunde nevoilor specifice ale femeilor și bărbaților, în special în ceea ce privește siguranța în spațiile publice și protecția împotriva violenței în familie. Sunt vizate în mod prioritar femeile din mediul rural, femeile însărcinate, mamele singure și alte categorii cu vulnerabilitate ridicată. De asemenea, se recunoaște faptul că percepția de insecuritate este semnificativ mai ridicată în rândul femeilor, în special pe timp de noapte, ceea ce justifică măsuri direcționate, precum extinderea iluminatului public, patrularea zonelor de risc și campanii de informare adaptate.

2. Promovarea egalității de gen în instituțiile de ordine publică

Programul susține creșterea reprezentării femeilor în rândul forțelor de ordine, în funcții de decizie și în structurile de poliție comunitară. Este promovată o cultură organizațională bazată pe respect, egalitate și prevenirea hărțuirii, prin instruire, coduri de conduită și politici interne orientate spre incluziune. Această abordare contribuie la construirea unor instituții publice mai diverse, mai accesibile și mai eficiente în relația cu cetățenii.

3. Intervenții adaptate pentru victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie

Un accent aparte este pus pe combaterea violenței în familie și violenței împotriva femeilor, inclusiv în mediul digital. Se urmărește formarea specializată a polițiștilor în abordarea victimelor, îmbunătățirea accesului la adăposturi și servicii de asistență, precum și asigurarea confidențialității și siguranței în procesul de intervenție. Sunt prevăzute măsuri pentru îmbunătățirea documentării cazurilor, precum și colaborarea cu organizațiile neguvernamentale active în domeniu.

4. Dimensiunea de gen în analiza datelor și monitorizare

Programul prevede dezvoltarea unui sistem de colectare și analiză a datelor defalcate pe sexe, care va permite evaluarea permanentă a impactului măsurilor asupra femeilor și bărbaților. Această abordare va facilita luarea deciziilor bazate pe dovezi și va sprijini ajustarea politicilor în funcție de realitățile din teren.

Prin aceste măsuri, Programul contribuie activ la atingerea obiectivelor naționale și internaționale în domeniul egalității de gen, în conformitate cu Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova, Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și angajamentele asumate prin Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, la 13.06.2025 pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice” și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost publicat anunțul privind inițierea elaborării Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030 și conceptul Programului.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-conceptului-programului-national-de-ordine-si-securitate-publica-pentru-anii-2026-2030/14672>

Totodată, la 15 mai 2025, în adresa Cancelariei de Stat a fost expediat Conceptul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026 - 2030, pentru a fi examinat în conformitate cu prevederile pct. 63.4 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, fiind elaborat Raportul de evaluare a calității și conformității conceptului Programului.

Subsidiar, conceptul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 a fost validat în cadrul ședinței Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile din 04.06.2025.

La data de 11.07.2025, a fost desfășurată ședința de consultare publică a proiectului, la care au fost invitați reprezentanți ai societății civile pentru a fi prezentat proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030.

La data de 04.09.2025, a fost desfășurată conferința de prezentare a priorităților strategice ale sistemului afacerilor interne – angajament pentru integrare europeană, în cadrul căreia a fost prezentat public proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030.

În acest sens, proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, la 09.07.2025 a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne (www.mai.gov.md), directoriul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice”.

<https://mai.gov.md/ro/consultari-publice>

Totodată, la 16.07.2025, proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, a fost expediat în adresa Cancelariei de Stat, Ministerului Finanțelor și Ministerului Mediului în vederea evaluarea calității și conformității, verificării prin prisma evaluării spațiului fiscal disponibil și a sustenabilității bugetare, precum și în vederea inițierii procedurii de evaluare strategică de mediu, iar recomandările și propunerile înaintate au fost luate în considerare la definitivarea acestuia.

De asemenea, la 08.09.2025, proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, a fost validat în cadrul ședinței Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile.

Astfel, toate propunerile și recomandările înaintate în procesul de consultare publică și examinarea prealabilă, asupra proiectului Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, au fost luat în considerare la definitivarea acestuia.

La fel, proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 a fost plasat pentru consultări publice pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md la compartimentul Transparența/ Consultări publice și este disponibil la link-ul:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-conceptului-programului-national-de-ordine-si-securitate-publica-pentru-anii-2026-2030/14672>

Lista autorităților și instituțiilor care au avizat pozitiv proiectul fără obiecții și propuneri:

1. Ministerul Sănătății
2. Serviciul de Informații și Securitate
3. Serviciul Protecție și Pază de Stat
4. Banca Națională a Moldovei
5. Ministerul Apărării
6. Procuratura Generală
7. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
8. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării
9. Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat

Lista autorităților și instituțiilor care au prezentat obiecții, propuneri sau recomandări:

1. Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie
2. Ministerul Educației și Cercetării
3. Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
4. Ministerul Energiei
5. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

6.	Biroul Politici de Reintegrare
7.	Agenția pentru Securitate Cibernetică
8.	Consiliul pentru egalitate
9.	Cancelaria de Stat
10.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
11.	Oficiul Avocatului Poporului
12.	Ministerul Finanțelor
13.	Ministerul Mediului
14.	Centrul Național Anticorupție
15.	Institutul Național al Justiției
16.	Ministerul Justiției
17.	Consiliul Superior al Procurorilor
18.	Consiliul Superior al Magistraturii
Procedura de avizare a fost realizată, iar autoritățile avizatoare au prezentat avizele. Suplimentar, autoritățile avizatoare au fost notificate la momentul expedierii proiectului de lege spre expertizare. Toate propunerile, recomandările și obiecțiile au fost compilate în sinteza propunerilor și recomandărilor.	
7. Concluziile expertizelor	
Proiectul a fost supus expertizei juridice în conformitate cu art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, iar prin expertiza juridică nr. 04/1-10026 din 15.10.2025 s-a constatat că observațiile formulate de către Ministerul Justiției prin avizul cu nr. 04/1-9433 din 29.09.2025, au fost luate în considerare, proiectul fiind revizuit prin prisma acestora și obiecții suplimentare nu au fost formulate.	
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent	
Actul normativ se încadrează în cadrul normativ existent.	
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ	
Nu este aplicabil.	

Ministru

Daniella MISAIL-NICHITIN

SINTEZA
la proiectul Programul național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică			
Ministerul Sănătății (aviz nr. 24/2921 din 17.09.2025)	1.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Serviciul Protecție și Pază de Stat (aviz nr. 2/1870 din 24.09.2025)	2.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Banca Națională a Moldovei (aviz nr. 31- 002/128/4848)	3.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Serviciul de Informații și Securitate (aviz nr. IE/10054 din 24.09.2025)	4.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Apărării (aviz nr. 11/174 din 24.09.2025)	5.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Procuratura Generală	6.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.

(aviz nr. 4-1d/25-310 din 25.09.2025)			
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (aviz nr. 07-05/2700 din 26.09.2025)	7.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării (aviz nr. 03-2825 din 26.09.2025)	8.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (aviz nr. 126 din 18.09.2025)	9.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	S-a luat act.
Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (aviz nr. 02/618 din 15.09.2025)	10.	Cu referire la textul proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, precum și la textul proiectului Notei de fundamentare, au fost identificate mențiuni eronate ale denumirii instituției, fiind utilizată formula „Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie” și acronimul „ANPCVF”. Potrivit Hotărârii Guvernului nr. 926/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în	Se acceptă.

		Familie, denumirea instituției este: „Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (în continuare - ANPCV)”. În conformitate cu art. 54 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative trebuie să fie redactate cu respectarea normelor de tehnică legislativă, care impun utilizarea unui limbaj juridic clar, precis și coerent, precum și menținerea uniformității terminologice pe tot parcursul textului și al documentației aferente.	
	11.	în Capitolul X, la Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, propunem următoarele modificări: 1) pe tot parcursul textului, acronimul „ANPCV” se substituie cu textul „Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie”;	Se acceptă.
	12.	2) punctul 21 – la al treilea indicator de monitorizare, în coloana 15, după denumirea «Ministerul Afacerilor Interne», se completează cu textul „Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie”;	Se acceptă.
	13.	3) la punctul 23: a) în coloana 2, la acțiunea unică identificabilă, textul „Evidența electronică a agresorilor familiari” se substituie cu textul „ Evidența electronică a cazurilor de violență, victimelor și a agresorilor familiali”; b) în coloana 3: - la indicatorul de monitorizare 1, textul „Registrul automatizat al agresorilor familiali operaționalizat” se substituie cu textul „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie,	Se acceptă.

		operaționalizat în cadrul Sistemului Informațional „Registrul de stat VioData”; - la indicatorul de monitorizare 2, textul „100% din angajați instruiți cu privire la utilizarea Registrului automatizat al agresorilor familiari” se substituie cu textul „100% din angajați instruiți cu privire la utilizarea Registrului de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie din Sistemul Informațional „Registrul de stat VioData”.	
Ministerul Educației și Cercetării (aviz nr. 07-09/7261 din 22.09.2025)	14.	La acțiunea 24, indicatorul de monitorizare se va modifica și se va expune în redacție nouă „Plan comun de acțiuni al Ministerului Educației și Cercetării și al Ministerului Afacerilor Interne privind asigurarea securității elevilor în instituțiile de învățământ și prevenirea violenței între elevi” implementat.	Se acceptă.
	15.	La acțiunea nr. 24, în coloana 14 a tabelului – termenul de realizare pentru indicatorul propus supra, se va modifica în Trimestrul IV 2026.	Se acceptă.
Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică (aviz nr. 1.4/1521/25 din 23.09.2025)	16.	Exprimarea prin abrevierea „MAI” a denumirii „Ministerul Afacerilor Interne” se va face după explicarea acesteia în text, la prima folosire, ținând cont de prevederile art. 54, alin. (1), lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative;	Se acceptă.
	17.	La pct. 99, în fraza a doua, textul „Legea 26/2008” se va substitui cu textul: „Legea nr. 26/2008 privind întrunirile” în conformitate cu prevederile art. 55, alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative	Se acceptă.
	18.	La pct. 150 și pct. 155, abrevierile „STISC”, „CNPDCP”, „SIS” se vor explica în text, ținând cont de prevederile art. 54,	Se acceptă.

		alin. (1), lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative	
	19.	. La pct. 156, textul „Hotărârea Guvernului. 701/2018” se va substitui cu textul: „Hotărârea Guvernului nr. 701/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind protecția antiteroristă a infrastructurii critice”.	Se acceptă.
Ministerul Energiei (aviz nr. 06-2513 din 23.09.2025)	20.	Din perspectiva coerenței textului normativ, se impune corectarea de ordin gramatical a formei „Programul” în „Programului”, la pct. 2.1 din proiectul de hotărâre.	Se acceptă.
	21.	Totodată, atragem atenția asupra denumirii obiectivului specific „1.6. Asigurarea protecției și rezilienței infrastructurilor critice naționale, prin implementarea standardelor Uniunii Europene la 100% din entitățile critice identificate până în anul 2030”, care, în Capitolul VI „COSTURI”, figurează într-o altă redacție: „1.6. Alinierea condițiilor de prestare a serviciilor de ordine și securitate publică la standardele internaționale privind drepturile omului până în anul 2030, prin reducerea cu 66% a cazurilor de tortură și tratamente inumane raportate și auditarea anuală a condițiilor de detenție și intervenție”.	Se acceptă.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (aviz nr. 04-5094 din 23.09.2025)	22.	La pct. 3, sbp. 3.1 al Notei de fundamentare nu este reflectată corect structura Programului în conformitate cu capitolele obligatorii din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, ceea ce poate genera confuzii în procesul de aprobare și monitorizare.	Se acceptă. Conținutul Notei de fundamentare a fost revizuit.
Biroul Politici de Reintegrare (aviz nr. 23-78- 9955 din 24.09.2025)	23.	Pentru etapa de definitivare a proiectului înaintăm următoarele propuneri, în special, pentru capitolul II secțiunea 3. Astfel, recomandăm reformularea textului secțiunii, punând accent pe amenințările și riscurile la adresa ordinii și	Se acceptă. Conținutul secțiunea 3 capitolul II, a fost revizuit prin prisma recomandărilor înaintate.

securității publice specifice acestei regiuni, precum și pe măsurile de răspuns la amenințările și riscurile identificate.

Concomitent, din viitorul document de politici guvernamentale urmează a exclude referințele cu privire la istoricul și întinderea Zonei de Securitate, din considerentul că nu țin nemijlocit de obiectul de reglementare a proiectului, dar nici nu reflectă cu exactitate diversitatea proceselor complicate din iulie 1992.

La definitivarea proiectului, se va avea în atenție că o parte din Zona de Securitate se află pe un perimetru necontrolat de autoritățile Republicii Moldova, iar categoriile de încălcări enumerate la pct.109 sunt comise pe teritoriul necontrolat, urmând a fi stabilite un set de acțiuni de întreprins de către instituțiile de aplicare a legii, în virtutea obligației pozitive a statului de a-și proteja cetățenii împotriva abuzurilor.

Perimetrul din Zona de Securitate necontrolat de autoritățile naționale este inaccesibil pentru instituțiile de aplicare a legii, cu excepția municipiului Bender, unde își desfășoară activitatea Inspectoratul de poliție Bender, Procuratura mun. Bender și penitenciarele nr.8 și nr.12 din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Instituțiile nominalizate sunt limitate în capacitățile lor de operare din motivul nereglementării conflictului transnistrean și existenței în această localitate a unor pretinse structuri de forță ce funcționează în afara câmpului legal. În acest sens, termenii „paritate” (pct.110) și „coabitare” (pct.116) sunt utilizați inadecvat și se vor exclude.

De asemenea, se va reevalua folosirea termenului „militarizată” în raport cu Zona de Securitate, în special, cu perimetrul controlat de autoritățile statului.

La fel ca în cadrul avizării Programului de ordine și securitate publică pentru perioada precedentă, reiterăm recomandarea de a substitui cuvântul „autorități” prin

		cuvântul „structuri”, pentru desemnarea entităților autoproclamate, constituite în regiunea transnistreană în afara câmpului constituțional al Republicii Moldova. Pentru a asigura concordanța cu Strategia de dezvoltare a domeniului afacerilor interne pentru anii 2022-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.658/2022, cuvintele „frontierei de stat pe segmentul moldo-ucrainean necontrolat de autoritățile constituționale” se vor substitui cu termenul „segmentul central (transnistrean) al frontierei moldo-ucrainene necontrolat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova”. La definitivarea proiectului, în partea ce ține de referințele la Zona de Securitate, se recomandă consultarea membrilor și experților ce reprezintă Ministerul Afacerilor Interne în cadrul delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control.	
Agencia pentru Securitate Cibernetică (aviz nr. 433 din 24.09.2025)	24.	Cu referire la pct. 14. „Consolidarea capacității de răspuns la amenințările asociate mediului digital care afectează drepturile și siguranța populației” din Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, Agenția la rubrica respectivă poate îndeplini sarcina de partener și nu de executor, fiindcă Agenția nu are competențe în domeniului discursului de ură și violență digitală.	Se acceptă.
Consiliul pentru egalitate (aviz nr. 04/1643 din 25.09.2025)	25.	Astfel, reținem că la acțiunea nr. 26 privind Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în interacțiune cu comunitățile de romi, printre indicatorii de monitorizare se regăsește Mecanism (proceduri, inițiere, suport metodologic) de interacțiune a serviciilor de ordine și securitate publică cu comunitățile de romi, care urmează a fi aprobat și implementat pe parcursul Trimestrului IV, 2029. În această privință, considerăm oportună aprobarea în termeni proximi a unui mecanism de interacțiune a serviciilor	Se acceptă.

		de ordine și securitate publică cu comunitățile de romi, care ar putea lua forma unor proceduri interne, ghid sau cod de conduită și trebuie să stabilească standarde profesionale pentru activitatea poliției în raport cu comunitatea romă. În această privință, recomandăm consultarea Studiului OSCE Poliția, romii și sinti: bune practici în consolidarea încrederii și înțelegerii. Totodată, această acțiune trebuie realizată în colaborare cu reprezentanții comunităților de romi, deoarece implicarea acestora ar spori în mod semnificativ legitimitatea mecanismului aprobat. Din aceste considerente, propunem includerea mediatorilor comunitari și altor reprezentanți ai comunității rome în rubrica partenerilor în realizarea acțiunii de elaborare a procedurilor de interacțiune a serviciilor de ordine și securitate publică cu comunitățile de romi.	
	26.	În continuare, la acțiunea nr. 27 Dezvoltarea cadrului normativ și operațional pentru prevenirea, definirea și interzicerea profilării rasiale, Consiliul notează că termenul de realizare a indicatorului Acte normative privind definirea și interzicerea profilării rasiale de către funcționarii responsabili de aplicarea legii aprobat este Trimestrul IV, 2027, în timp ce Cursurile de formare inițială a funcționarilor responsabili de aplicarea legii, axate pe prevenirea profilării rasiale și a altor practici discriminatorii, organizate urmează a fi desfășurate pe parcursul anului 2026. În această privință, atragem atenția asupra faptului că instruirea funcționarilor responsabili de aplicarea legii în domeniul profilării rasiale și a altor practici discriminatorii ar fi oportună după aprobarea actelor normative privind definirea și interzicerea profilării rasiale, deoarece în acest mod, s-ar contribui la o mai bună înțelegere a profilării rasiale și a obligațiilor ce revin angajaților serviciilor de ordine și securitate publică în vederea combaterii și eliminării profilării rasiale și altor practici discriminatorii. De asemenea, actele interne care vor defini	Se acceptă.

		profilarea rasială trebuie să stabilească standarde clare și precise pentru inițierea și efectuarea opririlor, verificarea identității și efectuarea perchezițiilor, inclusiv funcția acestora și motivele pentru care ele sunt efectuate, Acestea trebuie să clarifice natura “suspiciunii” și să sublinieze că etnia și alte caracteristici personale nu pot să constituie motivul opririi în lipsa unei descrieri specifice a unui suspect. Reieșind din cele menționate, Consiliul propune revizuirea termenelor de realizare a indicatorilor menționați, în vederea asigurării consecvenței dintre aprobarea actelor normative privind definirea și interzicerea profilării rasiale și realizarea ulterioară a instruirilor pentru funcționarii publici responsabili, inclusiv privind punerea în aplicare a reglementărilor aprobate.	
	27.	În ceea ce privește acțiunea nr. 40, care se referă la Renovarea și accesibilizarea sediilor structurilor de ordine și securitate publică conform nevoilor persoanelor cu diverse tipuri de dizabilități și ale altor categorii vulnerabile, Consiliul reține că indicatorul de monitorizare care se referă la renovarea sediilor structurilor de ordine și securitate publică și dotarea acestora cu celule de tranzit, camere de audiere, recunoaștere, întrevedere confidențială nu face referire expresă la accesibilizarea acestora în conformitate cu necesitățile persoanelor cu dizabilități (dotare cu rampă de acces, bară de suport, bloc sanitar accesibil și altele). Astfel, Consiliul propune reformularea indicatorului astfel încât acesta să fie corelat cu acțiunea în cauză.	Se acceptă.
	28.	La acțiunea nr. 41 privind Prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului în interacțiunea cu serviciile de ordine publică, Consiliul propune includerea unui noi indicator de monitorizare după cum urmează: Ghid privind interacțiunea angajaților structurilor de ordine și securitate publică cu persoane cu dizabilități intelectuale și psihosociale	Se acceptă.

		elaborat. Această propunere rezidă din faptul că persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale sunt un grup extrem de vulnerabil, iar comunicarea angajaților structurilor de ordine și securitate publică cu acestea, oricare ar fi scopul acesteia sau calitatea persoanei, necesită eforturi sporite. Avocatul în comunicarea cu persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale trebuie să fie atent la limbaj și atitudine. Astfel, în interacțiunea cu persoanele cu dizabilități intelectuale și psihosociale, angajații structurilor de ordine și securitate publică trebuie să evite orice acțiuni sau atitudini discriminatorii sau stigmatizante.	
	29.	La acțiunea nr. 44 Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în combaterea infracțiunilor motivate de prejudecată, discurs de ură și propagandă de război, Consiliul propune indicarea numărului angajaților care urmează a fi instruiți în textul indicatorului Angajații IGP și IGC din prima linie instruiți, cu modificarea, după caz, a termenului de realizare a acțiunii (anual).	Se acceptă.
Cancelaria de Stat (aviz nr. 21/1-69- 9990 din 25.09.2025)	30.	Cu privire la partea descriptivă a Programului: 1. Obiectivul specific 1.2, formulat inițial ca „Integrarea și dezvoltarea surselor de date relevante până în anul 2030, care vor genera produse analitice validate și utilizate în 100% din deciziile adoptate la nivel teritorial”, se propune a fi revizuit pentru a asigura o formulare precisă, măsurabilă și aplicabilă. Revizuirea urmărește clarificarea domeniului de aplicare, identificarea surselor de date prioritare și stabilirea criteriilor de validare și utilizare a produselor analitice în procesul decizional teritorial, astfel încât să permită monitorizarea eficientă a progresului până în anul 2030.	Se acceptă.
	31.	Indicatorul de rezultat „Ponderea deciziilor adoptate la nivel teritorial în baza produselor analitice și confirmate de evoluțiile ulterioare (%)”, aferent obiectivului specific 1.2, se va înlocui cu un alt indicator relevant, întrucât valoarea de	Se acceptă.

		referință și ținta stabilită coincid (100%), fapt ce nu permite urmărirea progresului realizat. Totodată, indicatorul nu întrunește criteriile de relevanță și sensibilitate la schimbare, fiind insensibil la evoluțiile intermediare și neasigurând o măsurare graduală a rezultatelor. În consecință, se impune substituirea acestuia cu un indicator care să reflecte în mod direct și măsurabil contribuția produselor analitice la procesul decizional și să asigure o evaluare transparentă, obiectivă și progresivă a implementării obiectivului specific.	
	32.	Anul indicat în coloana „Valoarea de referință intermediară (2028)” din tabelul indicatorilor de monitorizare de la capitolul IV va fi modificat în 2027. De asemenea, vor fi ajustate toate valorile aferente fiecărui indicator al obiectivelor specifice, pentru a asigura corelarea valorilor de referință intermediare cu prima etapă de implementare a Programului (2026–2027), astfel încât, în cadrul evaluării intermediare, să fie clar evidențiați indicatorii ce urmau a fi atinși.	Se acceptă.
	33.	Fiecărui obiectiv specific îi vor fi atribuiți minimum doi indicatori de rezultat relevanți, care să permită o evaluare obiectivă și eficientă a progresului realizat. Alegerea indicatorilor se va face ținând cont de capacitatea acestora de a reflecta, într-o manieră clară, coerentă și cuantificabilă, gradul de îndeplinire a obiectivelor stabilite. În acest sens, se vor completa cel puțin cu un indicator de rezultat obiectivele specifice 1.1, 1.4, 1.6, 2.1.	Se acceptă. Prin urmare, pentru obiectivele specifice 1.1, 1.4, 1.6 și 2.1 au fost revizuiți indicatorii de rezultat.
	34.	Capitolul V, consacrat prezentării impactului Programului, nu este structurat într-o manieră suficient de clară și nu permite delimitarea distinctă a consecințelor sociale, economice, financiare, administrative, de gen, etc. O asemenea abordare generală reduce atât posibilitatea de analiză a efectelor asupra diferitelor categorii de beneficiari, cât și capacitatea de monitorizare și evaluare ulterioară a	Se acceptă.

		progreselor. În acest sens, se recomandă revizuirea și restructurarea conținutului capitolului, prin evidențierea impactului pe fiecare dintre dimensiunile menționate, pentru a reflecta în mod transparent efectele și beneficiile pe termen mediu generate de implementarea Programului.	
	35.	La capitolul IX „Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare”, ultimul aliniat (pct. 200) va fi completat cu precizarea că, până la aprobarea și publicarea rapoartelor de monitorizare și evaluare pe site-ul web oficial al ministerului, acestea vor fi supuse coordonării cu Cancelaria de Stat, în conformitate cu prevederile pct. 81 din Regulamentul privind planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.	Se acceptă.
	36.	Cu privire la partea operațională a Programului: 7. Costurile planificate pentru realizarea indicatorului de monitorizare „3 sedii pentru direcții regionale ale IGP finalizate, dotate și funcționale”, aferent acțiunii nr. 1 „Implementarea viziunii de regionalizare și extindere a structurilor de ordine și securitate publică” din Planul de acțiuni al Programului, urmează a fi analize suplimentare. Aceasta se justifică prin faptul că, potrivit mențiunii atașate indicatorului, implementarea sa vizează realizarea integrală a măsurii de reformă nr. 7.9.21, prevăzută în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027 (HG nr. 260/2025), cu termen de finalizare stabilit în decembrie 2027. În acest context, alocarea pentru anul 2028 a sumei de 58.718,3 mii lei pentru investiții capitale evidențiază un risc semnificativ privind neimplementarea sau nerealizarea la termen a măsurii de reformă aprobate în Agenda de reforme, fapt ce va compromite valoarea debursărilor resurselor financiare, generând efecte negative substanțiale asupra bugetului de stat și, implicit, economiei naționale.	Se acceptă. Suma indicată de 58.718,3 mii lei va fi acoperită din subprogramul bugetar 3502.

		Având în vedere cele expuse, se constată necesitatea replanificării costurilor astfel, încât implementarea indicatorului să se realizeze în strictă conformitate cu termenele prevăzute în Agenda de reforme, asigurând respectarea obiectivelor strategice și prevenind riscul neîndeplinirii măsurii de reformă aprobate.	
	37.	Indicatorul nr. 4 „Program național comun Ministerul Educației și Cercetării – Ministerul Afacerilor Interne (IGP) de prevenire a violenței și bullying-ului în școli elaborat și implementat” al acțiunii nr. 25 „Consolidarea răspunsului pentru combaterea și prevenirea fenomenelor de bullying, consum de alcool, droguri și adicții în rândul minorilor”, precum și indicatorul nr. 4 „Strategia de consolidare a rezilienței entităților critice aprobată prin Hotărâre de Guvern” al acțiunii nr. 39 „Aprobarea cadrului normativ pentru identificarea, desemnarea și protecția entităților critice”, urmează a fi revăzuți din cadrul de monitorizare, întrucât nu reprezintă intervenții sau acțiuni individuale care pot fi realizate pe termen scurt și mediu, ci constituie un ansamblu de măsuri și acțiuni agregate, cu caracter strategic.	Se acceptă. Indicatorul nr. 4 „Program național comun Ministerul Educației și Cercetării – Ministerul Afacerilor Interne (IGP) de prevenire a violenței și bullying-ului în școli elaborat și implementat” al acțiunii nr. 25 a fost revizuit, iar indicatorul nr. 4 „Strategia de consolidare a rezilienței entităților critice aprobată prin Hotărâre de Guvern” al acțiunii nr. 39 a fost exclus.
	38.	Referitor la acțiunea nr. 13, indicatorul nr. 2 „Instrumente de comunicare ale serviciilor de ordine și securitate publică (inclusiv pagini web, materiale informative...”, precum și acțiunea nr. 23, indicatorul nr. 1 „Registrul automatizat al agresorilor familiari operaționalizat”, se impune revizuirea și ajustarea costurilor de implementare în conformitate cu perioada efectiv planificată pentru realizarea indicatorilor menționați. Această ajustare are drept scop asigurarea unei planificări financiare realiste și corespunzătoare, care să permită atingerea obiectivelor stabilite în termenele prevăzute.	Se acceptă.
	39.	Cu privire la acțiunile nr. 2, 14, 20, 22, 26, 28, 42, 48 și 55, pentru care costurile nu sunt acoperite, în coloana „Cod	Se acceptă.

		program/subprogram bugetar” se va elimina mențiunea „Asistență externă”. Întrucât aceste acțiuni nu beneficiază de finanțare din bugetul de stat și nici nu sunt acoperite prin asistență externă identificată prin finanțator sau prin denumirea proiectului care susține acțiunea, păstrarea mențiunii „Asistență externă” în această coloană este nejustificată.	
	40.	Pentru acțiunile nr. 38 și 39, în coloana „Cod program/subprogram bugetar” va fi indicat exclusiv codul programului sau subprogramului bugetar al autorității care are responsabilitatea directă de implementare a acestor acțiuni. Astfel, codurile altor autorități sau instituții care sprijină implementarea acestora în calitate de suport vor fi excluse.	Se acceptă.
	41.	În partea ce ține de indicatorul „Analiza funcțională a Centrului de Justiție Familială și a oportunității creării unui centru regional nou efectuată” de la acțiunea nr. 22, pentru a evita angajamentele ce pot conduce la extinderea nejustificată a cheltuielilor de personal sau la crearea unor entități suplimentare, se recomandă utilizarea expresiei, după cum urmează: „Necesarul de personal este alocat în mod corespunzător bazat pe o analiză sistemică a naturii, volumului și complexitatea funcțiilor, atribuțiilor și competențelor stabilite în domeniul (se va indica domeniul)”.	Se acceptă.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (aviz nr. 02/4524 din 24.09.2025)	42.	La proiectul Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2028. Cuvântul „minor”, la orice formă gramaticală, se va substitui cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare, pentru a aduce în concordanță cu terminologia utilizată atât în legislația internațională (Convenția ONU cu privire la drepturile copilului), cât și în legislația națională (Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a	Se acceptă.

		copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți ș.a.)	
	43.	La Capitolul 2 „Analiza situației”: - la punctul 27, sintagma „violență domestică” se va înlocui cu „violență în familie”, astfel încât textul să fie conform cadrului legal în domeniul prevenirii violenței, respectiv Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie;	Se acceptă.
	44.	- punctul 29: a) se va completa cu mențiuni privind modelul de intervenție al Serviciului regional integrat pentru victimele violenței sexuale, dezvoltat la Ungheni în anul 2023, în baza Hotărârii Guvernului nr. 508/2023 cu privire la pilotarea Serviciului integrat regional pentru victimele violenței sexuale. Serviciul deservește beneficiari din următoarele unități administrativ-teritoriale: Ungheni, Fălești, Sîngerei, Călărași, Nisporeni și Telenești și asigură victimelor violenței sexuale acces integrat la servicii de asistență medicală specializată, expertiză medico-legală, asistență psiho-socială și juridică, precum și evaluări psihologice, toate într-o singură locație. b) în contextul referinței la instrucțiunile metodice, se propune menționarea despre faptul că fiecare sector de intervenție alături de sectorul de ordine publică (sănătate, social, medical și medicină legală) dispune de instrucțiuni metodice specifice pentru examinarea cazurilor de violență în familie, precum și despre instrucțiunea de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală (Hotărârea Guvernului nr. 223/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală și a Instrucțiunii de lucru a echipei de intervenție în cazurile de violență sexuală).	Se acceptă.

	45.	la punctul 32, sintagma „autorităților pentru protecția copilului”, se va exclude, deoarece responsabilitatea pentru combaterea bullying-ului, conform Ordinului Ministerului Educației și Cercetării nr.1024 din 13.10.2022 privind aprobarea Metodologiei cu privire la prevenirea și combaterea bullyingului, le revine autorităților din domeniul educației, iar activitățile de prevenire și combatere a bullying-ului cu copiii/elevii și părinții sunt parte componentă a planului de dezvoltare instituțională și a planului de activitate a instituțiilor de învățământ.	Se acceptă.
	46.	La Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 La Obiectivul general. 1 Siguranță sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice La Obiectivul specific 1.1 Asigurarea unui răspuns profesionist și eficient la provocările specifice prin majorarea numărului echipelor de patrulare și reacționare operativă cu 34% până în 2030 - la acțiunea nr. 14 „Consolidarea capacității de răspuns la amenințările asociate mediului digital care afectează drepturile și siguranța populației”, indicatorul „Cel puțin 80% angajați desemnați pentru amenințări din mediul online instruiți” este formulat ambiguu și necesită a fi reformulat în vederea redării sensului logic al acestuia.	Se acceptă.
	47.	La Obiectivul specific 1.3 Extinderea conceptului de activitate polițienească comunitară la 100% din sectoarele de poliție până în anul 2030 - la acțiunea nr. 19 „Implementarea conceptului centrelor mobile de prevenire, cu atribuții specific sectorului de poliție”, indicatorul „Raport de evaluare a funcționalității centrelor și acoperirii necesităților instituționale privind accesibilitatea serviciilor pentru cetățeni, aprobat”, la rubrica „Instituțiile responsabile/parteneri” se propune substituirea Ministerului	Se acceptă.

		Muncii și Protecției Sociale cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale. În acest sens, se menționează că, Capitolul III „Accesibilitatea” din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități stabilește prevederile generale privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități în domeniul securității și ordinii publice, în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni. Astfel, conform prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea menționată supra, normativele de adaptare a obiectivelor infrastructurii sociale la necesitățile persoanelor cu dizabilități se aprobă de către organul național de dirijare în construcții, atribuție ce revine Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.	
	48.	la acțiunea nr. 21 „Dezvoltarea capacităților de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie”: a) denumirea acțiunii se va completa la final cu sintagma „și violenței împotriva femeilor”. Propunere valabilă și pentru toți indicatorii corespunzători acțiunii respective; b) indicatorul „Instruiri mixte ale autorităților în gestionarea cazurilor de violență în familie”, după cuvântul „instruiri” se va completa cu cuvintele „sectoriale și”; c) textul din rubrica „Instituție responsabilă/parteneri” se va substitui cu textul „Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării”. d) se propune completarea cu un indicator suplimentar, care să prevadă instruirea tuturor angajaților din prima linie în domeniul identificării, documentării și evaluării riscurilor în cazurile de violență psihologică, ținând cont că deși violența psihologică este menționată ca fiind frecvent neglijată de autorități în analiză a situației (punctul 27 din proiectul Programului menționat supra), aceasta nu este reflectată	Se acceptă parțial. Propunerea cu privire la completarea cu un indicator separat, care să prevadă instruirea tuturor angajaților din prima linie în domeniul identificării, documentării și evaluării riscurilor în cazurile de violență psihologică, nu se acceptă din motiv că acțiunea nr. 21 „Dezvoltarea capacităților de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie și violenței împotriva femeilor” prevede indicatori privind instruirea angajaților pentru gestionarea tuturor cazurilor de violență în familie, fără a face diferențierea de „violența psihologică”.

		printr-o acțiune distinctă în Planul de acțiuni. Se menționează că, în cadrul fiecărei structuri teritoriale de asistență socială activează psihologi, ale căror capacități urmează a fi valorificate pentru a sprijini victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie, având în vedere că, în prezent, aceștia acordă asistență unui spectru larg de beneficiari.	
	49.	acțiunea nr. 22 „Extinderea regională a serviciilor pentru victimele violenței în familie în baza modelului Centrului de Justiție Familială” se propune a fi revizuită conceptual pentru a fi corelată cu indicatorul de monitorizare. Se menționează că, măsuri specifice extinderii și îmbunătățirii serviciilor de suport specializate pentru victimele violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, inclusiv a violenței cibernetice și crearea unui număr suficient de adăposturi se regăsesc în: - Setul de măsuri pentru realizarea recomandărilor GREVIO privind punerea în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice pentru perioada 2024-2028, care prevede extinderea serviciilor pentru victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie; - Foaia de parcurs privind „Statul de drept”, criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025, care prevede extinderea și îmbunătățirea serviciilor de suport specializate pentru victimele violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, inclusiv a violenței cibernetice, și crearea unui număr suficient de adăposturi (260 de locuri pentru victimele violenței bazate pe gen și ale violenței domestice); - Hotărârea Guvernului nr. 306 din 28.05.2025 pentru aprobarea Programului național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029	Se acceptă.

		(Cluster 1, Anexa B), care stabilește extinderea și îmbunătățirea serviciilor de suport specializate pentru victimele violenței împotriva femeilor și a violenței în familie, inclusiv a violenței cibernetice, precum și crearea unui număr suficient de adăposturi; - Hotărârea Guvernului nr. 332/2023 cu privire la aprobarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 care stabilește până în anul 2027 dezvoltarea sistemului integrat de servicii sociale adresate victimelor violenței față de femei și violenței în familie, și anume dezvoltarea serviciilor integrate adresate victimelor violenței față de femei și violenței în familie conform Convenției de la Istanbul raportate la numărul de locuri lipsă.	
	50.	La Nota de fundamentare a proiectului Programului de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 La punctul 4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen, subpct. 3 „Intervenții adaptate pentru victimele violenței de gen” se va redenumi în „Intervenții adaptate pentru victimele violenței împotriva femeilor și violenței în familie”. Totodată, în conținutul textului explicativ, sintagma „combaterea violenței în familie și a formelor de violență bazată pe gen” și se va substitui cu sintagma „combaterea violenței în familie și violenței împotriva femeilor”. Se reiterează că, cadrul normativ național din Republica Moldova reglementează termenii „violența în familie” și „violența împotriva femeilor”. Utilizarea acestor termeni în documentele oficiale asigură coerența cu legislația existentă. Termenul „violență bazată pe gen”, deși este un concept internațional mai larg, poate crea confuzie în contextul legal național dacă nu este definit și explicat corespunzător.	Se acceptă.
Oficiul Avocatului Poporului	51.	Din start, este de notat caracterul complex și conceptual al Programului național de ordine și securitate publică pentru	Nu se acceptă.

(opinie nr. 04-3/65
– 2025 din
26.09.2025)

anii 2026-2030, care oferă o analiză consistentă a contextului în care este promovat acest document de politici, cât și corelarea acestuia cu alte documente de politici în vigoare. Totodată, este de apreciat și analiza comprehensivă a situației din sectorul de ordine și securitate publică (pe diverse paliere), provocările actuale ale mediului de securitate existent, precum și vulnerabilitățile serviciilor de ordine și securitate publică.

I. Însă, se observă o neconcordanță între partea narativă a documentului, și partea de planificare strategică a acțiunilor. Având în vedere complexitatea problematicilor și vulnerabilităților punctate în partea narativă, planul nemijlocit de acțiuni vizează în principal doar două obiective generale, cu obiectivele specifice și acțiunile corespunzătoare (Obiectivul general 1. Siguranță sporită a populației la domiciliu, în comunitate și în spațiile publice; Obiectivul general 2. Serviciile de ordine și securitate publică aliniate la principiile drepturilor omului).

În pofida numeroaselor acțiuni trasate, în special pentru obiectivul general 1, programul de acțiuni nu acoperă în totalitate spectrul de vulnerabilități și provocări care compromit eficiența activităților pe segmentul de securitate și ordine publică, în special cu privire la anumite aspecte esențiale:

- riscuri semnificative legate de suprasolicitarea personalului și gestionarea inefficientă a resurselor;
- pregătirea profesională corespunzătoare a angajaților structurilor de ordine publică;
- consolidarea capacităților de analiză a informațiilor;
- măsuri orientate la atragerea, menținerea și promovarea funcționarilor din cadrul serviciilor de ordine și securitate publică;
- respectarea drepturilor și libertăților omului de către angajații serviciilor de ordine și securitate publică.

Programul reprezintă un document strategic, având rolul de a stabili direcțiile prioritare și intervențiile majore care afectează direct ordinea și securitatea publică, nu de a detalia exhaustiv fiecare vulnerabilitate sau problemă operațională.

Observația privind neconcordanța între analiza situației și planul de acțiuni, nu se consideră justificată, deoarece o parte din aceste vulnerabilități/probleme sunt deja subsumate acțiunilor aferente obiectivelor specifice, de exemplu:

Obiectivul specific 1.1. (majorarea numărului echipelor de patrulare și reacționare) răspunde indirect problemei riscuri semnificative legate de suprasolicitarea personalului și gestionarea inefficientă a resurselor;

Obiectivul specific 1.2. (integrarea surselor de date și produse analitice) abordează consolidarea capacităților de analiză a informațiilor;

Obiectivul specific 2.2. (profesionalizarea resurselor umane și instruirea continuă) acoperă pregătirea profesională corespunzătoare a angajaților structurilor de ordine publică și respectarea drepturilor și libertăților omului de către angajații serviciilor de ordine și securitate publică.

Cu atât mai mult se remarcă că, la pct. 164.1 – 164.6 din Program sunt reflectate consecințele care pot surveni în cazul neintervenției, însă problemele abordate de prezentul Program sunt reflectate la Secțiunile 1-6 din Capitolul II.

		În acest context, se consideră oportun corelarea problemelor deja identificate în analiza situațională (în special, pct. 164.1-164.6.) cu obiectivele din programului de acțiuni, și reflectarea acestora în măsuri/acțiuni corespunzătoare.	
	52.	II. Deși proiectul de program conține referințe exprese la obiectivul ce vizează "Serviciile de ordine și securitate publică aliniate la principiile drepturilor omului" (Obiectivul general 2), observăm că acțiunile nemijlocite prevăzute de program sunt destul de limitate. În mare parte, acestea se referă doar la două aspecte: 1. reducerea cazurilor de tortură și tratamente inumane raportate 2. dezvoltarea capabilităților integrate de intervenție la evenimente publice. În acest sens, notăm că alinierea serviciilor de ordine și securitate publică la principiile drepturilor omului, implică un domeniu de reglementare și/sau intervenție mai vast, cu acțiuni concrete și pe alte dimensiuni decât prevenirea torturii și desfășurarea evenimentelor publice. Având în vedere situația privind respectarea drepturilor omului în Republica Moldova, în corelație cu activitățile de asigurare a ordinii și securității publice, considerăm judicios completarea programului cu acțiuni suplimentare pe următoarele dimensiuni: - asigurarea condițiilor echitabile și prielnice de activitate pentru reprezentanții serviciilor de ordine și securitate publică, compatibile desigur cu statutul special al funcționarilor; - monitorizarea și evaluarea abaterilor disciplinare/deontologice din activitatea reprezentanților serviciilor de ordine și securitate publică;	Nu se acceptă. Obiecția susține că Obiectivul general 2 conține acțiuni prea limitate (doar pe reducerea torturii și gestionarea evenimentelor publice). Este de menționat că, Planul de acțiuni de implementare a Programului, stabilește: • Obiectivul specific 2.1 conține un set detaliat și divers de măsuri, de la renovarea sediilor și asigurarea accesibilității pentru persoane cu dizabilități, până la prevenirea situațiilor de încălcare a drepturilor omului, instruirea angajaților, dezvoltarea ghidurilor de intervenție, mecanisme de colectare a datelor privind infracțiuni motivate de ură și campanii de sensibilizare. • Obiectivul specific 2.2 vizează intervenția integrată la evenimente publice, cu proceduri standardizate, metodologii de identificare a riscurilor, reguli privind utilizarea UAV, punct național de contact pentru evenimente sportive, instruirea personalului și dotarea serviciilor conform normativelor. Prin urmare, acțiunile deja acoperă o gamă largă de dimensiuni operaționale, instituționale și de drepturi ale omului, acoperind domenii cu mult mai vaste decât reducerea torturii sau gestionarea evenimentelor publice, așa cum a fost menționat în opinie.

		- asigurarea unor mecanisme eficiente pentru sesizarea și investigarea cazurilor de încălcare a drepturilor omului de către reprezentanții serviciilor de ordine și securitate publică; - reglementarea și operaționalizarea procedurilor de interacțiune specifică dintre serviciile de ordine și securitate publică, și victimele infracțiunilor (luarea în considerație a aspectelor psihologie judiciară și criminologie); - identificarea și/sau eficientizarea mecanismelor de conlucrare a serviciilor de ordine și securitate publică cu APL-le (în special, în contextul regionalizării poliției). Conform prevederilor, Programul reprezintă un document de politici publice prin care se propune consolidarea direcțiilor strategice ale statului în domeniul ordinii și securității publice, având ca scop general consolidarea climatului de securitate și încredere în rândul populației. Asigurarea acestui obiectiv și asigurarea unei guvernante eficiente, pro-active și orientate spre respectarea drepturilor omului, nu sunt posibile fără măsuri concrete și reale de remediere a vulnerabilităților de sistem existente.	Se menționează că la elaborarea Programului s-a ținut cont de politica statului în domeniul respectării drepturilor omului, ori unele acțiuni care se referă la respectarea și garantarea drepturilor omului, inclusiv, se regăsesc în Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 164/2024, printr care: identificarea și/sau eficientizarea mecanismelor de conlucrare dintre autoritățile și instituțiile publice, asigurarea unor mecanisme eficiente pentru sesizarea și investigarea cazurilor de încălcare a drepturilor omului de către reprezentanții autorităților publice, etc.
Ministerul Finanțelor (aviz nr. 05- 17/207/1407 din 26.09.2025)	53.	La proiectul Programului La Capitolul IV „Indicatori de monitorizare”, Obiectivul 1.5 „Modernizarea infrastructurii și dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate, prin reabilitarea a minimum 90% din posturile existente și echiparea acestora cu tehnică modernă până în anul 2030”, se propune de exclus Serviciul Vamal din coloana „Responsabil”, întrucât activitățile prevăzute în cadrul acestui obiectiv nu intră în competența Serviciului Vamal.	Se acceptă.
	54.	La Capitolul VI „Costuri”, în tabelul aferent acestui capitol, se propune ajustarea costurilor pentru obiectivele specifice nr.1.1 și 1.3, întrucât acestea au fost indicate eronat în raport cu datele prevăzute în Planul de acțiuni.	Se acceptă.
	55.	La Planul de acțiuni Pentru acțiunile 1, 4, 5, 29, 36, 40 și 54 din Plan, se constată un cost acoperit din bugetul de stat	Se acceptă.

		care constituie circa 1 136 369,2 mii lei, cheltuieli care urmează a fi efectuate în anul 2026 (în sumă de circa 272 293,9 mii lei). În acest context atragem atenția asupra unui risc financiar ce ține de costurile indicate, deoarece alocații pentru realizarea acestor acțiuni nu sunt prevăzute în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) 2026-2028. Prin urmare, se solicită revizuirea costurilor și identificarea surselor de finanțare pentru implementarea acțiunilor menționate prin atragerea partenerilor de dezvoltare pentru finanțarea acestor cheltuieli.	Cheltuielile aferente anului 2026 au fost ajustate în corespundere cu Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) 2026-2028, iar cheltuielile prevăzute la acțiunile care nu sunt acoperite au fost transferate la costuri neacoperite, urmând a fi identificate din surse externe sau solicitate în procesul de revizuire anuală a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) 2026-2028.
	56.	Totodată, pentru acțiunile 6, 9, 24, 25 și 43 din Plan, nu au fost prevăzute mijloace financiare suplimentare la etapa de elaborare a CBTM 2026–2028 (sectorul educației).	Se acceptă. Mijloacele financiare prevăzute pentru acțiunile menționate sunt prevăzute în contul bugetului anual alocat pentru Academia „Ștefan cel Mare și constituie cheltuieli curente pentru angajații implicați în procesul de instruire.
	57.	La acțiunea 21 „Dezvoltarea capacităților de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie” referitor la indicatorul de monitorizare „100% din angajați instruiți cu privire la aplicarea Instrucțiunilor metodice privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie, precum și privind completarea chestionarului digitalizat”, urmează a fi adusă claritate privind includerea/neincluderea în CBTM 2026-2028 a acestei măsuri, respectiv a mijloacelor financiare în volum de 1 260,0 mii lei – pentru anul 2028.	Se acceptă. Cheltuielile au fost ajustate.
	58.	La acțiunea 35 „ Consolidarea condițiilor operaționale de activitate ale posturilor vamale interne de control în raport cu amenințările la adresa ordinii și securității publice”, în coloana 8 „Cod program/Subprogram bugetar”, codul programului „05” se va substitui cu codul programului Ministerului Afacerilor Interne „3502”. De asemenea, sintagma „Serviciul Vamal” se va exclude din coloana „Instituție	Se acceptă.

		responsabilă/parteneri”, întrucât această acțiune nu intră în competența Serviciului Vamal. În consecință, costurile aferente acestei acțiuni nu vor reveni Serviciului Vamal.	
	59.	De asemenea, este necesară revizuirea codurilor programelor/subprogramelor bugetare din coloana „Cod program/Subprogram bugetar”.	
	60.	Subsidiar, Planul de acțiuni urmează de completat la final cu un rând nou „Total” care va însuma costul tuturor acțiunilor incluse în tabel.	Se acceptă.
Ministerul Mediului (aviz nr. 02-07/2657 din 25.09.2025)	61.	La acțiunea nr. 40, Capitolul X, din proiectul Planului de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030 „Renovarea și accesibilizarea sediilor structurilor de ordine și securitate publică conform nevoilor persoanelor cu diverse tipuri de dizabilități și ale altor categorii vulnerabile” referitor la Ministerul Mediului în rubrica „Instituție responsabilă/parteneri” considerăm că atribuțiile acestuia nu sunt suficient de clare sau nu sunt în concordanță cu responsabilitățile specificate. În acest context, propunem excluderea Ministerului Mediului din rubrica respectivă, având în vedere că nu există o legătură evidentă cu domeniul de activitate.	Se acceptă.
	62.	În altă ordine de idei, în Capitolul II al Programului enunțat, autorul identifică o problemă semnificativă referitoare la deficiențele serviciilor de ordine și securitate publică, evidențiată la pct. 114: «Lipsa echipamentelor și sistemelor de monitorizare video cauzează o capacitate insuficientă de prevenire, analiză și intervenție». Cu toate acestea, în cadrul proiectului Planului de Acțiuni pentru implementarea Programului Național de Ordine și Securitate Publică pentru perioada 2026-2030, nu se regăsește nicio acțiune concretă destinată rezolvării acestei probleme, care este esențială pentru îmbunătățirea eficienței resurselor umane	Precizare. Analiza Planului de acțiuni arată că această deficiență este deja acoperită prin acțiuni și indicatori existenți, deși nu este menționată în mod izolat sub forma unei acțiuni distincte. Astfel, în cadrul Obiectivului specific 1.5 „Modernizarea infrastructurii și dotărilor serviciilor de ordine și securitate publică în zona de securitate, prin reabilitarea a minimum 90% din posturile existente și echiparea acestora cu tehnică modernă până în anul 2030”, sunt prevăzute acțiuni ce

		și financiare în prevenirea riscurilor la adresa ordinii publice și a securității naționale. În acest context, considerăm oportun ca autorul să ia în considerare includerea unei măsuri specifice pentru abordarea acestei deficiențe în cadrul planului menționat.	vizează reabilitarea posturilor și echiparea acestora cu tehnică modernă, inclusiv sisteme de monitorizare video. De asemenea, la acțiunea nr. 35 privind consolidarea condițiilor operaționale de activitate ale PVIC se regăsește expres prevederea privind dotarea cu echipamente moderne și tehnologii de supraveghere.
Centrul Național Anticorupție (aviz nr. 06/2/17039 din 26.09.2025)	63.	Totodată, se recomandă a se verifica suplimentar redactarea obiectivului de la punctul 9 subpct. 9.2 din proiectul Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, Guvernare eficientă, justiție și supremația legii pentru a fi în concordanță cu Obiectivul general 8 din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” care este formulat în documentul de politici publice: „Edificarea unui sistem de justiție echitabil, incoruptibil și independent”.	Se acceptă.
	64.	Subsecvent, și textul de la pct. 9 subpct. 9.3 Creșterea accesului la infrastructura publică și serviciile de bază, urmează a fi redactat în corespundere cu Obiectivul general 2 din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” „Îmbunătățirea condițiilor de trai”.	Se acceptă.
	65.	Suplimentar, menționăm că în partea acțiunilor propuse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026- 2030, rolul Centrului Național Anticorupție este stabilit reieșind din competența funcțională. Astfel, considerăm că elaborarea și implementarea responsabilă a documentului de politici publice va consolida eforturile comune în vederea conlucrării dintre serviciile de ordine publică cu alte structuri de forță și servicii publice de intervenție primară.	S-a luat act.

Institutul Național al Justiției (aviz nr. 388-INJ din 26.09.2025)	66.	Institutul Național al Justiției salută inițiativa elaborării acestui document de politici publice, avizează propunerile și vă informează că nu avem recomandări sau observații, în această etapă.	S-a luat act.
	67.	Institutul Național al Justiției va realiza în perioada vizată toate formările care sunt propuse în Program. Totodată, în ceea ce privește componenta bugetară, dorim să clarificăm cum va beneficia Institutul Național al Justiției de alocările financiare menționate în program, care sunt preconizate în proiectul prezentat ca fiind de la bugetul de stat, în vederea organizării instruirilor.	S-a luat act. Se precizează că implementarea acțiunii nr. 10 „Dezvoltarea la nivel regional a infrastructurii pentru pregătirea profesională a angajaților MAI, inclusiv pe principiul simulării situațiilor cu tactici aplicare/folosire armă de foc”, se va realiza din contul bugetului anual alocat pentru fiecare instituție în parte și reprezintă cheltuielile de personal care realizează instruirile.
Ministerul Justiției (aviz nr. 04/1-9433 din 29.09.2025)	68.	Cuvintele „conform anexei” se vor substitui cu textul „(se anexează)”	Se acceptă.
	69.	La pct. 6 cuvintele „data de” se vor exclude ca fiind excedente.	Se acceptă.
	70.	La Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030: Cu referire la acțiunea nr. 20 - „Protecția victimei prin obținerea ordonanței de protecție prin conferință video”, se va reține că, în prezent, la aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie, legislația stabilește că instanța poate dispune audierea victimei prin intermediul videoconferinței (art. 2783 din Codul de procedură civilă nr. 225/2003). Extinderea practicilor de utilizare a videoconferinței nu se dispune de către Ministerul Justiției, cu atât mai mult atingerea unui anumit procent în calitate de indicator (ex. 30 procente indicat în proiect) nu poate fi livrat de către minister. Or, desfășurarea ședinței de judecată prin	Se acceptă.

		videoconferință se dispune de instanță, în funcție de toate circumstanțele cauzei. Așadar, luând în considerare că cadrul legislativ deja cuprinde mecanismul de audiere de către instanța de judecată a victimei violenței în familie prin videoconferință, acțiunea de la pct. 20 se va exclude. Mai mult, obiectul de reglementare al acțiunii nominalizate ține de sectorul justiției, însă obiectul de reglementare al Programului este orientat pe ordinea și securitatea publică.	
	71.	La acțiunea nr. 31 – „Consolidarea conlucrării dintre serviciile de ordine publică cu alte structurile de forță și servicii publice de intervenție primară”, se determină măsuri de natură strict operațională, care implică intervenția, coordonarea și răspunsul rapid în situații de urgență, fapt pentru care, Ministerul Justiției, în virtutea competențelor sale funcționale, nu poate fi indicat în calitate de executor. În eventualitatea în care la realizarea acestei măsuri se are în vedere Administrația Națională a Penitenciarelor, atunci se va indica expres la coloana „Instituție responsabilă”.	Se acceptă.
	72.	La acțiunile nr. 38 și 39, din lista partenerilor/instituțiilor responsabile de realizarea acțiunilor indicate în Planul de acțiuni privind implementarea Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026-2030, se va exclude Ministerul Justiției. În acest sens, se notează că Ministerul Justiției, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la acte normative, urmează să efectueze expertiza juridică în contextul acțiunilor de aprobare a actelor normative nominalizate la acțiunile nr. 38 și 39 din Plan. Respectiv, nu este necesară indicarea ministerului în calitate de coexecutor la toate acțiunile care impactează cu modificarea cadrului normativ.	Se acceptă.
	73.	La acțiunea nr. 44 – „Consolidarea capacităților serviciilor de ordine și securitate publică în combaterea infracțiunilor	Se acceptă.

		motivate de prejudecată, discurs de ură și propagandă de război”, se constată că termenul pentru atingerea indicatorului privind operaționalizarea mecanismului de colectare a datelor dezagregate privind numărul, tipul și categoriile (în baza criteriilor protejate de lege) de contravenții motivate de prejudecăți, dispreț sau ură este trimestrul IV 2028. În acest sens, urmează a se lua în considerare că o acțiune similară, care urmărește același obiectiv, se cuprinde în Foaia de parcurs privind „Statutul de drept” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025. În același timp, pentru realizarea măsurii de la pct. 7.6 - „Dezvoltarea în continuare a sistemului de colectare a datelor dezagregate privind actele comise din motive de prejudecată” din Foia de parcurs, termenul de realizare este decembrie 2027. Prin urmare, termenul din proiect urmează a fi ajustat la termenul asumat prin agenda de integrare europeană.	
	74.	La acțiunea nr. 50 – „Delimitarea la nivel operațional a procedurilor de intervenție la evenimente publice și întrunirile publice”, care are setat ca indicator de monitorizare „PSO privind gestionarea întrunirilor publice și evenimentelor publice cu delimitarea clară, în concordanță cu reglementările legale aplicabile”, se va exclude Ministerul Justiției din lista instituțiilor responsabile. Or, natura acțiunii este una operațională care excedă competențele Ministerului Justiției.	Se acceptă.
Consiliul Superior al Procurorilor (aviz nr. 5/1-01d/25-2383 din 29.09.2025)	75.	la acțiunea 10, indicatorul - „Concept pentru integrarea în programul de formare a judecătorilor și procurorilor referitor la tacticile de bază ale intervențiilor angajaților MAI elaborat”, se propune următoarea redacție - „Concept privind integrarea în programele de formare continuă a judecătorilor și procurorilor a tematicii cu privire la tacticile de bază ale intervențiilor angajaților MAI, elaborat.”.	Se acceptă.

	76.	la acțiunea 10, indicatorul - „, Subiectul privind tacticile de bază ale intervențiilor MAI integrat în programul Institutului Național de Justiție de formare a judecătorilor și procurorilor” se propune următoarea redacție - „Tematica privind tacticile de bază ale intervențiilor MAI integrată în programul Institutului Național de Justiție de formare continuă a judecătorilor și procurorilor”.	Se acceptă.
Consiliul Superior al Magistraturii (aviz nr. 1989 din 01.10.2025)	77.	Propunem excluderea a doi indicatori de monitorizare din acțiunea nr. 10 din Obiectivul general 1., Obiectivul specific 1.1 (Concept pentru integrarea în programul de formare a judecătorilor și procurorilor referitor la tacticile de bază ale intervențiilor angajaților MAI elaborat și Subiectul privind tacticile de bază ale intervențiilor MAI integrat în programul Institutului Național de Justiție de formare a judecătorilor și procurorilor). Argumentare - În conformitate cu art. 7 alin (2) lit. e) și alin. (5) din Legea nr. 152-XVI din 08 august 2006 privind Institutul Național al Justiției, Consiliul Institutului Național al Justiției aprobă anual, până la 1 septembrie, planul de formare inițială, iar pentru adoptarea hotărârilor este obligatorie coordonarea cu Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și Ministerul Justiției și Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat. Conform art. 4 alin. (2) lit. b) din Legea 947-XIII din 19 iulie 1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul aprobă strategia privind formarea inițială și continuă a judecătorilor și prezintă opinia asupra planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. Până la moment, MAI sau alte autorități publice nu au elaborat și solicitat Institutului Național al Justiției o propunere în acest sens.	Se acceptă.
	78.	Propunem includerea Consiliului Superior al Magistraturii în calitate de partener la indicatorul de monitorizare	Se acceptă.

		„Componenta, atribuțiile și modul de organizare a Grupului de lucru interinstituțional pentru protecția infrastructurilor critice aprobate prin Hotărâri de Guvern”, de la acțiunea nr. 38 și 39 din Obiectivul specific 1.6. Argumentare – Conform Legii nr. 120 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului din 21 septembrie 2017 și Hotărârii Guvernului nr. 701 pentru aprobarea Regulamentului privind protecția antiteroristă a infrastructurii critice din 11 iulie 2018, instanțele judecătorești și sediul Consiliului Superior al Magistraturii sunt obiective de infrastructură critică. Din aceste considerente, considerăm oportun consultarea organului de autoadministrare judecătorească în acest domeniu.	
	79.	Propunem includerea Consiliului Superior al Magistraturii, instanțelor judecătorești, a Consiliului Superior al Procurorilor și Procuraturii în indicatorul de monitorizare „Lista infrastructurilor critice identificate și aprobată prin Hotărâre de Guvern” și, respectiv a cheltuielilor necesare, de la acțiunea nr. 38 și 39 din Obiectivul specific 1.6. Argumentare – la Codul programului / al subprogramului bugetar din acest indicator de monitorizare, lipsește vreo referință la Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și al Procuraturii Generale, în conformitate cu Anexa nr.2 la Ordinul ministrului finanțelor nr. 208 privind Clasificația bugetară din 24 decembrie 2015.	Se acceptă.
	80.	Propunem redactarea denumirii „Secțiunea 6. Protecția infrastructurilor critice naționale” în „Secțiunea 6. Protecția infrastructurii critice naționale” (Pag. 31 – 32) și a referințelor similare din întregul document supus consultărilor publice. Această sintagmă urmează să fie modificată pentru a nu crea confuzie și pentru a fi conformă terminologiei utilizate în Legea nr. 120 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului din 21 septembrie 2017 și Hotărârii Guvernului	Nu se acceptă. Denumirea „Secțiunea 6. Protecția infrastructurilor critice naționale” este în corespundere cu Legea nr. 223/2025 <i>privind identificarea, desemnarea și protecția infrastructurilor critice naționale</i>, care stabilește cadrul legal privind identificarea și desemnarea infrastructurilor critice naționale și evaluarea

		nr. 701 pentru aprobarea Regulamentului privind protecția antiteroristă a infrastructurii critice din 11 iulie 2018.	necesității de a îmbunătăți protecția acestora în scopul creșterii capacității de asigurare a stabilității, securității și siguranței sistemelor economice, sociale și a protecției persoanelor.
Poziția autorităților avizatoare expusă în virtutea pct.231 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin HG 610/2018			
Cancelaria de Stat (aviz nr. 21/1-69- 10424 din 10.10.2025)	81.	Cu privire la partea descriptivă a Programului: 1. Indicatorul de rezultat „Reducerea cazurilor de tortură și tratamente inumane raportate (%)”, aferent obiectivului specific 2.1, urmează a fi substituit cu un alt indicator mai relevant, întrucât acesta se suprapune cu indicatorul de impact stabilit pentru obiectivul general 2. Această ajustare are drept scop asigurarea coerenței logice a cadrului de monitorizare și evitarea duplicării indicatorilor între nivelurile de obiective.	Se acceptă.
	82.	2. Costurile planificate pentru realizarea indicatorului de monitorizare „3 sedii pentru direcții regionale ale IGP finalizate, dotate și funcționale”, aferent acțiunii nr. 1 „Implementarea viziunii de regionalizare și extindere a structurilor de ordine și securitate publică” din Planul de acțiuni al Programului, urmează a fi analize suplimentare. Aceasta se justifică prin faptul că, potrivit mențiunii atașate indicatorului, implementarea sa vizează realizarea integrală a măsurii de reformă nr. 7.9.21, prevăzută în Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027 (HG nr. 260/2025), cu termen de finalizare stabilit în decembrie 2027. În acest context, alocarea pentru anul 2028 a sumei de 58.718,3 mii lei pentru investiții capitale evidențiază un risc semnificativ privind neimplementarea sau nerealizarea la termen a măsurii de reformă aprobate în Agenda de reforme, fapt ce va compromite valoarea debursărilor resurselor financiare, generând efecte negative substanțiale asupra bugetului de stat și, implicit, economiei naționale.	Se acceptă.

		Având în vedere cele expuse, se constată necesitatea replanificării costurilor astfel, încât implementarea indicatorului să se realizeze în strictă conformitate cu termenele prevăzute în Agenda de reforme, asigurând respectarea obiectivelor strategice și prevenind riscul neîndeplinirii măsurii de reformă aprobate.	
	83.	3. Indicatorul nr. 4 „Planul interministerial de acțiuni privind asigurarea securității elevilor în instituțiile de învățământ și prevenirea violenței între elevi pentru anii 2025-2026, implementat” al acțiunii nr. 22 „Consolidarea răspunsului pentru combaterea și prevenirea fenomenelor de bullying, consum de alcool, droguri și adicții în rândul copiilor” se impune revizuirea și ajustarea costurilor de implementare în conformitate cu perioada efectiv planificată pentru realizarea indicatorilor menționați. Această ajustare are drept scop asigurarea unei planificări financiare realiste și corespunzătoare, care să permită atingerea obiectivelor stabilite în termenele prevăzute	Se acceptă.
Ministerul Finanțelor (aviz nr. 05- 17/225/1477 din 16.102.2025)	84.	La proiectul Programului La Capitolul VI „Costuri”, în tabelul aferent acestui capitol, se consideră necesar de repartizat sumele pe subprograme.	Nu se acceptă. Conform prevederilor pct. 18.7 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea strategică, prevede prezentarea costurilor pentru fiecare obiectiv specific în parte, corelate cu programele/subprogramele bugetare, cu indicarea resurselor financiare planificate pentru perioada următoare, în conformitate cu prevederile Cadrului bugetar pe termen mediu, și a resurselor financiare estimate pentru perioada care excedează Cadrul bugetar pe termen mediu în momentul aprobării programului; indicarea resurselor disponibile din asistența externă și a costurilor neacoperite. Detalierea și repartizarea sumelor pe programe și subprograme bugetare este deja realizată în Planul

			de acțiuni aferent Programului național de ordine și securitate publică pentru anii 2026–2030, unde fiecare acțiune este corelată cu codul programului/subprogramului bugetar corespunzător instituției responsabile Astfel, includerea unei repartizări suplimentare pe subprograme în Capitolul VI „Costuri” ar reprezenta o dublare inutilă a informației, întrucât structura bugetară detaliată se regăsește deja în documentul de implementare (Planul de acțiuni). Capitolul VI are rolul exclusiv de sinteză financiară, prezentând costurile cumulative pe obiective generale și specifice, conform cerințelor metodologice stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.
	85.	La Planul de acțiuni La acțiunea 8 „Prevenirea și combaterea fenomenului de ultragiere și maltratare a angajaților IGP și IGC, precum și de nesubordonare acestora”, referitor la indicatorul „Minimum 80% de polițiști și carabinieri din prima linie (cu respectarea criteriului de gen) instruiți în domeniul comunicării, gestionării conflictelor și aplicarea mijloacelor speciale/tacticilor de bază”, este important să se clarifice dacă aceste costuri sunt incluse sau nu în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) 2026-2028, având în vedere că la etapa de elaborare a acestuia nu au fost prevăzute mijloace financiare suplimentare pentru sectorul educației.	Se acceptă. Costurile aferente indicatorului menționat nu constituie cheltuieli suplimentare față de cele deja prevăzute în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) 2026–2028. Acestea urmează a fi acoperite din alocațiile planificate pentru instruirea continuă a personalului în cadrul programelor bugetare existente ale Ministerului Afacerilor Interne (subprogramele 8812), fără a implica solicitări adiționale pentru sectorul educației. Este de menționat că, activitățile de instruire vor fi realizate în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, în cadrul programelor de formare profesională, utilizând resursele logistice și resursele umane disponibile. Prin urmare, indicatorul nu generează un impact financiar suplimentar față de limitele aprobate în CBTM, fiind realizabil în baza resurselor existente,

			în coordonare cu Inspectoratul General al Poliției și Inspectoratul General de Carabinieri.
	86.	De asemenea, la acțiunea 19 „Dezvoltarea capacităților de constatare și evaluare a riscurilor în cazurile de violență în familie și violenței împotriva femeilor”, la indicatorul de monitorizare „100% din angajați instruiți cu privire la aplicarea Instrucțiunilor metodice privind intervenția Poliției în prevenirea și combaterea cazurilor de violență în familie, precum și privind completarea chestionarului digitalizat”, urmează a se preciza includerea/neincluderea în CBTM 2026-2028 a acestei măsuri, respectiv a mijloacelor financiare în volum de 204,7 mii lei – pentru anul 2028.	Se acceptă. Ca urmare a revizuirii costurilor aferente acțiunii, mijloacele financiare planificate pentru anul 2028 în sumă de 204,7 mii lei au fost excluse.
	87.	La acțiunea 21 „Evidența electronică a cazurilor de violență, victimelor și a agresorilor familiali” cu referire la indicatorul de monitorizare „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie, operaționalizat în cadrul Sistemului Informațional „Registrul de stat VioData”, este necesară o clarificare detaliată a necesității finanțării suplimentare a acestei măsuri, ținând cont de faptul că pentru SI „Registrul de stat VioData” în anul 2027 sunt prevăzute mijloace financiare din bugetul de stat în volum de 2 000,0 mii lei.	Precizare. Costurile prevăzute pentru anul 2027 din bugetul de stat, în volum de 2 000,0 mii lei, aferente operaționalizării Sistemului Informațional „Registrul de stat VioData”, nu acoperă cheltuielile aferente dezvoltării resursei informaționale „Registrul de evidență a agresorilor în cazurile de violență împotriva femeilor și violență în familie”, întrucât aceasta reprezintă o componentă informațională distinctă, care urmează ulterior a fi integrată în Registrul de stat VioData. Prin urmare, este justificată necesitatea alocării suplimentare de resurse financiare pentru dezvoltarea și testarea acestei resurse informaționale, în vederea asigurării interoperabilității și funcționalității complete a sistemului la nivel național.
	88.	Totodată, urmează a fi revizuite/completate codurile programelor/subprogramelor bugetare din coloana „Cod program/Subprogram bugetar”.	Se acceptă.

Biroul Politici de Reintegrare (aviz nr. 04-78-10573 din 17.10.2025)	89.	La pct. 112, textul „Pe segmentul central (transnistrean) al frontierei moldo-ucrainene necontrolat de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova” urmează a fi substituit cu textul „În perimetrul zonei de securitate necontrolat de autoritățile constituționale”, iar ultima propoziție de exclus, deoarece constatarea este valabilă pentru regiunea transnistreană în general, dar nu are relevanță pentru perimetrul Zonei de Securitate.	Se acceptă.
	90.	La pct. 113, recomandăm substituirea textului „Accesul subdiviziunilor MAI este limitat, carabinierii nu au dreptul de a activa în această zonă” cu textul „Accesul carabinierilor în zona de securitate este restricționat”, înlocuirea textului „exclusiv de Poliție” cu textul „de către subdiviziunile teritoriale ale Poliției”, precum și excluderea cuvântului „paralel”.	Se acceptă.
	91.	La pct.117, propunem înlocuirea textului „sunt pregătiți insuficient” cu textul „necesită pregătire aprofundată” și excluderea textului „în cadrul formatului de menținere a păcii”.	Se acceptă.
	92.	La pct. 119, textul „activitatea Poliției în zona de securitate sporită este afectată și de prezența structurilor separatiste” urmează a fi reformulat „activitatea Poliției în zona cu regim sporit de securitate (municipiul Bender) este afectată de prezența structurilor de forță”. Pentru aducerea în concordanță cu Hotărârea nr. 547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, cuvintele „inspectorate teritoriale din Republica Moldova” urmează a fi înlocuite cu cuvintele „subdiviziuni teritoriale ale Poliției”.	Se acceptă.
	93.	La pct. 123, sugerăm substituirea cuvântului „separatiste” prin cuvântul „neconstituționale”, precum și excluderea textului „va eroda încrederea în instituțiile constituționale”.	Se acceptă.
	94.	Reiterăm recomandarea de a consulta, în procesul definitivării proiectului, secțiunea ce se referă la Zona de	S-a luat act.

		Securitate cu reprezentanții Ministerului Afacerilor Interne în cadrul delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control.	Secțiunea ce se referă la Zona de securitate a fost consultată cu reprezentantul Ministerului Afacerilor Interne în cadrul delegației Republicii Moldova în Comisia Unificată de Control, dl. Alexandru Bejan, secretar de stat responsabil pe domeniul ordinii și securității publice.
Expertizare			
Ministerul Justiției (expertiza juridică nr. 04/1-10026 din 15.10.2025)		Observațiile formulate de către Ministerul Justiției prin avizul cu nr. 04/1-9433 din 29.09.2025, au fost luate în considerare, proiectul fiind revizuit prin prisma acestora. Obiecții suplimentare nu avem de formulat.	S-a luat act.

Ministru

Daniella MISAIL-NICHITIN